

လံာ်နဲာ်ကျဲ (၁)

တၢ်ဒုးကဲထီၣ်တၢ်မခလိာ်လီၤလၢအဒုးပာ်ဃုာ်
ပုၤကိၤဂၤဒီးလၢအပုၤဒီးတၢ်ဂ့ၢ်လိာ်ဃုာ်လိာ်

Becoming an Inclusive,
Learning-Friendly Environment (ILFE)

တၢ်န့ၣ်ကျဲလၢလံာ်အံၤအဂီၢ်

လံာ်အဘၣ် (၁) အံၤတဲဖျါထီၣ်န့ၣ်ပှၢဘၣ်ဃးဒီးတၢ်မၤလိအလီၢ်လၢအဖုးပၣ်ယုာ်ပှၢကိးဂၤဒီးလၢအပှၢဒီးတၢ်ရၢလိာ်မုာ်လိာ် (Inclusive, Learning-Friendly Environment) န့ၣ်မ့ၢ်တၢ်မနုၤလဲၣ်ဒီးကဲဘျူးလၢကွၢ်သရၣ်, ဖိသၣ်, ကွၢ်ဖိမိာ်ပာ်ဒီးပှၢတဝၢတဖၣ်အဂီၢ်လဲၣ်န့ၣ်လီၤ. လံာ်အံၤကမၤစၢၤစ့ၢ်ကိးနၤလၢနကယုထံၣ်က့ၤကျဲတဖၣ်လၢနကွၢ်အံၤမ့ၢ်တၢ်လံာ်လၢအပၣ်ယုာ်ပှၢကိးဂၤဒီးလၢအပှၢဒီးတၢ်ရၢလိာ်မုာ်လိာ်န့ၣ်လီၤ. ဒီးကမ့ၢ်စ့ၢ်ကိးတၢ်တမံၤလၢအယုထံၣ်က့ၤတၢ်လီၢ်လၢနကွၢ်အပူၤတဖၣ်လၢတၢ်ကဘၣ်မၤဂ့ၤထီၣ်က့ၤအီၤန့ၣ်လီၤ. လံာ်အံၤကဟ့ၣ်နၤတၢ်ဆိကမိၣ်ဒီးတၢ်ထံၣ်တဖၣ်လၢအဘၣ်ဃးဒီးနတၢ်မၤဂ့ၤထီၣ်က့ၤနကွၢ်သ့ၣ်တဖၣ်အံၤနကရဲၣ်ကျဲၤအီၤလဲၣ်ဒီးနကသမံသမိးဒီးယိထံက့ၤနကွၢ်အတၢ်လဲၤထီၣ်လဲၤထီၣ်လဲၣ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်ဂ့ၢ်ခိၣ်တီတဖၣ်

၁.၁	ILFE စံးတၢ်န့ၣ်မ့ၢ်တၢ်မနုၤလဲၣ်ဒီးဘၣ်မနုၤအယိမ့ၢ်တၢ်အကါဒိၣ်လဲၣ်.	၃
	Inclusive ဒီး Learning-Friendly အခိပညီစံးတၢ်န့ၣ်မ့ၢ်မနုၤလဲၣ်.	၃
	တၢ်အခိၣ်သ့ၣ်မိာ်ပှၢမနုၤလၢအကါဒိၣ်လၢ ILFE အံၤအဂီၢ်န့ၣ်လဲၣ်.	၈
	ILFE အံၤအဘျူးအဖှိၣ်မ့ၢ်မနုၤတဖၣ်လဲၣ်.	၁၃
၁.၂	ခဲအံၤပအိၣ်အလီၢ်ဖဲလဲၣ်	၂၁
	ပကွၢ်အံၤမ့ၢ်အကဲတၢ်လံာ် ILFE ဧါ.	၂၁
	ပကွၢ်ကဲထီၣ် ILFE ကသ့လၢကျဲၣ်လဲၣ်.	၂၉
	ပကးအိၣ်ထီၣ်ဒီးကၢၤဃာ်တၢ်လဲလိာ်တဖၣ်အံၤလဲၣ်.	၃၁
၁.၃	တၢ်အပတီၢ်တဖၣ်လၢတၢ်ကဲထီၣ် ILFEအဂီၢ်	၃၅
	ဒ်သိး ILFE အံၤကကဲထီၣ်အဂီၢ်ပကရဲၣ်ကျဲၤအီၤလဲၣ်.	၃၅
	ပကပၢဆ့ၢ်ပတၢ်လဲၤထီၣ်လဲၤထီၣ်တဆိဘၣ်တဆိအံၤလဲၣ်.	၄၁
၁.၄	ပမၤလိန့ၣ်တၢ်လံာ်တၢ်မနုၤတဖၣ်လဲၣ်.	၄၄

အဆင့် ၁.၁

ILFE စံတံဆိပ်မှတ်တမ်းမနုလဲဒီး ဘဉ်မနုအဃိမှတ်တံဆိပ်လဲဒ်.

ILFE အဓိပညီမှတ်တံဆိပ်လဲဒ်သိသိကိးဂါဒီးမလိန့တံလဲဒ်သိသိတဂါဒီးတဂါအအိဉ်, သရဉ်အအိဉ်, ဒီးမှတ်တံဆိပ်လဲဒ်သရဉ်တဖဉ်စူးကါတံသိဉ်လိအကျိအကျဲအသိ, ဟ့ဉ်တံခွဲတံယာ်လဲဒ်သိသိတဖဉ်ကမလဲဒ်သိကိးတံလဲဒ်သိမလိအကျိအကျဲအပူ, ဒီးမှတ်တံဆိပ်လဲဒ်မိဉ်ပာ်သုဉ်ကသးပုဒီးပုတဝါတဖဉ်မလဲဒ်သိကိးတံလဲဒ်သိမလိန့တံလဲဒ်သိအဂီၢ်န့လီၤ. Inclusion အဓိပညီမိဉ်ပာ်မှတ်တံဆိပ်ဘဉ်ကုဉ်သုအသန့တခါလဲဒ်သိအိဉ်တံလဲဒ်သိလဲဒ်သိကိးဂါဒီးဒ်ပစံးတံအသိးဖိသိအမဲာ်တထံဉ်တံတစံး, အနီတအာတစံး, အခိဉ်န့ဃာတစံး, ချဲတစံးမလိသကိးတံဒီးမနုသကိးတံသုအလီၢ်န့လီၤ. တံကုဉ်ဘဉ်ကုဉ်သုအကျဲသန့တခါအံၤကဘဉ်ဘျးဘဉ်ဖိဉ်ပုဒ်သိသိ, မိဉ်ပာ်, သရဉ်သမါ, ဒီးပုပာ်ဆုာ်ကိဉ်မိဉ်ပာ်ဒီးပုလဲဒ်သိအအိဉ်လဲဒ်သိပုတဝါအပူကိးဂါဒီး, ကိးကလုာ်ဒီး န့လီၤ.

Inclusive ဒီး Learning-Friendly အဓိပညီစံးတံဆိပ်မှတ်တံဆိပ်မနုလဲဒ်.

Inclusive အဓိပညီစံးတံဆိပ်မှတ်တံဆိပ်မနုလဲဒ်.

ဒ်န့တဖဉ်လဲဒ်ပူကွံာ်တန့ဉ်ဘဉ်တန့ဉ်အသိးတံကတိၤ inclusive အဓိပညီကတိၤလဲဒ်သိတံဟံဉ်ဖိသိသိကိးဂါဒီးအမဲာ်တထံဉ်တံတစံး, နီတအာတစံး, ခိဉ်န့ဃာတစံး, ချဲတစံးမလိသကိးတံလဲဒ်သိတံဒီးတဖဉ်ဃီ မ့တမ့ ကိဉ်တဖဉ်ဃီအပူန့လီၤ. မ့မှတ်တံလဲဒ်သိအံၤအပူန့ inclusive အဓိပညီဒိဉ်န့ဃီလဲဒ်သိတံကွံာ်န့လီၤ.

Inclusive အဓိပညီမှတ်တံဟံဉ်ဖိသိသိလဲဒ်သိအကွံာ်အဂီၢ်ပာ်ဒ်ပစံးတံအသိးစုတဂုၤ, ခိဉ်တဂုၤ, မဲာ်တထံဉ်နီတနုၤ, နီတအာတစံး, အခိဉ်န့ဃာတစံး, ချဲတစံးကိးဂါမလိသကိးတံလဲဒ်သိတံလဲဒ်သိအပူန့လီၤ. **ဒ်လဲဒ်ပူ inclusive အဓိပညီ မှတ်တံကိး** တံဂံၢ်လဲဒ်သိသိကိးဂါဒီးလဲဒ်သိတံကိဉ်မ့တမ့လဲဒ်သိတံသုမှတ်တံလဲဒ်သိအိဉ်မဲာ်ဘဉ်သုဉ်သုဉ်အကျိလီၤဆီ, ဘဉ်သုဉ်သုဉ်ကလီၤတံတံဒီးစဲး, ဘဉ်သုဉ်သုဉ်အတံဘဉ်တံဘီလီၤဆီ, ဒီးဘဉ်သုဉ်သုဉ်အကလုာ်ကလီၤဆီဒီးပုဒ်သိသိလဲဒ်သိအအိဉ်လဲဒ်သိတံကိဉ်တဖဉ်အပူန့လီၤ.ဖိသိသိတဖဉ်အံၤပုဉ်လဲဒ်သိမှတ်တံဒီးပုဒ်သိကနီၤထီဉ်သိဖိလဲဒ်သိအအိဉ်ထီဉ်ဒီးအဟုးအသး,အိဉ်ဒီးတံဆါသံသတြိဒ်အမ့ HIV/AIDS ဒီးဖိသိသိလဲဒ်သိအဘဉ်မဲာ်တံလဲဒ်သိတံဒီးပုဒ်သိအကလုာ်ကလုာ်ဒီးဖိသိသိလဲဒ်သိအနီၤအိဉ်ဆုပုၤဂါအကီၢ်ပူတဖဉ်န့လီၤ. သရဉ်

အိပ်စီးအမှုအခါလကဘဉ်လူယုသုညါဖိသဉ်တဖဉ်အံခဲလၢ်ဒီးသိဉ်လိနဉ်ယုဖိသဉ်တဖဉ်အံ
ကိးဂၤဒီးန့ဉ်လီၤ.

လၢန့ဉ်အမဲဉ်ညါလၢတၢ်လီၤတနီၤနီၤအပူၤဖိသဉ်ကိးဂၤဒီးအမံၤကအိဉ်လၢတၢ်န့ဉ်လီၤကိုအစရီၤအပူၤ
ဘဉ်ဆဉ်တမၤလိန့ဉ်တၢ်ဂ့ၤဂ့ၤ, တန့ဉ်လီၤမၤသကိးတၢ်လၢတီၤတၢ်သိဉ်လိအကျိၤအကျဲအပူၤကအိဉ်
ဒီးဝဲန့ဉ်လီၤ. အဒိ,

- ◆ ဖိသဉ်လၢအမၤလိတၢ်မၤလိလၢအအိဉ်ကွဲးအသးလၢလံာ်ပူၤလၢတမ့ၢ်အကျိဉ်ဒဉ်ဝဲ
- ◆ ဖိသဉ်လၢသရဉ်တမၤအန့ဉ်လီၤမၤသကိးတၢ်လၢတီၤပူၤနီတဘျီ
- ◆ ဖိသဉ်လၢတသ့ညါကဘဉ်န့ဉ်လီၤမၤသကိးတၢ်လၢတီၤပူၤဒ်လဲဉ်တဖဉ်
- ◆ ဖိသဉ်လၢတထံဉ် မ့တမ့ၢ် တနၢ်ဟူတၢ်တဖဉ်
- ◆ ဖိသဉ်လၢအနီၤကိးဒီးပုၤတအိဉ်လၢကမၤစၢၤအီၤလၢကဘဉ်လူၤထီဉ်တၢ်သိဉ်လိအခံနီတဂၤ
တဖဉ်န့ဉ်လီၤ.

ဖိသဉ်လၢထးအသိးတဖဉ်အံၤကဆဉ်နီၤလၢတီၤအလီၤခဲမ့တမ့ၢ်တနီၤနီၤကလီၤတဲာ်တၢ်ဒီးစးအဘျီ
အါဒီးဟးထီဉ်ကွံာ်ကိုန့ဉ်လီၤ. ဒ်သရဉ်တဖဉ်အသိးပအိဉ်ဒီးမူဒါလၢပကဘဉ်ဒုးအိဉ်ထီဉ်တၢ်လီၤလၢ
ဖိသဉ်ကိးဂၤဒီးမၤလိန့ဉ်တၢ်သ့, သူဉ်အိဉ်သးအိဉ်မၤလိန့ဉ်တၢ်ဒီးတူၢ်ဘဉ်လၢအမၤလိတၢ်မ့ၢ်ဒီးပုၤဂံၢ်
ယုာ်အဝဲသ့ညါလၢတီၤပူၤန့ဉ်လီၤ.

Learning-Friendly စံးတၢ်န့ဉ်မ့ၢ်တၢ်မနုၤလဲဉ်.

ကိုအါဖျါဒုးအိဉ်ထီဉ်ကိုအတၢ်သိဉ်တၢ်သီတၢ်ဘျီလၢအကိးဝဲ child-friendly န့ဉ်လီၤ. တၢ်အံၤအ
ခိပညီမ့ၢ်ဝဲဖိသဉ်ကိးဂၤဒီးအိဉ်ဒီးအတၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်ဒ်သိးကမၤလိသကိးတၢ်လၢတၢ်သ့ညါပံးညါအပူၤ
န့ဉ်လီၤ. တၢ်သိဉ်တၢ်သီတၢ်ဘျီအံၤအတၢ်ပညိဉ်မ့ၢ်ဒ်သိးကမၤစၢၤဖိသဉ်တဂၤဘဉ်တဂၤစုာ်စုာ်လၢက
မၤလိန့ဉ်တၢ်ထဲလၢလံာ်တဘျီဒီးတဘျီစုာ်စုာ်ဒီးကဖျိတၢ်ဒီးစးခိၤန့ဉ်ဘဉ်. မ့မ့ၢ်တခီမၤစၢၤဖိသဉ်
ကိးဂၤဒီးလၢကမၤလိန့ဉ်တၢ်တမံၤဂ့ၤဂ့ၤလၢအသးသမူအဂီၢ်စုာ်ကိးန့ဉ်လီၤ. တၢ်အံၤမ့ၢ်တၢ်လၢအဂ့ၤ
ဒိဉ်မးသနၢ်က့တမ့ၢ်တၢ်သိဉ်တၢ်သီတၢ်ဘျီတမံၤလၢအလၢပုၤဒ်ဘဉ်န့ဉ်လီၤ.

ဖိသဉ်ဟဲဆူကိုဒ်သိးကမၤလိန့ဉ်တၢ်ဒီးသရဉ်စုာ်ကိးမၤလိန့ဉ်တၢ်ထီဘိန့ဉ်လီၤ. ပမၤလိတၢ်အသီဘဉ်
ဃးဟီဉ်ခိဉ်အဂ့ၢ်ဒ်သိးပကသိဉ်လိမၤယုၤပပုၤကိုဖိအဂီၢ်လီၤ. ပမၤလိဒ်သိးပကသိဉ်လိတၢ်ဂ့ၤထီဉ်
ဒီးထုးန့ဉ်ဖိသဉ်အသ့အသးဂ့ၤထီဉ်ဒီးကိုဖိကိးဂၤကမၤလိန့ဉ်တၢ်ဖးတၢ်ကွဲးဒီးတၢ်ဂံၢ်တၢ်ဒုးဒီးပမၤလိ
န့ဉ်တၢ်အသီလၢဖိသဉ်မၤလိတၢ်တဖဉ်အအိဉ်သ့စုာ်ကိးန့ဉ်လီၤ. လံာ်တဘျီအံၤမ့ၢ်ခိဉ်ခါတခါလၢပက
တုၤဆူတၢ်ပညိဉ်အဝဲအံၤအဂီၢ်လီၤ.

learning-friendly အခီပညီမ့ၢ် child-friendly ဒီး teacher-friendly ခံခါလၢာ်ဟံၣ်ဖျိၣ်ယုာ်အသးန့ၣ်လီၤ. အယိဒီးဖိသၣ်ဒီးသရၣ်သမါမၤလိသကိးတၢ်ဒုးသိးသိးန့ၣ်လီၤ. တၢ်အံၤဟ့ၣ်ဂံၢ်ဟ့ၣ်ဘါဖိသၣ်တဖၣ်ဒုးသိးကယုာ်ညါဒီးမၤလိန့ၢ်တၢ်လၢအကစၢ်စ့ၢ်ကိးန့ၣ်လီၤ. Learning-friendly အံၤမၤစၢၤပဲာ်ကျဲသရၣ်တဖၣ်လၢကအဲၣ်ဒီးဟ့ၣ်လီၤအတၢ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့အဂ့ၢ်ကတၢၢ်တသ့ဖဲအသ့ဆူဖိသၣ်အအိၣ်ဒီးပကသးမုာ်သးမံလၢတၢ်သိၣ်လိအပူၤစ့ၢ်ကိးန့ၣ်လီၤ.

တၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤ : တၢ်န့ၢ်ပၢၢ်ဘၣ်သး Inclusive, Learning-Friendly တီၤပူၤအဂ့ၢ်

တီၤပူၤလၢလၢာ်ခံခါအံၤနဆိကမိၣ်လၢအမ့ၢ် ILFE ဖဲလဲၣ်တတီၤလဲၣ်.

တီၤဒီး (က)

ဖိသၣ်အဂၤလွံၢ်ဆံဆုၣ်နီၤလၢလီၢ်ဆုၣ်နီၤသ့ၣ်ဖးထီတကျိၤဘၣ်တကျိၤအဖီခိၣ်ယုာ်ဒီးအလံာ်ကွဲးနီၣ်တၢ်တဘျီဘၣ်တဘျီအိၣ်လၢအမဲာ်ညါဒီးဖိၣ်ဒီးအထီၣ်ဒီးဘိတဖၣ်လၢအစုလိန့ၣ်လီၤ. သရၣ်ကွဲးကူၤလီၤတၢ်တဲတယုာ်လၢသ့ၣ်ဘၣ်သ့အလိၤဒီးမၤလီၤတၢ်ဝဲလၢတၢ်လၢအကွဲးလီၤဝဲလၢသ့ၣ်ဘၣ်သ့အလိၤအံၤဒုးဒီးတၢ်လၢအအိၣ်ကွဲးအသးလၢအလံာ်တၢ်သိၣ်လိအပူၤန့ၣ်လီၤ. ပိာ်ခွါဖိသၣ်လၢအအိၣ်လၢစုထွဲတဂၤကွဲးကူၤလီၤတၢ်တဲလၢအသရၣ်မုာ်ကွဲးလီၤအံၤဆူအလံာ်ကွဲးနီၣ်တၢ်အပူၤဒီးဖိသၣ်ပိာ်မုာ်လၢအအိၣ်လၢစုစ့ၢ်တဂၤတခီအသရၣ်မုာ်အမိၢ်ပုၢ်အိၣ်တဒၤလံာ်သ့ၣ်ဘၣ်သ့အယိအိၣ်ခိးဝဲလၢအသရၣ်မုာ်ကသးဒီးကထံၣ်ဝဲတၢ်လၢအအိၣ်ကွဲးအသးလၢလံာ်သ့ၣ်ဘၣ်သ့အလိၤဒီးကကွဲးကူၤလီၤဝဲဆူအလံာ်ကွဲးနီၣ်တၢ်အပူၤအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. ဖဲသရၣ်မုာ်အံၤကွဲးလီၤလံာ်အခါသံကွၢ်ဖိသၣ်တဖၣ်ဒုးအံၤ, “သုကွဲးကူၤလီၤတၢ်တဲတယုာ်လၢယကွဲးလီၤန့ၢ်သုလၢသ့ၣ်ဘၣ်သ့အလိၤအံၤစ့ၢ်ကိးဒါ.” ပုၤဖိသၣ်ကိးဂၤဒီးစံးဆါ, “ကွဲး, သရၣ်မုာ်.”

တီၤဒီး (ခ)

ပုၤဖိသၣ်ခံကရူၢ်ဆုၣ်နီၤလၢအကဝီၤခံကဝီၤလၢတၢ်အဒါခိၣ်န့ၣ်လီၤ. ဖိသၣ်ခံကရူၢ်လၢာ်အံၤပိာ်မုာ်ဒီးပိာ်ခွါအိၣ်ယါယုာ်အသးလီၤ. သရၣ်သိၣ်လိဖိသၣ်တဖၣ်လၢတၢ်အကွၢ်အဂီၢ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ. ဖိသၣ်တကရူၢ်န့ၣ်တဲသကိးဘၣ်သးတၢ်အကွၢ်အဂီၢ်လၢအကဝီၤကျိၤတဖၣ်အဂ့ၢ်န့ၣ်လီၤ. သရၣ်မုာ်ဒုးနဲာ်အဝဲသ့ၣ်တၢ်ဖိတၢ်လံၤလၢအကွၢ်အဂီၢ်ညါန့ၢ်ကဝီၤတဖၣ်ဒီးမၤစ့ၢ်ကိးဖိသၣ်ဟဲစိာ်တၢ်ဖိတၢ်လံၤလၢအကွၢ်အဂီၢ်ကဝီၤတဖၣ်လၢအဟံၣ်န့ၣ်လီၤ. ဖိသၣ်ဟံးန့ၢ်တၢ်ဖိတၢ်လံၤတဖၣ်အံၤကွဲးလီၤသကိးဝဲတၢ်ဖိတၢ်လံၤလၢအကဝီၤတဖၣ်အမံၤလၢအလံာ်ကွဲးနီၣ်တၢ်အပူၤန့ၣ်လီၤ. ဖိသၣ်အဂၤတကရူၢ်တခီဟံးန့ၢ်ထီၣ်နီၣ်ကုးဖးထီတဖၣ်န့ၣ်လီၤ. သရၣ်ကိးထီၣ်နီၣ်ဂံၢ်တခါဒီးဖိသၣ်လၢအအိၣ်ဒီးနီၣ်ဂံၢ်အဝဲန့ၣ်ဟဲထီၣ်ဒီးဟံၤလီၤအနီၣ်ကုတဘိလၢတၢ်ဒါခိၣ်အခါသးလိၤလိၤဒုးသိးကဒုးအိၣ်ထီၣ်တၢ်အကွၢ်အဂီၢ်တမံၤန့ၣ်

လီၤ. ဖိသၣ်လၢအနီၣ်တအၢတဂၤတခါတဲၤထီၣ်ဒီးပၢ်လီၤအနီၣ်က့ၤဒီးဒုးအိၣ်ထီၣ်ဝဲနၢၣ်ဘၣ်သၢကနူၤ
 ယူအက့ၢ်အဂီၢ်တခါဒီးကွၢ်ထီၣ်အသရၣ်မုၢ်ဒီးနံၤကမ့ၢ်ထီၣ်ဒီးအသရၣ်မုၢ်နံၤကမ့ၢ်ဆၢက့ၤအီၤစံးဝဲ,
 “ဂ့ၢ်ဒိၣ်မး” ဒီးသရၣ်မုၢ်အံၤမၤလီၤတံၢ်လၢဖိသၣ်အံၤကထံၣ်အထးခိၣ်ဖဲအကတိၤတံၢ်ဒီးဖိသၣ်အံၤ
 အခါန့ၣ်လီၤ. မိၢ်တဂၤတခါတဲၤန့ၣ်လီၤမၤသကိးတံၢ်လၢတီၤပူၤဒ်ပူၤမၤစၢၤသရၣ်တဂၤအသိးတနွံန့ၣ်
 လီၤ. မိၢ်တဂၤအံၤဖူးလဲးဖိသၣ်အံၤအစုကပုၣ်လုးဖိဒီးမၤစၢၤဖိသၣ်အဂၤတဂၤလၢတနီၤပၢ်ကဘၣ်ပၢ်
 လီၤအနီၣ်က့ၤဖဲလဲၣ်ဒ်သိးကဒုးအိၣ်ထီၣ်တံၢ်အက့ၢ်အဂီၢ်အံၤအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.

ခဲအံၤစံးဆၢတံၢ်သံကွၢ်လၢလၢ်တဖၣ်တက့ၢ်.

- ◆ တီၤပူၤအတၢ်အိၣ်သးခံခါအံၤနဆိကမိၣ်လၢအမ့ၢ် inclusive ဒီး learning-friendly ဖဲလဲၣ်
 တတီၤလဲၣ်.
- ◆ ကျဲဖဲလဲၣ်တဘိမ့ၢ် inclusive ဒီး learning-friendly အကျဲလဲၣ်. ဟ့ၣ်ထီၣ်နတၢ်ထံၣ်တံၢ်
 ဆိကမိၣ်တက့ၢ်.

၁. _____
၂. _____
၃. _____
၄. _____
၅. _____

ထီၣ်သတြီၤနတၢ်ထံၣ်တံၢ်ဆိကမိၣ်လၢနကွဲးလီၤအံၤဒီးနသကိးတက့ၢ်. တံၢ်မနုၤလၢနကွဲးလီၤတဖၣ်
 အံၤဒ်သိး မ့တမ့ၢ် လီၤဆီဒီးနသကိးန့ၣ်လဲၣ်. နကအိၣ်ဒီးတံၢ်စံးဆၢလၢအလီၤဆီလိာ်အသးအါမံၤ
 န့ၣ်လီၤ. နတံၢ်စံးဆၢတနီၤကမ့ၢ်ဝဲဖိသၣ်တဖၣ်ဆုၣ်နီၤလၢတီၤပူၤဒ်လဲၣ်, တံၢ်သိၣ်လိအပိးအလီၤလၢ
 အဘၣ်တံၢ်စူးကါအီၤလၢတီၤပူၤတဖၣ်, မတၤအိၣ်လၢတီၤပူၤတဖၣ်, မ့တမ့ၢ် တံၢ်ရဲလိာ်မုၢ်လိာ်လၢ
 တီၤပူၤဒ်လဲၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

တီၤပူၤခံခါအံၤလီၤဆီလိာ်အသးဒိၣ်မးန့ၣ်လီၤ. လံာ်တီၤဖျါလၢလၢ်အံၤဒုးနဲၣ်တီၤပူၤလၢအညီနီၤတံၢ်
 စူးကါအီၤဒီး ILFE အတီၤပူၤအတၢ်လီၤဆီလိာ်အသးဒ်လဲၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ. တံၢ်လၢအကါဒိၣ်ကတၢ်
 မ့ၢ်တံၢ်ရဲလိာ်မုၢ်လိာ်လၢတဂၤဒီးတဂၤအဘၣ်စၢၤန့ၣ်လီၤ. ပမ့ၢ်အိၣ်ဒီး inclusive အတီၤန့ၣ်သရၣ်
 အတံၢ်ရဲလိာ်မုၢ်လိာ်ဒီးဖိသၣ်မၤလိတံၢ်တဖၣ်ကဘူးလိာ်အသးဒိၣ်ဒ်သိးဖိသၣ်တဖၣ်ကမၤလိန့ၢ်တံၢ်
 သုဂ့ၤအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.

Inclusive ဒီး Learning-Friendly တီၤပူၤအသကဲၣ်ပဝးလၢပထံၣ်သ့တဖၣ်

	မိၢ်လုၢ်လၢတီၤပူၤ	inclusive ဒီး learning-friendly တီၤပူၤ
တၢ်ရဲၤလိာ်မုၢ်လိာ်	ကိၣ်သရၣ်ဒီးကိၣ်ဖိအတၢ်ရဲၤလိာ်တဘျးတတၢ်လိာ်သးဘၣ် (သရၣ်ဒီးဖိသၣ် လၢအချၢဖဲအသိၣ်လိာ်အခါ)	ကိၣ်သရၣ်ဒီးကိၣ်ဖိအတၢ်ရဲၤလိာ်မုၢ်လိာ်အသးဘျးတၢ်ဒီးမုၢ်.သရၣ်ဆ့ၣ်နီၤဘျးဒီးကိၣ်ဖိဒီးနံၤကမ့ၢ်ဒီးဖိသၣ်လၢအနီၤတအၢ. မိၢ်ပၢ်မုၢ်ပုၤမၤစၢၤတၢ်, စံးပတြၢၤဖိသၣ်အံၤဒီးမၤစၢၤဖိသၣ်အဂၤ
မတၤအိၣ်လၢတီၤပူၤလဲၣ်	သရၣ်အိၣ်ဒီးကိၣ်ဖိတဖၣ်လၢအတၢ်သ့တၢ်ဘၣ်တလီၤဆိလိာ်အသးလၢတီၤပူၤ	ကိၣ်သရၣ်အိၣ်ဒီးကိၣ်ဖိလၢတၢ်ဒိၣ်ထီၣ်ဒီးအတၢ်သ့တၢ်ဘၣ်တလီၤဆိလိာ်အသးအကလုာ်ကလုာ်, ဒီးပုၤအဂၤလၢအမၤစၢၤတၢ်ဒီးမိၢ်ပၢ်အသိးအိၣ်လၢတီၤပူၤ
တၢ်အိၣ်ဆ့ၣ်နီၤအရဲၣ်အကျဲၤ	တၢ်ဆ့ၣ်နီၤအရဲၣ်အကျဲၤလၢတီၤကိးတီၤဒီးလဲၣ်န့ၣ်နကွၢ်ဖျါတဘျီယီ(ဖိသၣ်ခဲလၢာ်ဆ့ၣ်နီၤလၢလိာ်ဆ့ၣ်နီၤဖးထီတဖျါတဂ့ၢ်ဘၣ်တဂ့ၢ်, ပိာ်မုၢ်ဆ့ၣ်နီၤတကပၤဒီးပိာ်ခွါဆ့ၣ်နီၤတကပၤ)	တၢ်ဆ့ၣ်နီၤအရဲၣ်အကျဲၤတဖၣ်လၢဆိလိာ်အသးတတီၤဒီးတတီၤဒီးအမ့ၢ်ပိာ်မုၢ်ဒီးပိာ်ခွါဆ့ၣ်နီၤယါယုာ်လိာ်အသးလၢတၢ်ဒါခိၣ်လၢအကဝီၤမ့တမ့ၢ်ဆ့ၣ်နီၤဒီးသိးသိးလၢစီၤနီၤခိၣ်တဖျါဝးဝး
တၢ်မၤလိအပီးအလီတဖၣ်	လံာ်တဖၣ်, လံာ်ကွဲးနီၣ်တၢ်ဒီးသ့ၣ်ဘၣ်သုလၢသရၣ်အဂီၢ်	တၢ်ပီးတၢ်လိအကလုာ်ကလုာ်လၢလံာ်ကိးဘ့ၣ်ဒီးအဂီၢ်ဒီးအမ့ၢ်တၢ်ဂံၢ်တၢ်ဒွးဘၣ်တၢ်မၤအိၣ်ထီၣ်အိၣ်လၢလံာ်တၢ်ရၤလီၤတၢ်ကစီၣ်, မ့တမ့ၢ် လံာ်တယၢ်ဒီးတၢ်ဂီၤဂဲၤကလံၣ် (puppets) လၢတၢ်မၤလိကျိာ်အဂီၢ်
တၢ်ပီးတၢ်လိအဂုၤအဂၤလၢတၢ်စူးကါအိၣ်လၢတီၤပူၤ	လၢသရၣ်အတၢ်သိၣ်လိဖိသၣ်အပူၤတစူးကါတၢ်အဂုၤအဂၤလၢကဟ်ဖိၣ်အါထီၣ်တၢ်သိၣ်လိအပီးအလီတဖၣ်ဘၣ်	သရၣ်ကျဲၤလီၤဟ်လီၤဟ်စၢၤအတၢ်သိၣ်လိတချုးအစးထီၣ်သိၣ်လိတၢ်တနံၤ. သရၣ်မၤယုာ်အပျဲၤတဖၣ်ဟဲစိာ်တၢ်မၤလိအပီးအလီဆူတီၤပူၤ, ဒီးတၢ်ပီးတၢ်လိတဖၣ်လၢတလိၣ်အပူၤလၢာ်နီၣ်တဘျီ
တၢ်သမံသမိးကွၢ်က့ၤတၢ်	တၢ်ဒီးစဲးတဖၣ်	တၢ်မၤကွၢ်ဒီးကွၢ်ထံကွၢ်စီၤ (ဖိသၣ်အတၢ်ဖဲးတၢ်မၤလၢအအိၣ်ဖျါထီၣ်တနံၤဘၣ်တနံၤလၢအလံာ်ကွဲးနီၣ်တၢ်မ့ၢ်ဂုၤဒီးတၢ်ဂဲၤလိအဂုၤအဂၤတဖၣ်အဖိခိၣ်မ့ၢ်ဂုၤ (ကွၢ်လၢလံာ်အဘျီ ၅ အပူၤတက့ၢ်)

တက်ကွက်ကဒါကွက်အတက်ဂဲလီ : ပတက်အိဉ်အသးမုဒ်လဲဉ်.

ဆိကမိဉ်ထီဉ် inclusive ဒီး learning-friendly တီပူအသကဲကဝးလာအဘဉ်တက်ဟ့ဉ်ထီဉ် အီလလံာ်တီပူအပူလလံးအံးဒီးသံကွာ်လီနသးတက်သံကွာ်ဒ်လလံာ်တဖဉ်အသးတက့ာ်.

- ◆ တီဒ်လဲဉ်တကလုာ်လယသိဉ်လိတက်လအပူအံးန့ဉ်လဲဉ်.
- ◆ တက်လဲလိာ်မနုလယမအီသုဒ်သးယကဒုးအိဉ်ထီဉ်အါထီဉ် inclusive ဒီး learning-friendly တီပူအဂီန့ဉ်လဲဉ်.
- ◆ တက်သိဉ်လိအခိဉ်တီလယသိဉ်လိအီအံးယကမအီဒ်သးကထုးန့ဉ်ဖိသဉ်အသးအါထီဉ်ဒီး ကအဲဉ်ဒီးမလိဝဲအဂီသုဒ်လဲဉ်.
- ◆ ယကရဲဉ်ကျဲယတီပူဒ်သးဖိသဉ်ခဲလက်ကမလိသကိးတက်အဂီကသုဒ်လဲဉ်.
- ◆ မတမစာယကသုဒ်သးယကဒုးအိဉ်ထီဉ် ILFE အံးအဂီသုလဲဉ်. (အဒိ, ကိုခိဉ်, ကို သရဉ်အဂ, ယပှာ်ကိုဖိ, မိာ်ပာ်ဒီးယပှာ်တဝါခိဉ်နတဖဉ်)

တက်အခိဉ်သုဉ်မိာ်ပာ်မနုလယအကါဒိဉ်လ ILFE အံးအဂီန့ဉ်လဲဉ်.

ဖိသဉ်ခဲလက်န့ဉ်အိဉ်ဒီးအတက်ခွဲးတက်ယာ်လကမလိန့ဉ်တက်ဒ်တက်ဘျာ်လာအဘဉ်တက်ဟ်လီအီလ Convention on the Rights of the Child အသးန့ဉ်လီ. တက်သိဉ်တက်သီတက်ဘျာ်အံးပဒိဉ်ကိးဖု ဒီးယဉ်ယဉ်လဟီဉ်ခိဉ်ဒီးဘဉ်အာဉ်လီတူာ်လိာ်ဒီးဆဲးလီအမံးလကလူပိာ်မထွဲအီန့ဉ်လီ. အါ န့ဉ်အန့ဉ်ဖိသဉ်တဖဉ်မုဒ်အိဉ်သနကုဒီးအကွာ်အဂီ, အခိဉ်န့ဉ်, တက်ရဲလိာ်မုာ်လိာ်, သုဉ်သး, ကျိာ် မုတမုာ် တက်အိဉ်အသးအဂတဖဉ်အတက်ကိတက်ခဲန့ဉ်ဖိသဉ်တဖဉ်ခဲလက်အံးမလိန့ဉ်တက်သုဝဲန့ဉ်လီ. တက်အံးပဉ်ယုာ်ဒီးဖိသဉ်လအကွာ်အဂီဟးဂီဒီးဖိသဉ်လအအိဉ်ဒီးတလဉ်လီဆိဆိတဖဉ်, ဖိ သဉ်လအဘဉ်မတက်လဟံဉ်ဒီးတကျဲအကလုာ်ကလုာ်တဖဉ်, ဖိသဉ်လအအိဉ်လခိဉ်ပုာ်လ် ကျဲ, ဖိသဉ်လအဟးဝုာ်ဝီတဖဉ်, ဖိသဉ်လကျိာ်, ကလုာ် မုတမုာ် တက်ဆဲးတက်လလီဆိတဖဉ်, ဖိသဉ်လအဘဉ်တက်ဆါဒ်အမုာ် HIV/AIDS ဒီးဖိသဉ်လအတဘဉ်ဘျးဘဉ်ဖိဉ်အဂတဖဉ်မုတမုာ်

ဖိသၣ်လၢအအိၣ်လၢတၢ်ဂ့ၢ်လၢထးတဖၣ်အချၢမ့တမ့ၢ်ကရူၢ်လၢထးတဖၣ်အချၢစ့ၢ်ကိးန့ၣ်လီၤ.^၁ အါန့ၢ်အန့ၣ်ဖိသၣ်မၤလိတၢ်အခါအဝဲသ့ၣ်တဂၤဒီးတဂၤတမၤလိန့ၢ်တၢ်တမံၤယီၤလၢတၢ်ဆၢကတီၢ်တကတီၢ်ယီၤအပူၤဘၣ်. ဒီးအဝဲသ့ၣ်အတၢ်မၤလိန့ၢ်တၢ်အစၢစ့ၢ်ကိးတၢ်ဒ်သိးလိာ်အသးဘၣ်. နၢ်သက့တၢ်အံၤမ့ၢ်တၢ်လၢအမၤညီၣ်န့ၢ်အသးဒီးပတူၢ်လိာ်အိၣ်သ့ဝဲဒၣ်န့ၣ်လီၤ.

ခိဖျိလၢဖိသၣ်တဖၣ်အတၢ်လီၤဆီလိာ်အသးအါမံၤဒ်အံၤအယီၤဖိသၣ်တဖၣ်လိာ်ဘၣ်လၢကဘၣ်မၤလိန့ၢ်တၢ်လၢကျဲအါဘိစ့ၢ်ကိးတမ့ၢ်ထဲအကဘၣ်ကွဲးဆဲလီၤတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤလၢအဘၣ်တၢ်ကွဲးလီၤအိၣ်လၢလံာ်သ့ၣ်ဘၣ်သ့ၣ်အလီၤခိၤဆူအလံာ်ကွဲးနီၣ်တၢ်န့ၣ်ဘၣ်. တၢ်ကွဲးဆဲလီၤတၢ်လၢလံာ်သ့ၣ်ဘၣ်သ့ၣ်အလီၤအံၤဘၣ်သ့ၣ်သ့ၣ်ကမ့ၢ်ကျဲတဘိလၢအမၤစၢဖိသၣ်မၤလိန့ၢ်တၢ်သ့ၣ်အစၢကတၢ်တဘိန့ၣ်လီၤ. ပကမၤလိန့ၢ်တၢ်အံၤအဂ့ၢ်အါထီၣ်လၢလံာ်နီၣ်ဂံၢ် (၄) အပူၤန့ၣ်လီၤ.

တၢ်သိၣ်လိဖိသၣ်လၢအအိၣ်ဒီးအတၢ်ဒိၣ်ထီၣ်, တၢ်လဲၤခိဖျိအတၢ်အိၣ်သးဒီးအတၢ်သ့တၢ်ဘၣ်လီၤဆီလၢကျဲအါဘိအံၤတမ့ၢ်တၢ်ဖဲးတၢ်မၤလၢအညီတမံၤဘၣ်န့ၣ်လီၤ. လၢတၢ်န့ၣ်အယီၤပဘၣ်သ့ၣ်ညါန့ၢ်ပၢ်လၢပကဘၣ်သိၣ်လိဖိသၣ်တဖၣ်အံၤဒ်လဲၣ်န့ၣ်လီၤ. ပတအိၣ်ဖျါထီၣ်ယုာ်ဒီးပတၢ်သ့တၢ်ဘၣ်လၢပကမၤတၢ်ဒ်အံၤဘၣ်ဒီးပတမၤလိန့ၢ်တၢ်ကိးမံၤဒဲးလၢပလိာ်ဘၣ်အိၣ်လၢကိၤသရၣ်တၢ်မၤလိအပူၤဘၣ်. ပဘၣ်မၤလိတၢ်ခိဖျိတၢ်ကွၢ်ထံကွၢ်ဆးဒီးကတိၤသကိးတၢ်ဒီးသရၣ်လၢအတၢ်လဲၤခိဖျိအိၣ်လၢတၢ်သိၣ်လိအပူၤဖးယံာ်တဖၣ်ဒီးခိဖျိလဲၤထီၣ်တၢ်မၤလိဖုာ်ဖိတဖၣ်, ခိဖျိတၢ်ဖးလံာ်ဖးလဲၤဒီးယုာ်ညါလံာ်လဲၤအဂ့ၢ်အဂၤအမ့ၢ်လံာ်တဖၣ်အံၤအသိးန့ၣ်လီၤ. ထဲန့ၣ်ဒီးအလီၤအိၣ်လၢပကကျဲးစးမၤကွၢ်စူးကါကွၢ်တၢ်လၢပမၤလိအိၣ်တဖၣ်အံၤလၢပတီၤပူၤန့ၣ်လီၤ. လၢတၢ်န့ၣ်အယီၤ ILFE အံၤမ့ၢ်တၢ်လၢအကါဒိၣ်တမ့ၢ်ထဲလၢတၢ်ဒုးအိၣ်ထီၣ်ထီၣ်ဖိသၣ်ခဲလၢာ်ခိၤဘၣ်. မ့ၢ်တခိမ့ၢ်စ့ၢ်ကိးတၢ်အကါဒိၣ်လၢကိၤသရၣ်တဖၣ်အတၢ်ဒိၣ်ထီၣ်ထီၣ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.

လၢ ILFE အံၤအပူၤပုၤကိးဂၤဒဲးနီၤလီၤသကိးအတၢ်ထံၣ်လၢဖိသၣ်တဖၣ်ကြးမၤသကိးတၢ်ဒီးဂဲၤသကိးဒ်လဲၣ်န့ၣ်လီၤ. အဝဲသ့ၣ်စ့ၢ်န့ၣ်လၢတၢ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့လိာ်ဘၣ်လၢတၢ်ကဘၣ်ဟံၣ်ဖျိယုာ်ပုၤကိးဂၤဒဲး, ပိာ်မုာ်ပိာ်ခွါဒီးကြးလၢပုၤကိးဂၤဒဲးအဂီၢ် (ပိာ်မုာ်အိၣ်ဒီးအတၢ်ခွဲးတၢ်ယာ်ဒ်သိးဒီးပိာ်ခွါအသိး) ဒီးတၢ်ကွၢ်မဲာ်တၢ်တအိၣ်, ဒီးတၢ်ကဘၣ်ဟံၣ်သ့ၣ်ဟံၣ်သးပုၤကိးကလုာ်ဒဲးအတၢ်ဆဲးတၢ်လၢဒီးကဘၣ်ဖိးမံၤလိာ်အသးဒီးဖိသၣ်ဒီးအဟံၣ်ဖိယီၤဖိအတၢ်အိၣ်မူလၢတနံၤဒီးတနံၤအဂီၢ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ. သရၣ်, ပုၤပၤဆုာ်တၢ်ဒီးပုၤကိၤဖိတဖၣ်ကဘၣ်ဟံၣ်ကဲဟံၣ်ဒိၣ်ဒီးမၤလၢကပိၤဖိသၣ်အတၢ်လီၤဆီဒ်အမ့ၢ်ကျိာ်, ကလုာ်တၢ်ဆဲးတၢ်လၢ, တၢ်လဲၤခိဖျိအတၢ်ဒိၣ်ထီၣ်ဒီးအတၢ်သ့တၢ်ဘၣ်လၢအလီၤဆီတဖၣ်အံၤန့ၣ်လီၤ.

¹ UNESCO (1994) The Framework for Action on Special Needs Education, p. 6.

ILFE အံၤသိၣ်လိဖိသၣ်အတာ်အိၣ်မူအတာ်သ့တာ်ဘၣ်ဒီးတာ်အိၣ်ဆူၣ်အိၣ်ချ့အတာ်အိၣ်မူအကျိၤအကျဲတဖၣ်ဒ်သီးဖိသၣ်တဖၣ်အံၤကမၤအတာ်စံၣ်ညီၣ်ဆၢတဲာ်ဒၣ်ဝဲဒီးကသုဒိသဒၤလီၤအသးလၢတာ်ဆူးတာ်ဆါဒီးတာ်မၤဘၣ်ဒိဘၣ်ထံးအဝဲသ့ၣ်တဖၣ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. အါန့ၢ်အန့ၢ် ILFE အတီၤပူၤန့ၣ်တာ်ဒိတာ်တီၢ်တာ်မၤဘၣ်ဒိဖိသၣ်တသ့ဘၣ်န့ၣ်လီၤ.

ILFE အံၤဟ့ၣ်ဂံၢ်ဟ့ၣ်ဘါသရၣ်ဒီးပှၤပၤဆှၢတာ်, ဖိသၣ်, ဟံၣ်ဖိဃီဖိဒီးပှၤတဝၢဖိတဖၣ်ကမၤသကိးတာ်လၢဖိသၣ်ကမၤလိန့ၢ်တာ်လၢတီၤပူၤဒီးတီၤချ့အဂီၢ်စ့ၢ်ကိးန့ၣ်လီၤ. သရၣ်ဒီးဖိသၣ်ခံခိလိာ်အိၣ်ဒီးမူဒါလၢဖိသၣ်ကမၤလိန့ၢ်တာ်ဒီးဟူးဂဲၤန့ၣ်လီၤမၤသကိးတာ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. တာ်မၤလိကဘၣ်ဘၣ်ထွဲဘၣ်ဃးလိာ်အသးဒီးဖိသၣ်အတာ်အဲၣ်ဒီးလၢအတာ်အိၣ်မူအတာ်ဒိၣ်ထီၣ် (အတာ်မိၢ်န့ၢ်သးလိလၢအအဲၣ်ဒီးကထိၣ်တာ်တမံၤမံၤ) အဂီၢ်ဒီးအခိပညီကဘၣ်အိၣ်လၢအတာ်အိၣ်မူတနံၤဒီးတနံၤအဂီၢ်စ့ၢ်ကိးန့ၣ်လီၤ.

ILFE အံၤကွၢ်ဆိကမိၣ်စ့ၢ်ကိးသရၣ်အတာ်လိာ်ဘၣ်, အတာ်သ့ၣ်စဲသးစဲဒီးအတာ်မိၢ်န့ၢ်သးလိတဖၣ်န့ၣ်လီၤ. ILFE အံၤဟ့ၣ်ပှၤတာ်ခွဲးတာ်ယာ်လၢပကမၤလိန့ၢ်တာ်လၢပကမၤဂ့ၤထီၣ်ပတာ်သိၣ်လိဒ်လဲၣ်ဒီးဟ့ၣ်စ့ၢ်ကိးပှၤလံာ်လဲၣ်အဂ့ၤအဂၤတဖၣ်လၢပကစူးကါအီၤလၢပတာ်သိၣ်လိအပူၤကသုအဂီၢ်ဒီးဟ့ၣ်စ့ၢ်ကိးပှၤတာ်ခွဲးတာ်ယာ်လၢပကမၤလၢကပီၤပတာ်မၤနၤတာ်တဖၣ်ခိဖျိတာ်ဟ့ၣ်ခိၣ်ဖးဒီးတာ်အာ်လီၤတူၢ်လိာ်တာ်ဖဲတာ်မၤန့ၣ်လီၤ.

တာ်ဟူးတာ်ဂဲၤ : ILFE မ့ၢ်တာ်မနုၤလဲၣ်.

ဟ့ၣ်ထီၣ်သကိးသုတာ်ဆိကမိၣ်ယုာ်ဒီးပှၤမၤသကိးတာ်ဖိတဖၣ်လၢတာ်ဂ့ၢ်မိၢ်ပှၤဒ်နဆိကမိၣ်လၢအမ့ၢ်တာ်အကါဒိၣ်လၢ inclusive ဒီး learning-friendly environment ကမ့ၢ်တာ်မနုၤလၢတီၤတတီၤ, ကိုတဖျၢၣ် မ့တမ့ၢ် တာ်လီၢ်အဂၤတတီၤဖဲဖိသၣ်တဖၣ်မၤလိန့ၢ်တာ်အလီၢ်တက့ၢ်.

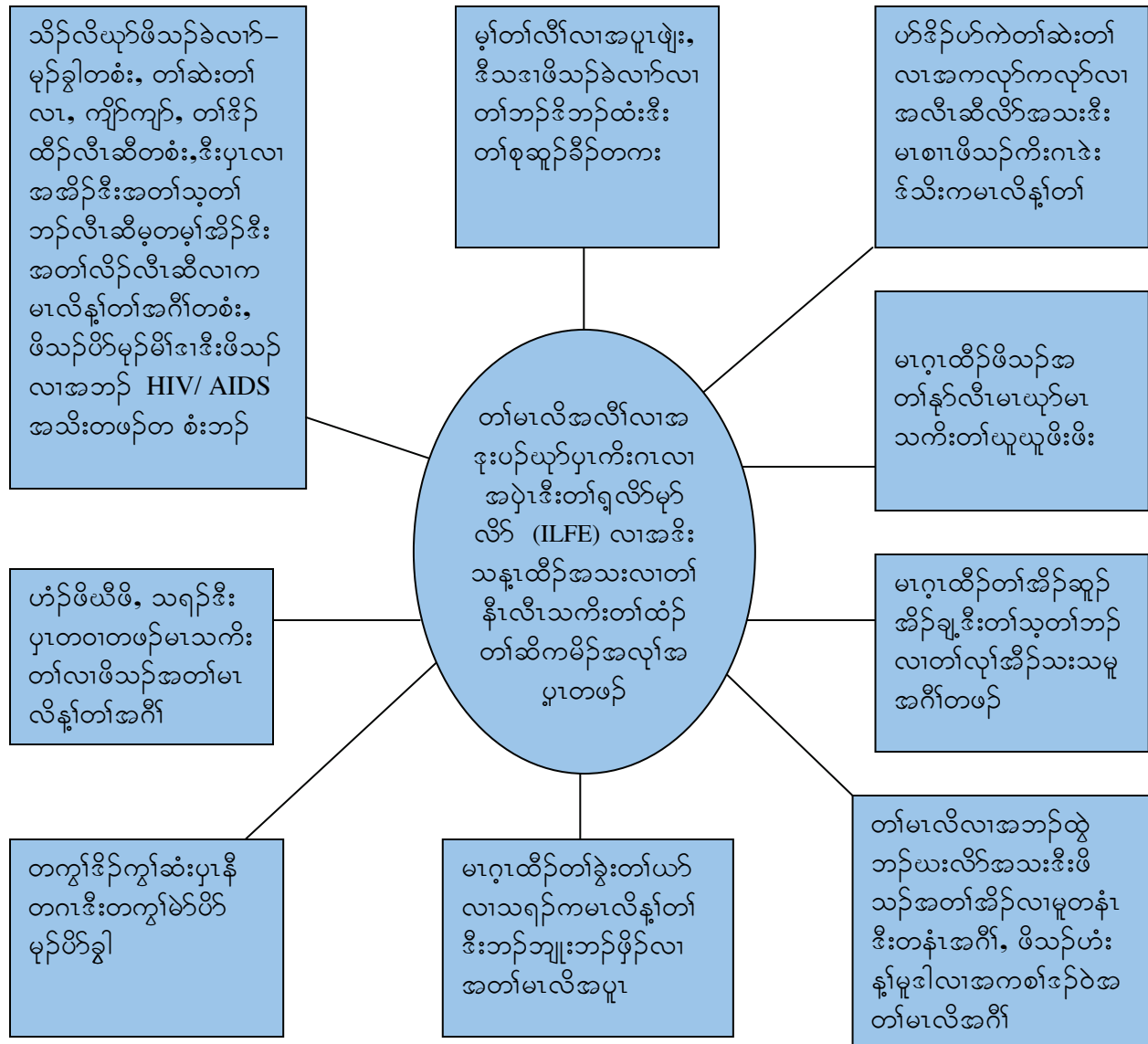
- ◆ တုၤလီၤကွီၤကဝီၤဖးဒိၣ်တဖျၢၣ်လၢလံာ်သ့ၣ်ဘၣ်သ့အလီၤဒီးကွဲးလီၤ ILFE လၢအပူၤတက့ၢ်.
- ◆ လၢကွီၤကဝီၤဖးဒိၣ်တဖျၢၣ်အံၤအချၢမၤနပှၤမၤသကိးတာ်တဖၣ်ကွဲးလီၤတာ်သကဲာ်ပဝးခံမံၤလၢအဝဲသ့ၣ်တူၢ်ဘၣ်ဝဲလၢအမ့ၢ်တာ်အကါဒိၣ်လၢ ILFE အံၤအဂီၢ်တက့ၢ်.
- ◆ ထီၣ်သတြီၤနတၢ်ဂီၤအံၤဒီးတၢ်ဂီၤလၢအအိၣ်လၢလံာ်ကဘျဲးအသီတကဘျဲးလၢလံာ်အံၤအပူၤတက့ၢ်. သကဲာ်ပဝးလၢအအိၣ်လီၤတဲာ်အိၣ်တမံၤမံၤဒီးခါ.

- ◆ သံကွၢ်လီၤနသးလၢတၢ်သကဲၣ်ပဝးမနုၤတဖၣ်အံၤအိၣ်လၢပတီၤပူၤမ့တမ့ၢ်ပကိၣ်ပူၤဒီးပလိၣ်ဘၣ်ဒီးလၢပကမၤအါထီၣ်ဒ်သိးပတီၤမ့တမ့ၢ်ပကိၣ်ကအိၣ်ဒီးသကဲၣ်ပဝးတဖၣ်အံၤအါထီၣ်န့ၣ်လဲၣ်. ဒ်သိး ILFE ကအါထီၣ်အဂီၢ်ပကမၤဂ့ၤထီၣ်ပကိၣ် မ့တမ့ၢ် ပတီၤပူၤသ့ၣ်လဲၣ်. ကွဲးရဲၣ် လီၤတၢ်ဂ့ၢ်တဘီၣ်ဘၣ်တဘီၣ်လၢလၢ်အံၤတက့ၢ်.

ILFE အသကဲၣ်ပဝးလၢအအိၣ်ဒီးပူၤတဖၣ်

ILFE လၢပလိၣ်ဘၣ်ဒီးအီၤလၢပဘၣ်မၤအါထီၣ်တဖၣ်ဒီးပကမၤအီၤဒ်လဲၣ်အဂ့ၢ်တဖၣ်

Inclusive, Learning-Friendly Environment အသက်ပ်ဝေးတဖၣ်.

သ့ၣ်နီၣ်ထီၣ် - တာ်လဲလိာ်မိာ်လုာ်လၢအကိမ့တမ့ၢ်တီၤပူၤဆူ inclusive ဒီး learning-friendly အံၤမ့ၢ်တာ်ဖံးတာ်မၤတခါလၢအလဲၤအသးတပယုာ်ယီထီၣ်ဘိန့ၣ်လီၤ. တာ်လဲလိာ်အံၤတကဲထီၣ်အသးတဘျီယီဘၣ်. တာ်လဲလိာ်အံၤလၢာ်ဆၢလၢာ်ကတီၢ်ဒီးလိၣ်ဘၣ်တာ်ဖံးယုာ်မၤသကိးတာ်န့ၣ်လီၤ. ဘၣ်ဆၣ်အဘျူးအိၣ်ဝဲလၢသရၣ်ဒီးဖိသၣ်တဖၣ်, ဟံၣ်ဖိယိဖိဒီးပုၤတဝါတဖၣ်အဂီၢ်အါမံၤန့ၣ်လီၤ.

ILFE အံၤအဘျူးအဖျိၣ်မ့ၢ်မနုၤတဖၣ်လဲၣ်.

တၢ်ကွၢ်ကဒါက့ၤအတၢ်ဂဲၤလိ

ဝံသးစူၤဖးဘၣ်တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤလၢလံာ်အံၤတက့ၢ်.

ဖးပူၣ်အၣ်နယူကံၣ်နံၣ် (Papua New Guinea) သဝီကွီတဖျါၣ်.

လၢ (၁၉၉၀) နံၣ်န့ၣ်မိၢ်ပၢ်လၢအအိၣ်လၢဖးပူၣ်အၣ်နယူကံၣ်နံၣ်အကလံာ်စးတၢ်လီၤတကပၤမၤပဒိၣ်ဒုးအိၣ်ထီၣ်တၢ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့လၢအလီၤပလိာ်လၢဖိသၣ်အတၢ်အိၣ်မူအဂီၢ်ဒီးသိၣ်လိဖိသၣ်တဖၣ်လၢန့ၣ်သဝီအလုၢ်အပူၤဒီးမၤစၢၤအဝဲသ့ၣ်ဒ်သိးကသ့ၣ်ညါပၢ်လုၢ်ပၢ်ပူၤအတၢ်အိၣ်မူ, အတၢ်ဆဲးတၢ်လၢ, ကျိာ်ကျၢ်, တၢ်မၤဖျါထီၣ်အပူၤတဝါအတၢ်လီၤဆိတဖၣ်န့ၣ်လီၤ. လီၤကဝီၤပဒိၣ်, ဖျၢၣ်စိမိၤဒီးကမျါသဘျူကရၢ (NGO) သိၣ်လိဒုးအိၣ်ထီၣ်သကိးကတီၤဆိကွီလၢအကိးဝဲ Viles Tok Ples Priskul ဒီးကွီအံၤတူၢ်လိာ်ဖိသၣ်အသးနံၣ် (၆-၈) နံၣ်ဒီးမၤလိတၢ်လၢအကျိာ်ဒၣ်ဝဲလၢပူၤစူးကါအီၤလၢသဝီပူၤန့ၣ်လီၤ.

သဝီကတီၤဆိကွီအံၤစူးကါတၢ်ပိးတၢ်လိတၢ်ဖိတၢ်လံာ်လၢအအိၣ်လၢလီၤကဝီၤပူၤတဖၣ်ဒီးတၢ်လၢအပူၤကလံာ်ဒိၣ်တဒိၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ. သရၣ်တဖၣ်ထီၣ်ဘၣ်လိာ်အတၢ်သိၣ်လိအတၢ်ဆိကမိၣ်ဒီးကတီၤဆိကွီအံၤသ့ညါဝဲဒီးအပူၤကလံာ်တဒိၣ်စ့ၢ်ကိးဘၣ်န့ၣ်လီၤ. ပူၤလၢအအိၣ်လၢလီၤကဝီၤတဖၣ်အံၤကွဲးတၢ်ယဲၤတဖၣ်လၢအကျိာ်ဒၣ်ဝဲန့ၣ်လီၤ. တၢ်ယဲၤတဖၣ်အံၤပၣ်ယုာ်ဒီးမိၢ်လုၢ်ပၢ်လၢအတၢ်ယဲၤ, တၢ်ယဲၤလၢပျါဒီးတၢ်သးဝံၣ်ဒီးထါတဖၣ်န့ၣ်လီၤ. ပူၤကွီဖိတဖၣ်ကွဲးတၢ်ယဲၤလၢအသ့ၣ်ထီၣ်အသးလၢအဝဲသ့ၣ်အတၢ်လဲၤခီဖျိဒၣ်ဝဲနီၢ်နီၢ်အပူၤဒီးမၤအိၣ်ထီၣ်လံာ်တဘျီဒီးတၢ်ပိးတၢ်လိလၢအအိၣ်လၢအဝဲသ့ၣ်အဟီၣ်ကဝီၤအပူၤယုာ်ဒီးတၢ်ဂီၤတၢ်ဖိတဖၣ်န့ၣ်လီၤ. လံာ်အံၤဘၣ်တၢ်ပၢ်အီၤလၢလံာ်ရိၤဒီးတၢ်ဖးလံာ်အဒီးပူၤဒီးဘၣ်တၢ်စူးကါအီၤဖဲတၢ်ဖးလံာ်လၢအကရူၢ်အခါန့ၣ်လီၤ. ပူၤကွီဖိဒုးနဲၣ်တၢ်ယဲၤတဖၣ်အံၤလၢအကစၢ်ဒၣ်ဝဲ, စူးကါတၢ်ဂီၤဂဲၤကလံာ်လၢအဒုးအိၣ်ထီၣ်ဒၣ်ဝဲတဖၣ်ဒီးအိၣ်ဒီးတၢ်ကတီၤတၢ်ပိၣ်သကိးတၢ်ယဲၤအံၤအဂ့ၢ်အကျိၤလၢတီၤပူၤန့ၣ်လီၤ.

ပူၤဖိသၣ်တဖၣ်လၢအဖျိထီၣ်လၢသဝီကတီၤဆိကွီအံၤအပူၤန့ၣ်သ့ၣ်ညါပၢ်ဒိၣ်ပၢ်ကဲအလုၢ်အလၢ်အထူသန့တၢ်ဆဲးတၢ်လၢတဖၣ်ဒီးသ့ထီၣ်အကျိာ်အါထီၣ်န့ၣ်လီၤ. ဖိသၣ်တဖၣ်အံၤအိၣ်ဒီးတၢ်သ့ၣ်ပူၤသးဂဲၤ, အတၢ်န့ၣ်လီၤအသး, ဒီးအတၢ်အဲၣ်ဒီးသ့ၣ်ညါတၢ်ဘၣ်ဃးအတၢ်မၤလိမၤဒီးတဖၣ်အါထီၣ်ဒိၣ်ထီၣ်န့ၣ်လီၤ. ဖိသၣ်တဖၣ်အံၤသံကွၢ်တၢ်အါထီၣ်ဒီးဖဲအနုၤလီၤဆူကွီလၢအတီၤထီၣ်အခါမၤလိတၢ်န့ၢ်ဂ့ၢ်ဒိၣ်ထီၣ်န့ၣ်လီၤ.

သရၣ်တဖၣ်ညီနီၤယၤထီၣ်က့ၤအတၢ်သ့ၣ်နီၣ်ထီၣ်ဒီးအတၢ်တူၢ်ဘၣ်လၢအပျံၤတၢ်ဖဲအထီၣ်သီက့ၢ်အခါမ့ၢ်လၢတနီၢ်ပၢၢ်အသရၣ်လၢအသီၣ်တၢ်တဖၣ်ဂ့ၤဂ့ၤအယီၤန့ၣ်လီၤ. သရၣ်အါတက့ၢ်န့ၣ်အသးမ့ၢ်ထီၣ်က့ၤလၢအပျံၤက့ၢ်ဖိတဖၣ်တဘၣ်က့ၢ်ဆၢၣ်မဲၢ်တၢ်ကီၢ်တၢ်ခဲတမံၤယီၤအဲၣ်သ့ၣ်အသးအယီၤန့ၣ်လီၤ. သန့က့ၤသရၣ်တနီၤတူၢ်ဘၣ်လၢအပၢဆၢအပျံၤန့ၣ်ဂ့ၤဖဲအပျံၤတဖၣ်အိၣ်ဘျီဒီးတစံးတကတီၤတၢ်အခါန့ၣ်လီၤ. ပမ့ၢ်က့ၢ်လၢအဂၤတကပၤအဲၣ်သ့ၣ်သ့ၣ်ပီၤသးဝးလၢပျံၤဖိသ့ၣ်တဖၣ်မၤလိတၢ်ချ့ဒိၣ်ထီၣ်စးထီၣ်လၢတၢ်စူးကါတၢ်သိၣ်လိအကျိၤအကျဲအသိအံၤန့ၣ်လီၤ.

ခိဖျိတၢ်စူးကါလီၢ်ကဝီၤအကျိၢ်ဒၣ်လၢက့ၢ်ပူၤလၢသဝီကတီၤဆိက့ၢ်တဖၣ်အံၤမၤစၢၤပျံၤဖးပူၣ်အၣ်နယူကံၣ်န့ၣ်လၢကပၤယၢ်အတၢ်ဆဲးတၢ်လၢဒီးကျိၢ်လၢအလီၤဆိလိၢ်အသးလၢထံကီၢ်အါဘျီအပူၤန့ၣ်လီၤ.

Dutcher N (2001) Expanding Educational Opportunity in Linguistically Diverse Societies.
Center for Applied Linguistics: Washington, DC. and
[http:// www.literacyonline.org/explorer/index.html](http://www.literacyonline.org/explorer/index.html)
*Summer Institute for Linguistics

ခဲအံၤဆိကမိၣ်ထံကတီၤဆိက့ၢ်လၢဖးပူၣ်အၣ်နယူကံၣ်န့ၣ်အံၤအဂ့ၢ်တက့ၢ်. နဆိကမိၣ်လၢဖိသ့ၣ်, သရၣ်, မိၢ်ပၢ်ဒီးပျံၤတဝါဖိတဖၣ်ဘၣ်ဘျးဘၣ်ဖျိလၢ inclusive ဒီး learning-friendly အံၤလဲၣ်. ကွဲးလီၤနတၢ်ဆိကမိၣ်တဖၣ်ဒ်လၢအသးတက့ၢ်.

တၢ်ဘျးတၢ်ဖျိအိၣ်လၢပျံၤဖိသ့ၣ်တဖၣ်အဂီၢ်

၁. -----

၂. -----

၃. -----

တၢ်ဘျးတၢ်ဖျိအိၣ်လၢသရၣ်တဖၣ်အဂီၢ်

၁. -----

၂. -----

၃. -----

တၢ်ဘျးတၢ်ဖှိၣ်အိၣ်လၢမိၢ်ပၢ်တဖၣ်အဂီၢ်

၁. -----

၂. -----

၃. -----

တၢ်ဘျးတၢ်ဖှိၣ်အိၣ်လၢပှၤတၢ်တဖၣ်အဂီၢ်

၁. -----

၂. -----

၃. -----

ထီၣ်သၤတြီၤနတၢ်ဆိကမိၣ်တဖၣ်ဒီးသရၣ်အဂၤတဖၣ်တက့ၢ်. ဝံၤဖးတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤအကူၢ်လၢအဖီ
လၢအံၤဒ်သီးသီးတက့ၢ်. နတၢ်ဆိကမိၣ်ဟဲထီၣ်ပှဲၤမံၤလဲၣ်. နမၤလိၣ်န့ၢ်တၢ်အသိတမံၤမံၤဒီးအဘျး
အိၣ်လၢနဂီၢ်တမံၤမံၤဧါ.

တၢ်အဘျးအဖှိၣ်အိၣ်လၢဖိသၣ်အဂီၢ်တဖၣ်

ခိဖျိလၢ ILFE အယိဖိသၣ်အတၢ်နၣ်န့ၢ်လီၤအသးကအါထီၣ်ဒီးအသးသဟီၣ်ကဆူၣ်ထီၣ်န့ၢ်လီၤ.
အဝဲသ့ၣ်ဟံၣ်ဒိၣ်အတၢ်မၤနၤဒီးဟံၣ်ကဖၤလီၤအသးအါထီၣ်န့ၢ်လီၤ. ဖိသၣ်မၤလိၣ်န့ၢ်တၢ်လၢကမၤလိၣ်န့ၢ်
ဝဲလၢအကစၢ်ဒၣ်ဒဲလဲၣ်လၢတၢ်ပူၤဒီးတၢ်ချၢခံကပၤလၢာ်န့ၢ်လီၤ. အဒိ, ဖိသၣ်တဖၣ်မၤလိၣ်သံကွၢ်
တၢ်သံကွၢ်လၢအဂၤတဖၣ်န့ၢ်လီၤ. အဝဲသ့ၣ်မၤလိၣ်န့ၢ်တၢ်ဒ်သီးကနၢ်ပၢ်ဒီးစူးကါတၢ်လၢအမၤလိၣ်န့ၢ်ဝဲ
တဖၣ်လၢအတၢ်အိၣ်မူကိးနံၤဒီးအမ့ၢ်လၢအတၢ်လိာ်ကွဲအပူၤဒီးလၢအဟံၣ်အယိစ့ၢ်ကိးန့ၢ်လီၤ. ဖိ
သၣ်မၤလိၣ်န့ၢ်စ့ၢ်ကိးလၢကဘၣ်ဟူးဂဲၤဒီးရဲၤဒီးအတၢ်ဖိသၣ်အဂၤလၢတၢ်သ့ၣ်ဖဲသးညီအပူၤန့ၢ်လီၤ. ဖိ
သၣ်တဖၣ်ကမၤလိၣ်န့ၢ်တၢ်လၢတၢ်အိၣ်သကိးရဲၤသကိးဒီးပှၤအဂၤလၢအလီၤဆိဒီးအဝဲသ့ၣ်ကမ့ၢ်ထီၣ်
န့ၢ်လီၤ. ဖိသၣ်ခဲလၢာ်န့ၢ်မၤလိၣ်န့ၢ်တၢ်တပူၤယိဒီးဟံၣ်လုာ်ဟံၣ်ပှၤအဝဲသ့ၣ်အတၢ်ရဲၤလိာ်မုာ်လိာ်တဖၣ်ဒီး
တက့ၢ်မဲၣ်အတၢ်ဒိၣ်ထီၣ်မ့တမ့ၢ်အတၢ်သ့တၢ်ဘၣ်လီၤဆိဒ်လဲၣ်န့ၢ်ဘၣ်.

ဖိသၣ်တဖၣ်ကသ့ဒုးအိၣ်ထီၣ်တၢ်အါထီၣ်စ့ၢ်ကိးဒီးတၢ်အံၤမၤဂ့ၢ်ထီၣ်အဝဲသ့ၣ်အတၢ်မၤလိၣ်န့ၢ်တၢ်ဒ်
လဲၣ်န့ၢ်လီၤ. ဖိသၣ်တဖၣ်မၤလိၣ်န့ၢ်တၢ်လၢကဟံၣ်လုာ်ဟံၣ်ပှၤအကျိၢ်, အတၢ်ဆဲးတၢ်လၢဒီးဆိကမိၣ်
လီၤစ့ၢ်ကိးအသးလၢအလီၤဆိဒီးပှၤအဂၤန့ၢ်လီၤ. လၢတၢ်န့ၢ်အယိအဝဲသ့ၣ်မ့ၢ်, “ပှၤအလီၤဆိ”

န့ၣ်လီၤ. ခီဖျိ ILFE အံၤအယိဖိသၣ်တဖၣ်အတၢ်ဆဲးကျိးကတိၤလိာ်အသးအကျိၤအကျဲၤဂ့ၤထီၣ်ဒီး အိၣ်ကတၢ်ကတိၤအသးလၢအတၢ်အိၣ်မူအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. ဖိသၣ်တဖၣ်မၤန့ၢ် မ့တမ့ၢ် မၤန့ၢ်က့ၤအနီၢ် ကစၢ်အလုၢ်အပူၤဖဲအမၤလိာ်ကဲပှၤအဂၤအလုၢ်အပူၤအခါန့ၣ်လီၤ.

တၢ်အဘျုးအဖျိၣ်အိၣ်လၢသရၣ်တဖၣ်အဂီၢ်

သရၣ်တဖၣ်စ့ၢ်ကိးဒီးန့ၢ်တၢ်ဘျုးတၢ်ဖျိၣ်အကါဒိၣ်တဖၣ်လၢတၢ်သိၣ်လိ ILFE အံၤအယိန့ၣ်လီၤ. သရၣ်တဖၣ်အိၣ်ဒီးတၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်အါထီၣ်လၢကမၤလိာ်န့ၢ်ကျဲအသိတဖၣ်လၢအတၢ်သိၣ်လိဘၣ်ပှၤကိ ဖိအကလုာ်ကလုာ်ဒ်အံၤအယိန့ၣ်လီၤ. အဝဲသ့ၣ်မၤန့ၢ်အါထီၣ်တၢ်သ့ၣ်ညါန့ၢ်ပၢ်အသိဒ်အမ့ၢ်ဖိသၣ် မၤလိာ်န့ၢ်တၢ်လၢကျဲလီၤဆိတဖၣ်တၢ်သိၣ်လိအီၤသ့စ့ၢ်ကိးလၢကျဲလၢအလီၤဆိန့ၣ်လီၤ. ဖဲအဝဲသ့ၣ်ယု ကျဲဒ်သိးကမၤန့ၢ်ကွၢ်တၢ်ဂ့ၢ်ကိတဖၣ်အခါအဝဲသ့ၣ်မၤဂ့ၤထီၣ်အတၢ်ပာ်သ့ၣ်ပာ်သးလၢတၢ်မၤယုာ် တၢ်ဒီးပှၤအဂၤ, ဖိသၣ်ဒီးတၢ်အိၣ်သးအဂၤတဖၣ်သ့န့ၣ်လီၤ. လၢတၢ်န့ၣ်အယိတၢ်သိၣ်လိကဲထီၣ်က့ၤ ဒ်တၢ်မၤမုာ်အသးတမံၤဒီးတမ့ၢ်ဒ်တၢ်မၤတမံၤအသိးလၢဘၣ်န့ၣ်လီၤ.

သရၣ်တဖၣ်အိၣ်ဒီးတၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်လၢကယုာ်သ့ၣ်ညါတၢ်ဆိကမိၣ်ဆိကမးအသိဂ့ၤထီၣ်ဒိၣ်ထီၣ်ခိ ဖျိဝဲသ့ၣ်အကတိၤသကိးတၢ်မ့တမ့ၢ်ကွဲးလံာ်ဆူပှၤအဂၤလၢအအိၣ်လၢကိပူၤမ့တမ့ၢ်ကိအချၢဝဲအံၤဝဲ အံၤ, အဒိ, ကိဖိကိသရၣ်ကရၢတဖၣ်န့ၣ်လီၤ. ခီဖျိတၢ်စူးကါတၢ်ထံၣ်တၢ်ဆိကမိၣ်အသိတဖၣ်အံၤ အယိဟ့ၣ်ဂံၢ်ဟ့ၣ်ဘါပှၤကိဖိတဖၣ်လၢကသ့ၣ်အိၣ်သးအိၣ်, သ့ၣ်စဲသးစဲဒီးသ့ဒုးအိၣ်ထီၣ်တၢ်အသိ ဒီးမၤတၢ်လၢတၢ်သ့ၣ်တုၤလီၤသးတုၤလီၤအါထီၣ်န့ၣ်လီၤ. လၢကျဲဒ်အံၤအယိဖိသၣ်ဒီးမိၢ်ပာ်တဖၣ်ဒၣ် လဲာ်န့ၣ်ကဟ့ၣ်ထီၣ်အတၢ်ထံၣ်လၢအဂ့ၤတဖၣ်ဆူကိသရၣ်အအိၣ်အါထီၣ်န့ၣ်လီၤ. သရၣ်ကမၤန့ၢ် အါထီၣ်စ့ၢ်ကိးတၢ်ဆိၣ်ထွဲလၢပှၤတဝၢအပူၤဒီးတၢ်ဟ့ၣ်လၢကပီၤအီၤလၢတၢ်ဂ့ၤလၢအမၤဝဲတဖၣ်န့ၣ် လီၤ.

သရၣ်တဖၣ်ကမၤန့ၢ်တၢ်သ့ၣ်မံသးမုာ်လၢအတၢ်သိၣ်လိမၤယုၤအပူၤအါထီၣ်ဒီးအိၣ်ဒီးအတၢ်ဖံးတၢ် မၤလၢအဝံၤအတၢ်တဖၣ်အါထီၣ်ဖိဖိသၣ်ခဲလၢာ်မၤန့ၢ်တၢ်ဒ်အတၢ်သ့တၢ်ဘၣ်ဒၣ်ဝဲအသိးတသ့ဖဲအ သ့လၢအကိပူၤအခါန့ၣ်လီၤ. သ့ၣ်နီၣ်ထီၣ်လၢဒ်လဲာ်ဂ့ၤဂ့ၤန့ၣ်ဖိသၣ်ခဲလၢာ်မၤန့ၢ်တၢ်သ့ဒီးတၢ်မၤန့ၢ် တၢ်သ့အံၤအခီပညိတမ့ၢ်လၢဖိသၣ်ခဲလၢာ်အံၤကဖျိတၢ်ဒီးစဲးလၢအဘၣ်တၢ်ကွဲးလီၤအီၤထဲလၢလံာ်အ ကုလီၤဘၣ်န့ၣ်တက့ၢ်. တၢ်မၤန့ၢ်တၢ်သ့အံၤအခီပညိပကဘၣ်တူၢ်လိာ်လၢဖိသၣ်တဖၣ်မၤလိာ်န့ၢ်တၢ် လၢကျဲလၢအလီၤတီၢ်လီၤဆိလိာ်အသးအါဘိဒီးဖိသၣ်အတၢ်မၤန့ၢ်လၢတၢ်မၤလိာ်န့ၢ်တၢ်အပူၤ, အဒိ, ဒ်အမ့ၢ်ဖိသၣ်တဖၣ်ကစံးဆၢတၢ်သံကွၢ်လၢတၢ်ဒီးစဲးအလံာ်ကုလီၤအလီၤန့ၣ်ဖိသၣ်တဖၣ်တဲန့ၢ်ပၢ်တၢ် ဂ့ၢ်ခိၣ်တိတမံၤမံၤဆူကိသရၣ်အအိၣ် မ့တမ့ၢ် ဆူတီၤပူၤသ့ဝဲဂ့ၤဂ့ၤဘၣ်ဘၣ်အသိးန့ၣ်လီၤ.

ကိုတဖၣ်လၢအအိၣ်ဒီး inclusive ဒီး learning-friendly န့ၣ်သရၣ်ကအဲၣ်ဒီးဟ့ၣ်လီၤအသးလၢအတၢ်ဖံးတၢ်မၤလၢတီၤအပူၤအါထီၣ်ဒီးကမၤစ့ၤလီၤတၢ်သိၣ်လိအတၢ်ဖံးတၢ်မၤတဖၣ်န့ၣ်လီၤ. ပှၤဟ့ၣ်လီၤအသးတဖၣ်ကအဲၣ်ဒီးမၤစ့ၤတၢ်အါထီၣ်ဖဲအဝဲသ့ၣ်ထံၣ်လၢတၢ်လၢဖိသၣ်မၤလိလၢတီၤပူၤတဖၣ်ကဲဘျူးလၢအဟံၣ်ဖိယိဖိအတၢ်အိၣ်မူအဂီၢ်အခါန့ၣ်လီၤ.

တၢ်အဘျူးအဖျိၣ်အိၣ်လၢမိၢ်ပၢ်တဖၣ်အဂီၢ်

ခိဖျိလၢ ILFE အံၤအယိမိၢ်ပၢ်တဖၣ်ကမၤလိန့ၣ်တၢ်ဘၣ်ယးအဖိတဖၣ်ဘၣ်တၢ်ဒုးကူၣ်သ့အါထီၣ်အိၣ်လဲၣ်န့ၣ်လီၤ. မိၢ်ပၢ်တဖၣ်ကမၤယုၣ်မၤသကိးတၢ်အါထီၣ်ဒီးတူၢ်ဘၣ်လၢအတၢ်မၤစ့ၤအဖိအလံၤလၢအတၢ်မၤလိန့ၣ်တၢ်အပူၤအံၤမ့ၢ်တၢ်လၢအကါဒိၣ်တမံၤန့ၣ်လီၤ. ဖဲသရၣ်တဖၣ်သံကွၢ်မိၢ်ပၢ်တဖၣ်အတၢ်ထံၣ်လၢအဖိအလံၤတဖၣ်အဖိခိၣ်အခါန့ၣ်မိၢ်ပၢ်တဖၣ်တူၢ်ဘၣ်လၢအလုၢ်အပူၤအိၣ်ဒီးဆိကမိၣ်လီၤအသးလၢအအိၣ်ဒီးတၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်ထဲသိးတုၤသိးဒီးသရၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ. ခိဖျိလၢမိၢ်ပၢ်တဖၣ်ထံၣ်သရၣ်စူးကါတၢ်သိၣ်လိကျိၤကျဲတဖၣ်လၢတီၤပူၤအယိမၤစ့ၤအဝဲသ့ၣ်လၢကဘၣ်သိၣ်သီမၤသကိးဒီးဖိတဖၣ်လၢဟံၣ်လဲၣ်ဂ့ၤထီၣ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. မိၢ်ပၢ်တဖၣ်မၤလိန့ၣ်စ့ၢ်ကိးလၢကဘၣ်မၤသကိးတၢ်ဒီးပှၤအဂၤလၢအအိၣ်လၢပှၤတဝါအပူၤလဲၣ်ဒီးန့ၢ်ပၢ်ဒီးမၤဘၣ်လိာ်စ့ၤတဂၤဒီးဂၤအတၢ်ကီတၢ်ခဲန့ၣ်လီၤ. တၢ်လၢအကါဒိၣ်ကတၢ်တမံၤန့ၣ်အဝဲသ့ၣ်ထံၣ်လၢအဖိတဖၣ်ဒီးဖိသၣ်ခဲလၢာ်န့ၣ်ဒီးန့ၢ်ဘၣ်တၢ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့လၢအဂ့ၤန့ၣ်လီၤ.

တၢ်အဘျူးအဖျိၣ်အိၣ်လၢပှၤတဝါတဖၣ်အဂီၢ်

ILFE အံၤဟ့ၣ်ထီၣ်တၢ်ဘျူးတၢ်ဖျိၣ်ဆူပှၤတဝါတဖၣ်အပူၤသ့လၢကျဲအါမံၤစ့ၢ်ကိးန့ၣ်လီၤ. ပှၤတဝါတဖၣ်ပၢ်ကမၤအသးလၢဖိသၣ်တဖၣ်လဲၤဆူကိုဒီးမၤလိန့ၣ်တၢ်အါထီၣ်န့ၣ်လီၤ. အဝဲသ့ၣ်ကထံၣ်န့ၢ်လၢပှၤတဝါအခိၣ်အနၢ်လၢဆၢကတီၢ်လၢကဟဲတဖၣ်ကအိၣ်အါထီၣ်မ့ၢ်လၢဖိသၣ်တဖၣ်အံၤအိၣ်ကတၢ်ကတီၢ်အသးလၢတၢ်ဟူးဂဲၤန့ၣ်လီၤမၤသကိးတၢ်လၢအပှၤကမျၢ်တဖၣ်အကျါအယိန့ၣ်လီၤ. ပှၤတဝါတဖၣ်ထံၣ်လၢတၢ်ရူတံၤရူသကိးအတၢ်ဂ့ၢ်ကီတဖၣ်ဒ်အမ့ၢ်, တၢ်ကမၣ်တဒိၣ်တဆံးတဖၣ် မ့တမ့ မ့ၢ် မ့ၢ်လိၣ်ဘိၣ်လိၣ်ဘိၣ်အတၢ်ဂ့ၢ်ကီတဖၣ်ကစ့ၤလီၤန့ၣ်လီၤ. ပှၤတဝါဖိတဖၣ်ကမၤယုၣ်မၤသကိးတၢ်လၢကိုအပူၤအါထီၣ်ဒီးဒုးအိၣ်ထီၣ်တၢ်ရူလိာ်မုၢ်လိာ်လၢကိုဒီးပှၤတဝါအပူၤတဖၣ်ဂ့ၤထီၣ်န့ၣ်လီၤ.

တက်ဟူးတက်ဂဲ - တက်ကီတက်ခဲလတ်တက်ကဲထိုင် ILFE အဂီၢ်

တက်ဘျူးတက်ဖိုင်လတ် ILFE တဖၣ်အအိုင်မ့ၢ်အါထဲအံၤဒီးဘၣ်မနုၤအယိကွဲဲလတ်တက်ကဲထိုင် inclusive, learning-friendly environments န့ၣ်လဲၣ်. တက်လတ်လတ်တဖၣ်အံၤမ့ၢ်တက်လတ်ကမၤတံၢ် တက်ကွဲဲတနီၤဒ်သီးကဲထိုင် ILFE အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. တက်မၤတံၢ်တက်တမံၤဘၣ်တမံၤစုၣ်စုၣ်အံၤယု ကျဲၣ်သီးပကမၤနုၤကွဲၢ်အီၤလတ်ပကွဲၢ်အပူၤဒ်လဲၣ်တက့ၢ်.

၁. တက်လဲလိတ်တဖၣ်န့ၣ်လတ်ဂံၢ်လတ်ဘါ, လတ်တက်စီၣ်ထိုင်မဲၢ်စီၣ်ထိုင်နီၤဒီးတက်သူၣ်အိုင်သးအိုင် တဖၣ်န့ၣ်လီၤ. သရၣ်တဖၣ်မ့ၢ်အိုင်ဒီးဟံၣ်ယိအတက်မၤအါမံၤ မ့တမ့ၢ် အမူအဒါမ့ၢ်အိုင်အါမံၤ လတ်ကွဲၢ်အတက်ပတက်ဆုၢ်အဂီၢ်ဒ်အမ့ၢ်တက်ထိုင်တက်အိုင်ဖိုင်ခဲအံၤခဲအံၤန့ၣ်အဝဲသ့ၣ်ကတူၢ်ဘၣ် လတ်အိုင်ဒီးတက်ဆၢကတီၢ်မ့တမ့ၢ်အဂီၢ်အဘါလတ်ကဲလဲလိတ်စၢၤတက်အဂီၢ်ဘၣ်န့ၣ်လီၤ.

ကျဲလတ်ကမၤနုၤကွဲၢ်တက်မၤတံၢ်တက်တမံၤအံၤအဂီၢ်

(က) -----

(ခ) -----

(ဂ) -----

၂. သရၣ်တဖၣ်တနီၤပၢ် ILFE မ့ၢ်တက်မနုၤလဲၣ် မ့တမ့ၢ် ဆိကမိၣ်လတ်အိုင်ဒီးတက်လတ်အလိၣ် ဘၣ်ဝဲတဖၣ်ဒ်သီး ILFE ကဲထိုင်အဂီၢ်ဘၣ်.

ကျဲလတ်ကမၤနုၤကွဲၢ်တက်မၤတံၢ်တက်တမံၤအံၤအဂီၢ်

(က) -----

(ခ) -----

(ဂ) -----

၃. မိၢ်ပၢ်ဒီးသရၣ်တဖၣ်ဒၣ်လဲၣ်တနၢ်ပၢ် ILFE အဘျုးအဖီၣ်ဒီးဆိကမိၣ်ဝဲလၢမ့ၢ်ပၢ်ဖီၣ်ယုၣ်ဖိသၣ်ခဲလၢကမၤလိသကိးတၢ်န့ၣ်ကဘၣ်ဒိအဖိတဖၣ်အတၢ်မၤလိလၢအတဂ့ၤဘၣ်န့ၣ်လီၤ.

ကျဲလၢကမၤနၤကွၢ်တၢ်မၤတံၢ်တၢ်တမံၤအံၤအဂီၢ်

(က) -----

(ခ) -----

(ဂ) -----

တၢ်မၤလိန့ၣ်တၢ်လၢတၢ်လဲၤခီဖျိအပူၤ : တၢ်မၤလိဘၣ်ဃးဒီးတၢ်ဟံၣ်ဃုၣ်ဖိသၣ်လၢအက့ၢ်အဂီၢ်တလၢတပျဲတဖၣ်လၢတီၤပူၤ

ပထံၣ်န့ၣ်လၢဖိသၣ်တဖၣ်အိၣ်ဒီးပှၤဟီၣ်ခိၣ်ဖိအသးဒီးတီၤလိန့ၣ်ပှၤနီၣ်ဒိၣ်, ဒိၣ်တုၣ်ခိၣ်ပျဲတက့ၢ်န့ၣ်လီၤ. လၢလွံၢ်န့ၣ်အတီၢ်ပူၤအဝဲသ့ၣ်တသံကွၢ်တၢ်သံကွၢ်ဒ်အမ့ၢ်, “တၢ်မနုၤကဲထီၣ်အသးဒီးယသကိးလဲၣ်” ဘၣ်. မ့တမ့ၢ် “ဘၣ်မနုၤအယိဘၣ်အိၣ်ဒီးသကိးပဝးဒ်အံၤန့ၣ်လဲၣ်”. တၢ်ဂ့ၢ်တအိၣ်ထီၣ်နီတဘျီလၢဖိသၣ်တဖၣ်တအဲၣ်ဒီးဂဲၤလိာ်ကွၢ်ဒီးအသကိးဘၣ်န့ၣ်လီၤ. ဖဲအတုၤယီၤလၢအသကိးလၢအက့ၢ်အဂီၢ်တလၢတပျဲတၢ်ကဟ့ၣ်ထီၣ်အမးန့ၣ်တၢ်ဘျုးယုၢ်ကလၢလၢတီၤပူၤန့ၣ်လီၤ. ဖဲတၢ်ဟ့ၣ်ထီၣ်တၢ်စံးဆၢဝံၤဖိသၣ်တဖၣ်စံးပတြၢၤလိာ်အသးန့ၣ်လီၤ. ပှၤကိးဂၤဒဲးနီၤဟ့ၣ်လီၤအတၢ်မၤနၤအတၢ်သ့ၣ်ဖွံးညီန့ၣ်လီၤ. တံၤသကိးတဖၣ်တလီၤဆိလိာ်အသးနီတမံၤဘၣ်န့ၣ်လီၤ. အဝဲသ့ၣ်လဲၤသကိးဆူတၢ်ပီၢ်ထံအလီၢ်, တၢ်လိာ်ကွၢ်ပှၤအလီၢ်, မူးသးဖုံတဖၣ်ဒီးတၢ်အိၣ်ဖျါဆၢက့ၢ်အလီၢ်အမူးသးဖုံတဖၣ်န့ၣ်လီၤ. ဘၣ်ဆၣ်ယထဲသ့ၣ်ဂ့ၤလၢတီၤပူၤတဖၣ်လၢတအိၣ်ဒီးဖိသၣ်လၢအက့ၢ်အဂီၢ်တလၢတပျဲတဖၣ်န့ၣ်ဘၣ်, ဆိၣ်လိာ်အသးဒီးကွၢ်လံကွၢ်ကျိၣ်ဖိသၣ်လၢအက့ၢ်အဂီၢ်တလၢတပျဲဖဲအထံၣ်ဝဲတဂၤကၤအခါန့ၣ်လီၤ. ဘၣ်ဆၣ်သနၢ်က့တၢ်အိၣ်ဝဲတမံၤလၢတီၤပူၤလၢအအိၣ်ဒီးဖိသၣ်လၢက့ၢ်ဂီၢ်တလၢပျဲတဖၣ်ဒိသဒါအတံၤသကိးတဖၣ်န့ၣ်လီၤ. အါန့ၣ်အန့ၣ်အကါဒိၣ်လၢမိၢ်ပၢ်တဖၣ်တူၢ်လိာ်က့ၢ်ဖိသၣ်တဖၣ်အံၤန့ၣ်လီၤ. ဖဲတၢ်မၤလိစးထီၣ်အခိၣ်ထံးတတီၤန့ၣ်မိၢ်ပၢ်တဖၣ်တမၤဘူးမၤတံၢ်ဖိသၣ်ဒ်အံၤအသိးတဖၣ်အါအါဘၣ်ဒီးစံးကတီၤထီၣ်တၢ်ဒ်အမ့ၢ်, “ဘၣ်မနုၤအယိယဖိဘၣ်ဆုၣ်နီၤလၢဖိသၣ်ဒ်အံၤတဖၣ်အကပၤလဲၣ်.” မ့တမ့ၢ် “ဖိသၣ်အံၤကမၤတံၢ်တၢ်ယဖိဖဲတၢ်သိၣ်လိအကတီၢ်” န့ၣ်လီၤ. လၢတၢ်ဝံၣ်ကလၢဂ့ၤအယိန့ၣ်တၢ်ဟံၣ်သးဒ်အံၤတဖၣ်အိၣ်ကၤဒၣ်ထဲတလါ မ့တမ့ၢ် ခံလါခါန့ၣ်လီၤ. ဖဲမိၢ်ပၢ်တဖၣ်စးထီၣ်သ့ၣ်ညါလၢအဖိတဖၣ်တူၢ်လိာ်အသကိးဒ်အံၤတဖၣ်ဒီးမိၢ်ပၢ်တဖၣ်စးထီၣ်မၤစၢၤ

ဖိသန်တဖန်အံၤစွဲၤကိးန့ၣ်လီၤ. အဝဲသ့ၣ်မၤစၢၤအီၤလၢကကူကကၢထီၣ်, ဘံၣ်ထီၣ်ဘိၣ်ထီၣ်အထၢၣ်, ဒီးဆုၤက့ၤအဝဲသ့ၣ်ဆူအဟံၣ်န့ၣ်လီၤ. ဖိသန်အဂၤအမိၢ်အပၢ်တဖန်အဲၣ်ဒီးလၢယကကိးတၢ်အိၣ်ဖျိၣ်ဒ်သီးကတဲၣ်နၢ်ပၢ်ပုၤအဂၤလၢဖိသန်လၢအအိၣ်ဒီးကွၢ်ဂီၤဟးဂီၤတဖန်အဂ့ၢ်န့ၣ်လီၤ. ယကွဲးကျၢၢ်တၢ်က့ၤသ့စွဲၤကိးလၢတၢ်ဆၢကတီၢ်ဖျိၣ်ကိၢ်အပူၤဖိသန်ဒီးမိၢ်ပၢ်တဖန်ဘၣ်လိာ်ဖိးမံလိာ်က့ၤအသးဒီးတီၤပူၤတၢ်လဲၤအသးဂ့ၤဂ့ၤဘၣ်ဘၣ်န့ၣ်လီၤ. ဖိသန်လၢတအိၣ်ဒီးကွၢ်ဂီၤလၢပွဲၤတဖန်ဘၣ်တၢ်အဲၣ်အီၤအဒိၣ်ကတၢၢ်လၢတီၤပူၤန့ၣ်လီၤ.

“တၢ်ထံၣ်လိာ်သံကွၢ် Katica Dukovska Muratovska. ဘၣ်ဃးဒီးတၢ်ပၢ်ဃုာ်
ဖိသန်လၢအကွၢ်အဂီၤတလၢပွဲၤတဖန်လၢတၢ်မၤလိအပူၤ”
<http://www.unicef.org/teachers/forum/0100.htm>

အဆၢဒိၣ် ၁.၂ ခဲအံၤပအိၣ်အလီၢ်ဖဲလဲၣ်.

ပကိၣ်အံၤမ့ၢ်အကဲတၢ်လံာ် ILFE ဧါ.

ကိၣ်အါဖျါၣ်ဘၣ်သ့ၣ်သ့ၣ် ကျဲးစးဒုးကဲထီၣ် inclusive ဒီး learning-friendly အဖၢမ့ၢ်ဒီးထံၣ်ဝဲ ILFE အဘျူးအဖိၣ်လၢအသရၣ်, ဖိသၣ်, မိၢ်ပၢ်ဒီးပှၤအဝါတဖၣ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. လၢတၢ်ကဒုးအိၣ်ထီၣ် ILFE အံၤအဂီၢ်အခိၣ်ထံးတပတီၢ်န့ၣ်တၢ်ဆၢတဲာ်လၢတၢ်မၤဂ့ၤထီၣ်မၤဒိၣ်ထီၣ်နကိၣ်လၢအမ့ၢ်တၢ်လံာ် inclusive ဒီး learning-friendly အံၤထဲလဲၣ်န့ၣ်လီၤ. ထဲန့ၣ်မးနကသ့ၣ်ညါနကိၣ်လိၣ်ဘၣ်ဒီးအပတီၢ်ဆူညါလၢကကဲထီၣ် inclusive ဒီး learning-friendly နီၢ်နီၢ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်ဂ့ၢ်တထံၣ်ဘၣ်တထံၣ်လၢလံာ်အံၤကမၤစၢၤနၢၤဒ်သီးနကသမံသမိးကွၢ်နကိၣ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. မၤပဲၤတၢ်ဂ့ၢ်လၢလံာ်တဖၣ်တီတီလီၤလီၤတသ့ဖဲအသ့တက့ၢ်. ကွဲးလီၤနမးလၢတၢ်ဂ့ၢ်တထံၣ်ဘၣ်တထံၣ်အကပၤလၢနကိၣ်မၤတၢ်လံာ်တဖၣ်တက့ၢ်. နကိၣ်မ့ၢ်တမၤပိာ်ဒီးတၢ်ဂ့ၢ်တဖၣ်အံၤအါထံၣ်သနၢ်ကတဘၣ်ကိာ်တဂ့ၤ. ဒီဖျိလၢလံာ်အံၤအယိပကမၤသကိးအီၤဒ်သီးသီးန့ၣ်လီၤ. နမၤတၢ်သမံသမိးကွၢ်နကိၣ်မ့ၢ်ဝံၤနကအိၣ်ဒီးတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤတဖၣ်လၢနစးထီၣ်ပာ်လီၤတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤဒီးဖဲမၤအီၤဒုးအိၣ်ထီၣ် ILFE လၢနကိၣ်ပူၤကသ့န့ၣ်လီၤ. နကမၤလိဘၣ်ဘၣ်ယးဒီးတၢ်ကဘၣ်စးထီၣ်မၤအီၤဒ်လဲၣ်လၢ အဆၢဒိၣ် (၁.၃) အပူၤန့ၣ်လီၤ.

တၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤ : ILFE နီၢ်ကစၢ်ဒုၣ်ဝဲအတၢ်သမံသမိးလီၤသး

နကိၣ်မၤတၢ်လံာ်တၢ်မနုၤဒ်သီးကဒုးအိၣ်ထီၣ် inclusive ဒီး learning-friendly environment အံၤန့ၣ်လဲၣ်.

ကိၣ်အတၢ်သိၣ်တၢ်သီတၢ်ဘျုးဒီးတၢ်ပၤတၢ်ဆုၤတဖၣ်
နကိၣ် -

— အိၣ်ဒီး inclusive ဒီး learning-friendly အတၢ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့တၢ်ဘျုးဘၣ်ယးတၢ်ထီၣ်တၢ်ကွၢ်မဲာ်တၢ်

- အိန်ဒီးတက်ကွဲးနီနိဗိသုဉ်အစရီလကယံဗိသုဉ်လအအိန်ကွဲးတအိန်ကွဲးလနဟိန်ကဝီ၊ အပူ၊
- အိန်ဒီးတက်ဟုဉ်တက်သုဉ်ညါနဟ်ဒ်သိးကဟုဉ်ဂံဟုဉ်ဘါမိဟ်တဖဉ်လကဆုအဖိဆူကွဲးထီ ဘိဒီးတက်ဟုဉ်တက်သုဉ်ညါနဟ်ဆူမိဟ်အအိန်မုအိန်တခီဗိသုဉ်ခဲလက်ကြးဘဉ်တက်ပနုဉ် လီအမံဒီးတုဉ်လိာ်အီ၊
- အိန်ဒီးလံာ်လံာ်တက်ကွဲးနီနိကွဲးယါလကထံကီဒီးဘုဉ်မုတမုဟိန်ကဝီအပတီလကအကွဲးဘဉ် ယးတက်ကမ၊ inclusive တက်ကုဉ်ဘဉ်ကုဉ်သုလကဗိသုဉ်ကိးကလုဉ်ဒီးဒ်အမုအတက်ဒိဉ်ထီဉ် လီဆိတစံးဒီးအတက်သုတက်ဘဉ်လီဆိတစံး
- သုဉ်ညါတက်ကရကရီလအအိန်ဒီးတက်သုတက်ဘဉ်လကလုဉ်လုဉ်၊ ကရတဖုဖုဒီးပုတဝါအ တက်ကရကရီတဖုဖုလအမလစါတက်လ၊ inclusive တက်ကုဉ်ဘဉ်ကုဉ်သုအဂီအိန်
- အိန်ဒီးတက်နုဉ်ကျဲလီတံာ်လီဆဲးလကပုလဆုကွဲးဒီးသရဉ်တဖဉ်နဟ် inclusive တက်ကုဉ် ဘဉ်ကုဉ်သုအတက်ကိဒိဉ်ဒီးအကွဲးအဂီတဖဉ်
- ကတံာ်ကတီတက်ကီတက်ခဲလကတြိဆတက်ဒုးအိဉ်ထီဉ် ILFE တမံဘဉ်တမံအစရီဒီးကွဲး လီကျဲလကတက်ဘဉ်မနုဉ်တက်ကီတက်ခဲတဖဉ်အံဒ်လဲဉ်အိဉ်
- ဟ်သုဉ်ဟ်သးကွဲးတက်သိဉ်တက်သီတက်ဘျါဒီးတက်ဖဲတက်မလကတြိမတံာ်တံာ်ဗိသုဉ်တနီလက ကဒီးနုဉ်ဘဉ်တက်ကုဉ်ဘဉ်ကုဉ်သုထဲသိးတုသိး အဒိ, ဒ်အမုတက်နုဉ်လီကွဲးအဘူးအလဲ မုတမု တက်ထီဉ်ကွဲးအဆကတီ
- ဟုဉ်တက်ခွဲးတက်ယာ်လကသရဉ်တဖဉ်ကစူးကါတက်သိဉ်လိအကျါအကျဲအသီလကမလစါဗိ သဉ်ကိးဂဒ်သိးကမလိနုဉ်တက်အဂီ
- အိန်ဒီးတက်ဆဲးကျိးဒီးပုတဝါ, မလလုဉ်လုဉ်ပုတဝါအတက်လိဉ်တဖဉ်ဒီးဟုဉ်တက်ခွဲးတက်ယာ်လက ကနီဟုဉ်လိာ်သကိးတဂဒီးတဂါအတက်ထီဉ်တက်ဆိကမိဉ်ဒ်သိးကမဂုဉ်ထီဉ် inclusive တက်ဖဲတက်မတဖဉ်အဂီ

- မၤပျဲတၢ်လိၣ်လၢပုၤမၤတၢ်ဖိတဖၣ်အဂီၢ်ဒီးတစူးကါကလိပုၤမၤတၢ်ဖိတဖၣ်အဘျုးအဖျိၣ်ဘၣ်
- အိၣ်ဒီးတၢ်မၤစၢၤဆိၣ်ထွဲလၢအဂ့ၤ, တၢ်ဟ့ၣ်ကူၣ်ဟ့ၣ်ဖးဒီးတၢ်ပၤဆှၢအတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤလၢပုၤကိးဂၤဒဲးကန့ၣ်လီၤဟူးဂဲၤမၤသကိးတၢ်လၢတၢ်မၤလိၣ်န့ၣ်တၢ်ဘၣ်သးတၢ်ကွဲးနီၣ်ကွဲးယါတၢ်လဲလိာ်မၤအသးတဖၣ်လၢတၢ်ဒုးအိၣ်ထီၣ် inclusive အံၤဒီးမၤအိၣ်ထီၣ်တၢ်ဆၢတဲာ်လၢဆၢကတီၢ်ကယဲအဂီၢ်

ကိုအခိၣ်ဃၢၤဝးတရံး

န့ၣ် -

- အိၣ်ဒီးတၢ်ပိးတၢ်လိတဖၣ်လၢအမၤလၢပျဲၤပုၤကိးဂၤဒဲးအတၢ်လိၣ်ဘၣ်ဒ်အမ့ၢ်တၢ်ဟးလီၢ်လီၤဆိလၢပိာ်မုၢ်ဒီးတၢ်လၢပုၤကိးဂၤတလၢပျဲၤ မ့တမ့ၢ် ဟးဂီၤတဖၣ်အဂီၢ်
- အိၣ်ဒီးတၢ်အဲၣ်တူၢ်လိာ်တၢ်, တၢ်အိၣ်ဆူၣ်အိၣ်ချ့ဒီးကိုအခိၣ်ဃၢၤဝးတရံးလၢအကဆွဲကဆိဒီးမုၢ်
- အိၣ်ဒီးထံအိၣ်လၢအကဆွဲဒီးဂ့ၤလၢတၢ်အိၣ်ဆူၣ်အိၣ်ချ့အဂီၢ်ဒီးဒုးအိၣ်မ့တမ့ၢ်ဆါတၢ်အိၣ်တၢ်အိၣ်လၢအဂ့ၤဒီးလၢပျဲၤလၢတၢ်အိၣ်ဆူၣ်အိၣ်ချ့အဂီၢ်
- အိၣ်ဒီးတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤလၢကဒုးအိၣ်ထီၣ်ကိုအပုၤမၤတၢ်ဖိလၢအလီၤဆိလိာ်အသးအကလုာ်ကလုာ် (ပိာ်မုၢ်, ပိာ်ခွါလၢအအိၣ်ဒီးကလုာ်န့ၣ်လီၤဆိ, ကွၢ်ဂီၤအတၢ်သ့တၢ်ဘၣ်လီၤဆိ, တၢ်ဘျီတၢ်ဘါ, ကျိာ်, ဒီးအတီၤပတီၢ်လၢပုၤတတၢ်အပူၤလီၤဆိဒီးအဂၢၤတဖၣ်)
- အိၣ်ဒီးပုၤမၤတၢ်ဖိလၢအသ့မၤဖျါထီၣ်ကိုအလိၣ်ဘၣ်တၢ်မၤစၢၤလီၤဆိဒီးမၤစၢၤအိၣ်လၢအတၢ်မၤလိအပူၤတနီၤ
- အိၣ်ဒီးတၢ်ဖဲးတၢ်မၤအရဲၣ်အကျဲၤအကျဲၤလၢအမၤစၢၤသရဲၣ်ကိးဂၤဒဲးဒီးပုၤသိၣ်လိတၢ်ဖိ, မိာ်ပာ်ဒီးဖိသၣ်လၢကဖဲးသကိးမၤသကိးတၢ်ဒ်သိးကမၤဖျါထီၣ်ဒီးမၤစၢၤဖိသၣ်လၢအလိၣ်ဘၣ်တၢ်မၤစၢၤလီၤဆိလၢအတၢ်မၤလိအပူၤတဖၣ်

- အိပ်ဒီးတပ်ညိပ်လၢသရၣ်ဒီးပှၤကွီဖိတဖၣ်လၢကဖံးသကိးမၤသကိးတၢ်ဒ်ပှၤတဖုတဖုအသိး
- အိပ်ဒီးတပ်ဆဲးကျိးဒီးတပ်အိပ်ဆူၣ်အိပ်ချ့အပှၤမၤတၢ်ဖိလၢကမၤကွၢ်ဖိသၣ်တဖၣ်အတၢ်အိပ်ဆူၣ်အိပ်ချ့အဂီၢ်

သရၣ်အတၢ်သ့တၢ်ဘၣ်, တၢ်သ့ၣ်ညါန့ၢ်ဟံးဒီးအတၢ်ဟံးသ့ၣ်ဟံးသးတဖၣ်
သရၣ် -

- တဲနီၤဟံး inclusive ဒီး learning-friendly တၢ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့အခိပညိသ့ဒီးဟ့ၣ်ဒုးနဲၣ်ဝဲ ILFE အဒိအတၢ်တဖၣ်သ့
- စူၢ်န့ၢ်လၢဖိသၣ်ခဲလၢာ်မုၢ်တစံး, ဖှိၣ်မ့တမ့ၢ်ကဲဒိၣ်တစံး, ကျိၣ်ဒီးကလုာ်န့ၢ်လီၤဆိတစံးဒီးဖိသၣ်လၢအက့ၢ်အဂီၢ်တလၢတပျဲဒီးဟးဂီၢ်တစံးမၤလိန့ၢ်တၢ်သ့
- မၤယုၣ်မၤသကိးတၢ်လၢတၢ်ယုၣ်ထံၣ်န့ၢ်ဖိသၣ်လၢတအိၣ်ကွီတဖၣ်ကထံၣ်ထီၣ်က့ၤလၢအမၤန့ၢ်စ့ၢ်ကိးတၢ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့
- သ့ၣ်ညါဘၣ်ဃးတၢ်ဆူးတၢ်ဆါလၢအမၤဘၣ်ဒိဒုးအိၣ်ထီၣ်က့ၢ်ဂီၤ, သ့ၣ်သးဒီးတၢ်မၤလိန့ၢ်တၢ်တလၢတပျဲဒီးမၤစၢၤဖိသၣ်လၢတအိၣ်ဆူၣ်အိပ်ချ့ဒ်သိးကမၤန့ၢ်တၢ်အံးထွဲကွၢ်ထွဲလီၤတၢ်လီၤဆဲး
- သရၣ်ဒီးပှၤမၤတၢ်ဖိလၢကွီပူၤခဲလၢာ်ကြးဒီးန့ၢ်ကသံၣ်သရၣ်အတၢ်မၤကွၢ်တနံၣ်တဘျီ
- အိပ်ဒီးအတၢ်မုၢ်လၢကွၢ်စိအထီလၢပှၤဖိသၣ်ကိးဂၤဒဲးအအိပ်ဒီးဟ့ၣ်ဂံၢ်ဟ့ၣ်ဘါအဝဲသ့ၣ်ဒ်သိးကမၤဖျိထီၣ်ကွီ
- ဟံးသ့ၣ်ဟံးသးလံာ်လံာ်တၢ်သိၣ်လိအပီးအလီလၢအအိၣ်တဖၣ်ဒ်သိးကမၤစၢၤဖိသၣ်လၢအလိၣ်ဘၣ်တၢ်မၤစၢၤလီၤဆိလၢအတၢ်မၤလိအပူၤတဖၣ်

- ကဘၣ်သ့ထံၣ်တၢ်လၢအတဘၣ်သံပွဲၤဂီၤလၢအတၢ်သိၣ်လိအပီးအလီၤဒီးကွီအခိၣ်အယၢၤဝဲတရံးအပူၤ, အဒိ, လၢတၢ်သိၣ်လိပီးလိအပူၤအိၣ်ဒီးတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤလၢတခီတၢ်တဖၣ်, သရၣ်ကဘၣ်သ့ထံၣ်ဒီးဒုးနဲၣ်ဖျါထီၣ်တၢ်တဖၣ်အံၤဒီးမၤဘၣ်လိာ်က့ၤအီၤ
- မၤစၢၤပုၤကွီဖိဒ်သိးကသ့ဒုးနဲၣ်ဖျါထီၣ်ဒီးမၤဘၣ်က့ၤပိာ်မုၢ်ပိာ်ခွါတၢ်ဆဲးတၢ်လၢလၢတဘၣ်သံပွဲၤဂီၤတဖၣ်လၢတၢ်သိၣ်လိအပီးအလီၤအပူၤ
- မၤဘၣ်လိာ်က့ၤတၢ်သိၣ်လိမိာ်ပုၤ, တၢ်မၤလိဒီးကွီအတၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤတဖၣ်ဒီးပုၤဖိသ့တဖၣ်လၢအအိၣ်ဒီးအတၢ်ဒိၣ်ထီၣ်ဒီးအတၢ်သ့တၢ်ဘၣ်လီၤဆီလိာ်အသးအတၢ်လိာ်တဖၣ်
- သရၣ်အတၢ်သိၣ်လိအကျိၤအကျဲ, တၢ်ကတိၤလၢအစူးကါဝဲ, ဒီးတၢ်လၢအသိၣ်လိဝဲတဖၣ်ခဲလၢာ်ကဘၣ်ကြးဒီးဂ့ၤလၢဖိသ့ကိးဂၤမၤလိန့ၢ်တၢ်အဂီၢ်
- သရၣ်ကဘၣ်မၤကွၢ်ဖိသ့တဖၣ်မၤလိန့ၢ်တၢ်လၢကျဲလၢအကြးဒီးဖိသ့အတၢ်သ့တၢ်ဘၣ်
- ဆိကမိၣ်ထံဒီးစိၣ်ထီၣ်မဲာ်စိၣ်ထီၣ်နီၤလၢတၢ်မၤလိန့ၢ်တၢ်ဒီးမၤဘၣ်လိာ်, မၤကွၢ်ဒီးလဲလိာ်တၢ်
- မၤသကိးတၢ်ဒ်ပုၤတဖုတကရၢအသိးသ့

သရၣ်အတၢ်ဒိၣ်ထီၣ်ထီၣ်

သရၣ်တဖၣ် -

- ထီၣ်တၢ်ဟ့ၣ်တၢ်မၤလိဖုၣ်ကိာ်တဖၣ်မ့တမ့ၢ်တၢ်ဟ့ၣ်တၢ်မၤလိတၢ်ဒုးအိၣ်ထီၣ် ILFE တီၤပူၤဒီးကွီတဖၣ်အဂ့ၢ်ဒီးဒီးန့ၢ်တၢ်မၤလိလၢအပတီၢ်ထီၣ်ဒီးအိၣ်ဒီးတၢ်သ့ၣ်ညါနီၤပၢၢ်အလၢအပွဲၤတဖၣ်ထီၣ်
- ကတိၤတဲဖျါထီၣ်တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤတဖၣ်ဆူကွီသရၣ်, မိာ်ပၢၢ်, ဒီးပုၤတဝါဖိတဖၣ်ဘၣ်ဃးတၢ်ဒုးအိၣ်ထီၣ် ILFE လၢတီၤပူၤအဂ့ၢ်
- ဒီးန့ၢ်တၢ်မၤစၢၤဆိၣ်ထွဲလၢတၢ်မၤဂ့ၤထီၣ်ဒိၣ်ထီၣ်တၢ်သ့ၣ်ညါနီၤပၢၢ်လၢလံာ်လၢအသိၣ်လိဝဲတဘၣ်ဘၣ်တဘၣ်အဖီခိၣ်တပယုာ်ယီ (ဒ်အမ့ၢ်တၢ်ဂံၢ်တၢ်ဒုး)

- ဒီးန့ၣ်တၢ်မၤစၢၤဆိၣ်ထွဲလၢတၢ်ဒုးအိၣ်ထီၣ်တၢ်သိၣ်လိဒီးတၢ်မၤလိအတၢ်ပီးတၢ်လိလၢအဘၣ်ထွဲလိာ်အသးဒီး ILFE အံၤတပယုာ်ယီ
- ဒီးန့ၣ်တၢ်မၤစၢၤဆိၣ်ထွဲလၢပှၤပၤဆှၢကွဲတဖၣ်အအိၣ်ခီဖျိတၢ်ကွၢ်ထံကွၢ်ဆးဒီးတၢ်ကွဲးတၢ်ဟ့ၣ်ကူၣ်ဟ့ၣ်ဖးအတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤ
- အိၣ်ဒီးတၢ်လိာ်လၢတၢ်ဖံးတၢ်မၤအဂီၢ်မ့တမ့ၢ်ဒီးဖဲသရၣ်တဖၣ်ကကတဲာ်ကတီၤအတၢ်မၤလိအပီးအလိအလိာ်ဒီးနီၤဟ့ၣ်လီၤအသးကိးအတၢ်ထံၣ်တၢ်ဆိကမိၣ်တဖၣ်
- လဲၤဟးထံၣ် ILFE ကိုအဒိအတဲာ်တဖၣ်

ပှၤကိုဖိတဖၣ်

- ပှၤဖိသၣ်လၢအအိၣ်ကိုသ့ခဲလၢာ်လၢအအိၣ်လၢပှၤတတၢ်အပူၤအံၤကြၢၤထီၣ်ကိုကိးဂၤ
- ပှၤကိုဖိခဲလၢာ်အိၣ်ဒီးလံာ်မိာ်ပှၤလၢမၤလိဝဲတဖၣ်ဒီးတၢ်မၤလိအပီးအလိလၢအဘၣ်လိာ်အသးဒီးတၢ်မၤလိအတၢ်လိာ်တဖၣ်
- ပှၤကိုဖိခဲလၢာ်ဒီးန့ၣ်တၢ်သမံသမိးကွၢ်အတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤတဖၣ်ထီၣ်တိလၢကမၤစၢၤအဝဲသ့ၣ်ဒီးသိးကပၤဆှၢအတၢ်လဲၤထီၣ်လဲၤထီၣ်ဝဲအဂီၢ်
- ဖိသၣ်လၢအအိၣ်ဒီးတၢ်ဒိၣ်ထီၣ်ဒီးအတၢ်သ့တၢ်ဘၣ်လၢအလီၤဆိတဖၣ်ကအိၣ်ဒီးတၢ်ခွဲးတၢ်ယာ်ဒီးသိးဒီးပှၤကိုဖိအဂၤလၢအတၢ်မၤလိန့ၣ်တၢ်ဒီးဟ်ဖျါထီၣ်အသးလၢတီၤပူၤ မ့တမ့ၢ် ကိုအပူၤအဂီၢ်
- ပှၤဖိသၣ်ခဲလၢာ်လၢတထီၣ်ကိုထီၣ်တဖၣ်တၢ်ကဘၣ်လူၤယုသ့ၣ်ညါအီၤ
- ပှၤဖိသၣ်ခဲလၢာ်န့ၣ်အိၣ်ဒီးတၢ်ခွဲးတၢ်ယာ်ထဲသိးတုၤသိးလၢကန့ၣ်လီၤဟူးဂဲၤမၤသကိးတၢ်လၢကိုအတၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤတဖၣ်အပူၤ

- ပှၤကျိၣ်ဖိခဲလၢဒုးအိၣ်ထီၣ်စၢၤတၢ်သိၣ်တၢ်သီတၢ်ဘျၢတဖၣ်လၢအတီၤပှၤဒီးကျိၣ်ပှၤဘၣ်ဃး inclusive ဒီးတၢ်တက့ၢ်မဲၣ်က့ၢ်ဒိၣ်က့ၢ်ဆံးတၢ်, တၢ်တၢ်ထီၣ်တၢ်လီၤဒီးတၢ်ကတိၤဆူၣ်ကတိၤဆါတဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်လၢအအိၣ်လၢလံာ်အပှၤတဖၣ်ဒီးတၢ်သမံသကိးကွၢ်က့ၤတၢ်

- တၢ်သိၣ်လိအလံာ်မိၢ်ပှၤဟ့ၣ်အခွဲးလၢတၢ်သိၣ်လိအကျိၤအကျဲဒီးတၢ်မၤလိန့ၢ်တၢ်အကျိၤအကျဲလၢအလီၤဆီလိာ်အသးတဖၣ်ဒ်အမ့ၢ်တၢ်ကတိၤတၢ်ပိၣ်သကိးတၢ်မ့တမ့ၢ်တၢ်ဒုးနဲၣ်တၢ်ဒိတၢ်တဲာ်တဖၣ်
- တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤလၢအအိၣ်လၢလံာ်တၢ်သိၣ်လိအမိၢ်ပှၤအပှၤအံၤဘၣ်ထွဲဘၣ်ဃးလိာ်အသးဒီးပှၤဖိသၣ်ခဲလၢဒုးအတၢ်ဒိၣ်ထီၣ် မ့တမ့ၢ် အတၢ်သ့တၢ်ဘၣ်, ဒီးအတၢ်လဲၤခိဖျိလီၤဆီတဖၣ်
- လံာ်တၢ်သိၣ်လိအမိၢ်ပှၤကဘၣ်ပၣ်ဃုာ်ဒီးတၢ်သ့ကွဲးသ့ဖး, နီၣ်ဂံၢ်နီၣ်ဒုးဒီးတၢ်သ့တၢ်ဘၣ်လၢကလုာ်အိၣ်အသးသမူအဂီၢ်ဆူလံာ်တဘျီဘၣ်တဘျီလၢပှၤဖိသၣ်မၤလိဝဲအပှၤ
- သရၣ်ကစူးကါလံာ်လဲၤတၢ်ပီးတၢ်လီၤလၢတၢ်ထံၣ်န့ၢ်အီၤလၢအဟီၣ်ကဝီၤဒၣ်ဝဲအပှၤဒီးမၤစၢၤဖိသၣ်တဖၣ်ဒ်သိးကမၤလိန့ၢ်တၢ်
- တၢ်ဂီၤတၢ်ဖီၣ်, တၢ်အဒိအတဲာ်တဖၣ်လၢအဘၣ်တၢ်စူးကါအီၤလၢတၢ်သိၣ်လိအမိၢ်ပှၤအပှၤအံၤကဘၣ်ပၣ်ဃုာ်ဒီးတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤဘၣ်ဃးပှၤအကလုာ်ကလုာ်, ကဘၣ်ပၣ်ဃုာ်ဒီးပိာ်မုာ်ဖိ, ပိာ်မုာ်သးပှၤ, ကလုာ်န့ၣ်ဆံးဖိတဖၣ်, ပှၤလၢအကလုာ်လီၤဆီဒီးအတီၤပတီၢ်လၢပှၤတဝါအပှၤလၢအလီၤဆီတဖၣ်, အတၢ်ဒိၣ်ထီၣ်လၢအလီၤဆီလိာ်အသးတဖၣ်ပှၤလၢအက့ၢ်အဂီၢ်တ လၢတပျဲၤဒီးဟးဂီၤတဖၣ်
- ဖိသၣ်လၢအအိၣ်ဒီးတၢ်ကိတၢ်ခဲလၢအတၢ်မၤလိန့ၢ်တၢ်အပှၤတဖၣ်အိၣ်ဒီးတၢ်ခွဲးတၢ်ယာ်လၢတၢ်ကဘၣ်ကွၢ်ကဒါက့ၤတၢ်မၤလိဒီးမၤဂ့ၢ်ထီၣ်အီၤလၢအဝဲသ့ၣ်အဂီၢ်မ့တမ့ၢ်ဟ့ၣ်အါထီၣ်တၢ်သိၣ်လိအဆၢကတီၢ်လၢအဝဲသ့ၣ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.
- တၢ်သိၣ်လိအဂ့ၢ်မိၢ်ပှၤတဖၣ်ဒီးတၢ်မၤလိအတၢ်ပီးတၢ်လီၤတဖၣ်ကဘၣ်မ့ၢ်ဖိသၣ်မၤလိန့ၢ်တၢ်လၢကျိၣ်အပှၤဒီးအချၢတဖၣ်န့ၣ်အကျိာ်ဒၣ်ဝဲ,

- တ်မလိမိပ်ကဘဉ်မပျီထီဉ်မဂ္ဂထီဉ်ဖိသဉ်အတၢ်ဆဲးတၢ်လၢဒီးပှၤအဂ္ဂအဂၤအတၢ်ဆဲးတၢ်လၢတဖဉ်
- သရဉ်ကဘဉ်အိဉ်ဒီးတၢ်သမံသမိးကွၢ်အကွၢ်အဂီၤလၢအလီၤဆီလိာ်အသးအကလုာ်ကလုာ်ဒ်သိးကထိဉ်ထံတၢ်ထံဖိသဉ်အတၢ်သ့ဉ်ညါ, တၢ်သ့တၢ်ဘဉ်ဒီးအတၢ်ပာ်သ့ဉ်ပာ်သးအါန့ၢ်တၢ်ဒီးစးလၢလံာ်က့လီၤ

လံာ်လီၤဆီ (Special Subjects) ဒီးတၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤအဂၤတဖဉ်.

- ဖိသဉ်လၢအအိဉ်ဒီးကွၢ်ဂီၤတလၢတပုၤဒီးဟးဂီၤတဖဉ်အိဉ်ဒီးတၢ်ခွဲးတၢ်ယာ်လၢကလိာ်ကွဲးဒီးအတၢ်ဒိဉ်ထီဉ်ထီဉ်အဂီၢ်
- ပိာ်မုာ်တဖဉ်အိဉ်ဒီးတၢ်ခွဲးတၢ်ယာ်လၢကနုာ်လီၤဂဲၤဘဉ်ကွၢ်ဂီၤအတၢ်လိာ်ကွဲးတဖဉ် (ဒ်အမ့ၢ်တၢ်ဆၢကတီၢ်လၢတၢ်လိာ်ကွဲးဖျါဉ်ထူပျီပုၤသိးဒီးပိာ်ခွါဖိတဖဉ်) ဒီးအတၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤတဖဉ်ဒ်ပှၤပိာ်ခွါဖိတဖဉ်အသိး
- ဖိသဉ်ခဲလၢာ်အိဉ်ဒီးတၢ်ခွဲးတၢ်ယာ်လၢကဖး, ကကွဲးဒီးမလိတၢ်လၢအကျိာ်ဒဉ်ဝဲ
- ကွီပာ်ကဲပှၤဖိသဉ်ကိးကလုာ်ဒဲးအတၢ်ဘျဉ်တၢ်ဘါ, ဒီးဖိသဉ်အိဉ်ဒီးတၢ်ခွဲးတၢ်ယာ်လၢကမလိဘဉ်ဃးတၢ်ဘျဉ်တၢ်ဘါအကလုာ်ကလုာ်အဂ္ဂ

ပှၤတတၢ်

- မိာ်ပာ်ဒီးပှၤလၢအအိဉ်လၢပှၤတတၢ်ပှၤတဖဉ်သ့ဉ်ညါဘဉ်ဃး ILFE အဂ္ဂဒီးမၤစၢၤကွီဒ်သိးကကထိဉ် ILFE ကသ့အဂီၢ်
- ပှၤတတၢ်ဖိတဖဉ်မၤစၢၤကွီတဖဉ်လၢကယုထံဉ်ဖိသဉ်လၢတထီဉ်ကွီတဖဉ်
- မိာ်ပာ်ဒီးကရၢလၢအအိဉ်လၢပှၤတတၢ်အပှၤတဖဉ်ကဟ့ဉ်ထီဉ်အတၢ်ဆိကမိာ်ဆိကမးဒီးတၢ်မၤစၢၤလၢကဒုးကထိဉ် ILFE အဂီၢ်

— မိၢ်ပၢ်တဖၣ်ဒီးန့ၣ်ဘၣ်တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤဘၣ်ဃးဖိသၣ်အတၢ်ထီၣ်ကိၣ်ဒီးအတၢ်မၤနၤတဖၣ်လၢကိၣ်အဂီၢ်

နီၢ်ကစၢ်အတၢ်သမံသမိးအတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤတထံၣ်ဘၣ်တထံၣ်အံၤကမၤစၢၤနၤဒီးနပူၤမၤသကိးတၢ်ဖိတဖၣ်ဒ်သိးကစးထီၣ်ရဲၣ်ကျဲၤဒီးဒုးအိၣ်ထီၣ် ILFE လၢကိၣ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. လံာ်အဆၢဒိၣ်လၢခံတဆၢလၢလံာ်အအံၤအပူၤကနဲၣ်နၤဒ်သိးနကစးထီၣ်ဒုးအိၣ်ထီၣ် ILFE ဒ်လဲၣ်န့ၣ်လီၤ. လၢတၢ်န့ၣ်အယိတဘၣ်သးပူၤနီၢ်ကစၢ်အတၢ်သမံသမိးအဂီၢ်အကျိၤတထံၣ်ဘၣ်တထံၣ်အံၤဘၣ်. သ့ၣ်နီၣ်ထီၣ်လၢတၢ်ဒုးအိၣ်ထီၣ် ILFE အံၤမ့ၢ်တၢ်ဖိးတၢ်မၤတခါလၢအယံာ်ဒီးထီတက့ၢ်. နၤဒီးနပူၤမၤသကိးတၢ်ဖိ, မိၢ်ပၢ်, ပုၤလၢအအိၣ်လၢပုၤတဝါအပူၤတဖၣ်ကအဲၣ်ဒီးကွၢ်ကဒါက့ၤနီၢ်ကစၢ်အတၢ်သမံသမိးအဂီၢ်အကျိၤတထံၣ်ဘၣ်တထံၣ်ဒ်သိးနတၢ်ဖိးတၢ်မၤလၢကဒုးအိၣ် ILFE အံၤတုၤဖဲလဲၣ်န့ၣ်လီၤ.

ပကိၣ်ကဲထီၣ် ILFE ကသုလၢကျဲဒ်လဲၣ်.

သရၣ်တဂၤမ့ၢ်သံကွၢ်နၤ, “ဒ်သိးပကိၣ်ကဲထီၣ် ILFE ကသုအဂီၢ်ပလိၣ်ဘၣ်တၢ်မနုၤတဖၣ်လဲၣ်.” န့ၣ်နကစံးဆၢအီၤဒ်လဲၣ်. ဖးတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤလၢလံာ်အံၤဒီးကဟ့ၣ်နၤတၢ်ဆိကမိၣ်ဆိကမးတနီၤဒ်သိးနကစံးဆၢသရၣ်မုၢ်တဂၤအံၤအတၢ်သံကွၢ်ကသုအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. ကတိၤတၢ်ပိၣ်သကိးတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤတဖၣ်အံၤတက့ၢ်.

တၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤ : တၢ်ဒုးကဲထီၣ် ILFE လၢပုၤကိၣ်တဲၣ်ဖိအကိၣ်တဖျၢၣ်အပူၤ

လၢ (၁၉၅၀) နံၣ်န့ၣ် Meanprasatwittaya ("M") အကိၣ်ဘၣ်တၢ်ဒုးအိၣ်ထီၣ်အီၤလၢဝဲၣ်ဘီကိးအချၢတစးန့ၣ်လီၤ. ကိၣ်အံၤအတၢ်ပညိၣ်မ့ၢ်တၢ်ကသိၣ်လိပုၤဖိသၣ်ကိးဂၤဒီးဒ်ပစံးတၢ်အသိးအဟံၣ်ဖိယိဖိဖှိၣ်ထဲလဲၣ်တစံး, ကဲဒိၣ်ထဲလဲၣ်တစံးဘၣ်န့ၣ်လီၤ. ဖဲ (၁၉၈၆) နံၣ်န့ၣ်ကိၣ်ခိၣ်စးထီၣ်ဒုးသ့ၣ်ညါလီၤဒီးစူးကါဝဲတၢ်သိၣ်လိ child-centred လၢအကိၣ်န့ၣ်လီၤ. ကိၣ်ခိၣ်အံၤကွဲမုၢ်ကယဲၢ်သရၣ်လၢ M ကိၣ်အံၤကဟဲထီၣ်တၢ်မၤလိဖုၣ်လွံၢ်သိးတၢ်မၤလိဖုၣ်အံၤဘၣ်တၢ်သိၣ်လိအီၤလၢပုၤကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သုလၢအအိၣ်ဒီးတၢ်သိၣ်လိအတၢ်လဲၤခီဖျိလၢတဘျုးနံၣ်တဘျုးလၢတဖၣ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်မၤလိဖုၣ်အတၢ်သိၣ်လိအံၤသ့ၣ်ထီၣ်အသးလၢတၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤဒီးတၢ်မၤလိန့ၣ်တၢ်လၢတီၤပူၤတဖၣ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်ပညိၣ်လၢတၢ်မၤလိဖုၣ်အံၤအပူၤမ့ၢ်တၢ်မၤဂ့ၢ်ထီၣ်သရၣ်အတၢ်သိၣ်လိဒီးကိၣ်ဖိအတၢ်မၤလိမၤဒီးလၢတီၤပူၤတဖၣ်န့ၣ်လီၤ. သရၣ်အါဂၤန့ၣ်အသ့ၣ်ပိၣ်သးဝးဘၣ်ဃးတၢ်မၤလိလၢအအိၣ်ဒီးတၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤအံၤန့ၣ်လီၤ. အဝဲသ့ၣ်စးထီၣ်မၤအိၣ်ထီၣ်တၢ်ဒုးအိၣ်ထီၣ်တၢ်ဖိတၢ်လံာ်တၢ်ပိးတၢ်လိတဖၣ်ဒီးကျဲးစးစူး

ကိကျဲအသီအံလၢအဝဲသ့အတၢ်သိၣ်လိအတၢ်ပူၤန့ၣ်လီၤ. သရၣ်ကွဲၣ်ခိၣ်ထံၣ်လၢတၢ်ဟ့ၣ်ကူၣ်ဟ့ၣ်ဖးန့ၣ်ကျဲအတၢ်ဖဲတၢ်မၤလၢတၢ်သိၣ်လိကျဲအသီအပူၤအံၤမ့ၢ်တၢ်အကီၤနီၣ်ကတၢၢ်တမံၤဒီးအဝဲဟ့ၣ်ဂံၢ်ဟ့ၣ်ဘါအသရၣ်တဖၣ်လၢကကွၢ်ထံကွၢ်ဆးဒီးနီၤလီၤဟ့ၣ်သကိးအတၢ်ဆိကမိၣ်ဆိကမးဆူတဂၤဒီးတဂၤအအိၣ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်နီၤဟ့ၣ်လီၤသကိးတၢ်ဆိကမိၣ်ဆိကမးအံၤဟ့ၣ်ထီၣ်တၢ်သ့ဒုးအိၣ်ထီၣ်တၢ်အသီဒီးမၤအါထီၣ်သရၣ်တဖၣ်အတၢ်န့ၣ်လီၤအသးလၢအတၢ်ဖဲတၢ်မၤအပူၤန့ၣ်လီၤ. သရၣ်တဖၣ်စးထီၣ်ဟ့ၣ်တၢ်မၤလိဖုၣ်တဖၣ်လၢတဂၤဒီးတဂၤအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. သရၣ်တဖၣ်လဲၤအိၣ်သကိးလိာ်အသးလၢတဂၤဒီးတဂၤအကီၤလၢကီၢ်ကွီၣ်တဲၣ်ဒီတဘျီအပူၤန့ၣ်လီၤ.

M ကွီၣ်အံၤကျဲးစးစူးကါတၢ်လၢအအိၣ်လၢအဟီၣ်ကဝီၤဒၣ်ဝဲအပူၤတဖၣ်ဆူၣ်ဆူၣ်ယုအါထီၣ်တၢ်ပိးတၢ်လိအသီတဖၣ်ဒ်သိးကမၤစၢၤဆိၣ်ထွဲကွီၣ်အတၢ်လဲၤထီၣ်လဲၤထီၣ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. ကွီၣ်အံၤဒုးအိၣ်ထီၣ်အတၢ်ပညိၣ်လၢကဒုးအိၣ်ထီၣ် ILFE လၢအကွီၣ်ဒီးမၤလၢကပီၤဘူးဒးတၢ်ဘါဒီးမိၢ်ပၢ်ဖုၣ်အလုအလၢတၢ်ဆဲးတၢ်လၢတဖၣ်န့ၣ်လီၤ. အဒိ, သရၣ်ဒီးကွီၣ်ဖိတဖၣ်ဟံးန့ၣ်တၢ်ဆၢကတီၢ်ကိးနံၤဒီးလၢအမၤ meditation ဒီးဆိကမိၣ်ဒုးဘၣ်ထွဲက့ၤဝဲလၢအတၢ်အိၣ်မူန့ၣ်လီၤ.

တၢ်ဒုးန့ၣ်ပျါထီၣ်ပုၤကွီၣ်တဲၣ်ဖိတဖၣ်လၢဖိသၣ်ကိးဂၤဒီးန့ၣ်မၤလိန့ၣ်သကိးတၢ်သ့ဂ့ၤဂ့ၤအံၤမ့ၢ်ကွီၣ်အံၤအတၢ်ပညိၣ်န့ၣ်လီၤ. ၆ (၁၉၉၀) နံၣ်န့ၣ်ကွီၣ်ခိၣ်ဒီးကွီၣ်မိၢ်ပၢ်ကမံးတံၢ်တဖၣ်ဒီးသရၣ်တဖၣ်ဟံးဖိတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤတဖၣ်လၢကသိၣ်လိဖိသၣ်ခဲလၢာ်လၢပုၤတဝၢအပူၤဒ်လဲၣ်န့ၣ်လီၤ. အဝဲသ့စးထီၣ်တူၢ်လိာ်ဖိသၣ်လၢကွၢ်ဂီၤတလၢတပွဲၤဒီးဟးဂီၤတဖၣ်, ဖိသၣ်လၢအိၣ်ဒီးတၢ်ကီၢ်တဲၣ်ခဲလၢအတၢ်မၤလိန့ၣ်တၢ်အပူၤတဖၣ်, ဖိသၣ်လၢအစံၣ်ထီၣ်လီၤဒီးသ့ၣ်ပိးသးဝးဒိၣ်ဒိၣ်မုၢ်မုၢ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ. တချုးဖိသၣ်တဖၣ်စးထီၣ်ပၤန့ၣ်လီၤအမံၤဆူကွီၣ်ပူၤဒ်ဘၣ်န့ၣ်သရၣ်တဖၣ်မၤန့ၣ်တၢ်မၤလိလီၤဆိဆိဘၣ်ယးကျိၤကျဲတဖၣ်လၢကစူးကါဝဲလၢအတၢ်ပူၤအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. အဝဲသ့ထံၣ်ဒီးစူၢ်န့ၣ်ဝဲလၢ inclusive, learning-friendly environment အံၤဘၣ်ဘျုးဘၣ်ဖိၣ်နီၢ်ကီၢ်ပုၤဖိသၣ်ဒီးပုၤခဲလၢာ်န့ၣ်လီၤ. ၆ကျဲမုၢ်ဖးဒိၣ်ဘၣ်တၢ်ဘျီထီၣ်အီၤလၢကွီၣ်အံၤအမဲၣ်ညါအခါန့ၣ် M အကွီၣ်ကွဲၣ်ပုၤသ့ၣ်ထီၣ်ဘျီထီၣ်ကျဲအဖိတဖၣ်လၢတထီၣ်ကွီၣ်ကဟဲဒီးမၤလိသကိးတၢ်ဒီးပုၤကွီၣ်ဖိအဂၤတဖၣ်န့ၣ်လီၤ. မိၢ်ပၢ်တဖၣ်ဟ့ၣ်မၤစၢၤလီၤပုၤကွီၣ်ဖိအတၢ်ကူတၢ်ကၤဒီးကွီၣ်လဲလၢပုၤမၤတၢ်ဖိတဖၣ်အံၤအဖိအလံၤအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်လဲလိာ်လၢအမ့ၢ်တၢ်မၤလိလၢအအိၣ်ဒီး active learning ဒီးတၢ်ဟံးဖိၣ်ယုၣ်ဖိသၣ်ခဲလၢာ်အံၤဘၣ်တၢ်ဒုးသ့ၣ်ညါလီၤအီၤတပတီၢ်ဘၣ်တပတီၢ်လၢတဘျုးနံၣ်တဘျုးလၢအပူၤန့ၣ်လီၤ. ကွီၣ်ခိၣ်အံၤသ့ၣ်ညါလၢပုၤကိးဂၤဒီးလိာ်ဘၣ်တၢ်ဆၢကတီၢ်ဒ်သိးကတူၢ်လိာ်တၢ်ဆိတလဲတၢ်အလီၢ်လံၤဆူတၢ်အသီအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. ခဲအံၤလၢသၢနံၣ်တုၤယဲၢ်နံၣ်အဘၣ်စၢၤကွီၣ်အံၤကွၢ်ကဒါက့ၤအတၢ်သိၣ်တၢ်သီတၢ်ဘျုးတဖၣ်ဒီးကွဲးနီၣ်ကွဲးယါဝဲန့ၣ်လီၤ. ပုၤကိးဂၤဒီးလၢကွီၣ်အံၤအပူၤမၤသကိးတၢ်လၢတၢ်ကွဲးနီၣ်ကွဲးယါတခါအံၤကကဲထီၣ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. ကွီၣ်အံၤဟံးန့ၣ်တၢ်ဖဲယုၣ်မၤသကိးတၢ်ဒ်ပုၤတဖုတကရၢအသိးအကျိၤအကျဲအံၤဒ်သိး ..“ပုၤကိးဂၤဒီး မၤသကိးတၢ် - ပုၤကိးဂၤဒီးမ့ၢ်ပုၤမၤလိတၢ်ဖိန့ၣ်လီၤ.”

နဖးတၢ်မၤလိအတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤလၢထးအံၤမ့ၢ်ဝံၤဒီးကွံ M မၤတၢ်အပတီၢ်မနုၤတဖၣ်လၢအလဲလိာ်ကွံ
အံၤဒ်သိးကကဲထီၣ် inclusive ဒီး learning-friendly အါထီၣ်အဂီၢ်န့ၣ်လဲၣ်. ကွဲးရဲၣ်လီၤတၢ်
အပတီၢ်အမိၢ်ပှၢ်တဖၣ်လၢလၢအံၤဒီးနီၤဟ့ၣ်လီၤနတၢ်စံးဆၢဒီးနပှၤမၤသကိးတၢ်ဖိတဖၣ်တက့ၢ်.

(၁) -----

(၂) -----

(၃) -----

တၢ်ကွၢ်ကဒါက့ၤအတၢ်ဂဲၤလိ : ပတၢ်အိၣ်သးမ့ၢ်ဒ်လဲၣ်.

ခဲအံၤဆိကမိၣ်ဒုးဘၣ်ထွဲက့ၤတၢ်လဲလိာ်လၢအမၤအသးလၢနကွံအံၤလၢကကဲထီၣ် ILFE အံၤအဂီၢ်
တက့ၢ်. ကျဲးစးသ့ၣ်နီၣ်ထီၣ်တၢ်လဲလိာ်လၢအဂ့ၤတမံၤလၢနတီၤ, နကွံမ့တမ့ၢ်နပှၤတဝါအပူၤတက့ၢ်.
ကွဲးရဲၣ်လီၤတၢ်အပတီၢ်လၢအကါဒိၣ်တဖၣ်လၢနဒီးပှၤလၢအမၤသကိးတၢ်ဒီးနမၤတၢ်လၢတၢ်လဲ
လိာ်အံၤအဂီၢ်တက့ၢ်.

(၁) -----

(၂) -----

(၃) -----

ပကဒုးအိၣ်ထီၣ်ဒီးကၢၤဃာ်တၢ်လဲလိာ်တဖၣ်အံၤဒ်လဲၣ်.

တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤလၢလၢတဖၣ်အံၤမ့ၢ်တၢ်အလီၢ်အိၣ်လၢတၢ်ကဘၣ်ဟဲစိၣ်န့ၣ်လီၤအံၤဒ်သိးတၢ်လဲလိာ်
လၢကွံတဖၣ်ကအိၣ်ကါအိၣ်ခိးအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်အပတီၢ်မနုၤတဖၣ်လၢအဘၣ်လိာ်အသးဒီးတၢ်အပ
တီၢ်လၢနကွဲးရဲၣ်လီၤအံၤလၢထးအံၤန့ၣ်လဲၣ်. ကတိၤတၢ်ပီၣ်သကိးတၢ်ဂ့ၢ်လၢလၢတဖၣ်အံၤလီၤဆိ
ဒီးနဒီးနသကိးအတၢ်ကွဲးရဲၣ်လီၤအံၤဒ်လဲၣ်ဒီးတၢ်ကမၤဂ့ၤထီၣ်အံၤလၢနကွံကသုၣ်လဲၣ်.

၁. **တာ်တိခိန်ရိန်မဲ** : လၢတာ်လဲလိာ်ကကဲထိန်အဂီၢ်တာ်တိခိန်ရိန်မဲမ့ၢ်တာ်မၤတခါလၢအကါ
ဒိန်ကတာ်န့ၣ်လီၤ. တာ်တိခိန်ရိန်မဲမ့ၢ်တအိန်န့ၣ်တာ်လဲလိာ်တကဲထိန်နီတမံၤဘၣ်န့ၣ်လီၤ.
ပှၤတဂၤဂၤ, ကိခိန်, သရၣ်သိၣ်လိာ်တာ်လၢအဒိန်မ့တမ့ၢ်သရၣ်လၢအသ့ၣ်အိၣ်သးအိၣ်တာ်လဲ
လိာ်အသးဒီးတူၢ်လိာ်လၢအလိၣ်ဘၣ်တာ်လဲလိာ်လၢအကိကဟံးန့ၢ်မူဒါလၢတာ်ကရၢကရီ,
တာ်ဟ့ၣ်ကူၣ်ဟ့ၣ်ဖးဒီးတာ်နဲၣ်ကျဲအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.
၂. **တာ်မၤလိဖုၣ်ဒီးတာ်မၤလိအတာ်ခွဲးတာ်ယာ်အဂ့ၤအဂၤတဖၣ်** : တာ်လိၣ်ဘၣ်တာ်မၤလိဖုၣ်ဒီးတာ်
မၤလိအခွဲးအယာ်အဂ့ၤအဂၤလၢသရၣ်အဂီၢ်ဒ်သိးတာ်လဲလိာ်အိၣ်ကအိၣ်ခိးကသ့အဂီၢ်
န့ၣ်လီၤ. အဒိ, စးထီၣ်အီၤဒီးပှၤမၤတာ်ဖိအတာ်ဒိၣ်ထီၣ်ထီၣ်အနံၤဒ်သိးကဟ့ၣ်အခွဲးလၢ
သရၣ်တဖၣ်ကလဲၤခိဖျိဘၣ်ဖိသၣ်အတာ်မၤလိအကျဲ child-centred တာ်သိၣ်လိအကျဲအံၤအ
ဂီၢ်တက့ၢ်. ဟ့ၣ်သရၣ်တာ်ခွဲးတာ်ယာ်လၢကကတိၤသကိးဒီးသံကွၢ်ဘၣ်သး ILFE အဂ့ၢ်လၢ
လၢပှၤပှၤတက့ၢ်. ဟ့ၣ်ဂံၢ်ဟ့ၣ်ဘါသရၣ်တဖၣ်ဒ်သိးကကွၢ်ထံကွၢ်ဆးလိာ်အသးတဂၤဒီးတ
ဂၤဒီးဟ့ၣ်ထီၣ်အတာ်ဆိကမိၣ်လၢကမၤဂ့ၤထီၣ်တာ်တဖၣ်တက့ၢ်. ဒ်ဖိသၣ်အိၣ်ဒီးအတာ်လိၣ်
လၢအလီၤဆိလိာ်အသးအါမံၤလၢကိအသိးန့ၣ်ဟ့ၣ်တာ်မၤလိဖုၣ်အါထီၣ်ဒ်သိးကမၤစၢၤ
သရၣ်တဖၣ်လၢ (က) ကနံၤပၢ်ဖိသၣ်တဖၣ်အံၤမၤလိန့ၢ်တာ်ဒ်လဲၣ်, (ခ) ကမၤလိန့ၢ်တာ်
သိၣ်လိအကျဲအသိတဖၣ်ဒီး (ဂ) ကဒုးနဲၣ်ဖျါထီၣ်တာ်လဲလိာ်မၤအသးလၢအကိပူၤလၢအမၤ
စၢၤဖိသၣ်တဖၣ်ဒ်သိးကမၤလိန့ၢ်တာ်အဂီၢ်တက့ၢ်. မၤလီၤတာ်လၢတာ်မၤလိဖုၣ်တဖၣ်အံၤတာ်
မၤပိာ်ထွဲအီၤဒ်သိးပကသ့ၣ်ညါဘၣ်လၢတာ်မၤလိဖုၣ်အံၤမၤစၢၤသရၣ်တဖၣ်ဒ်လဲၣ်အဂီၢ်ဒီး
တာ်အလိၣ်အိၣ်ဒ်မနုၤဒ်သိးကဘၣ်မၤစၢၤကိသရၣ်တဖၣ်လၢကမၤဂ့ၤထီၣ်တာ်သိၣ်လိဒီး
တာ်မၤလိအတာ်လဲလိာ်အံၤအဂီၢ်ဒီးတာ်မၤလိဖုၣ်လၢကဟဲလၢခံတဖၣ်ကဘၣ်တာ်ကြးမၤအီၤ
ဒ်လဲၣ်အဂီၢ်တက့ၢ်.
၃. **တာ်မၤဂ့ၤထီၣ်တာ်သိၣ်လိဒီးတာ်မၤလိလၢတီၤပူၤ** : တာ်အံၤပညိၣ်ဝဲဒ်သိးတာ်လဲလိာ်ကမၤအ
သးလၢတီၤပူၤကကဲထိန် ILFE အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. သ့ၣ်နီၣ်ထီၣ်လၢကိမ့ၢ်ခိၣ်ယၢၤဝးတရံးတခါ
လၢဖိသၣ်အဂီၢ်ဒီးနုၤဒီးနုၤတီၤအံၤမ့ၢ်ပှၤလၢအဘူးကတာ်ဒီးပှၤကိဖိဒီးနုၤတာ်သိၣ်လိအကျိၤအ
ကျဲမ့ၢ်တာ်အဒိန်ကတာ်တမံၤလၢဖိသၣ်တဖၣ်ကမၤလိန့ၢ်တာ်အဂီၢ်တက့ၢ်.
၄. **တာ်ဂ့ၢ်တာ်ကျိၤ** : တာ်ထၢဖိၣ်ဟံၣ်ဖိၣ်တာ်ဂ့ၢ်တာ်ကျိၤတဖၣ်လၢနကိဒီးပှၤတဝၢပူၤတဖၣ်ဒီးတာ်ဂ့ၢ်
တာ်ကျိၤဘၣ်သး ILFE အံၤတာ်ဘၣ်စူးကါအီၤလၢကပၢဆုၤဒီးမၤတာ်စံၣ်ညိၣ်တာ်လၢအဂ့ၤတ
ဖၣ်ကသ့အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. ပကကွၢ်တာ်ထၢဖိၣ်အကျဲဒီးဆိကမိၣ်ဝဲထံနီၤဖးတာ်ဂ့ၢ်တာ်ကျိၤတ
ဖၣ်လၢခံန့ၣ်လီၤ.

၅. **လံာ်လၢဒီးတၢ်ပီးတၢ်လီတဖၣ် :** လိာ်ဘၣ်လၢတၢ်ကသုးအလီၢ်တတီၤတတီၤဒ်သီးတၢ်ကစူး ကါအီၤသ့ဂ့ၤလၢပှၤအါဂၤအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. ဟံၣ်ဖိယီဖိဒီးပှၤတဝါတဖၣ်ပှၤအါကါဒိၣ်လီၤဆိ ဒၣ်တၢ်ဖဲအံၤဒီးပကမၤလိသကိးတၢ်ဂ့ၢ်အံၤလၢလံာ်ခဲဘၣ်တဘျီအပူၤန့ၣ်လီၤ. လံာ်ခဲဘၣ်တဘျီအံၤဘၣ်ဃးဒီးဟံၣ်ဖိယီဖိဒီးပှၤတဝါတဖၣ်အတၢ်ဒုးအိၣ်ထီၣ် ILFE အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.
၆. **တၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤမ့ၢ်တၢ်ကါဒိၣ်ကတၢၢ်န့ၣ်လီၤ.** တၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤကြးမ့ၢ်တၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤလၢတၢ် ဆၢကတီၢ်ဖးယံာ်ဖးထီ (၃-၅) နံၣ်အဂီၢ်ဒီးလဲလိာ်အသးသ့န့ၣ်လီၤ. တၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤအံၤတၢ် ကြးမၤအီၤဒ်တၢ်နဲၣ်ကျဲတပတီၢ်ဘၣ်တပတီၢ်အသးသ့န့ၣ်လီၤ. တၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤအံၤကြးဟ့ၣ် သရၣ်, ပှၤမၤတၢ်လၢကိၣ်ဒီးပှၤတဝါတဖၣ်တၢ်ဆၢကတီၢ်လၢကလဲလိာ်အတၢ်စ့ၢ်တၢ်န့ၣ်အလီၢ် လံာ်ဆူအသိအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. သရၣ်ဒီးမိၢ်ပာ်တဖၣ်ကြးမၤသကိးတၢ်လၢတၢ်သ့ၣ်ထီၣ်တၢ်ပညိၣ် အံၤအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. ဖဲတၢ်စးထီၣ်သိတၢ်ဖဲတၢ်မၤအံၤအခါတၢ်မ့ၢ်ဒုးဘၣ်ထွဲဘၣ်ဃးတၢ်မၤအံၤ ဒီးပှၤဒ်အါဒ်ဂ့ၢ်ဒိၣ်တက့ၢ်န့ၣ်လီၤ.
၇. **တၢ်ဖဲးဃုာ်မၤသကိးတၢ်ဒီးပှၤတဖုတကရၢအတၢ်မၤအကျဲ** န့ၣ်လိာ်ဘၣ်ဝဲလၢကလဲၤအသး တဘိယုာ်ဃီကျိကျိန့ၣ်လီၤ. “ပှၤကိးဂၤဖဲးဃုာ်မၤသကိးတၢ် - ပှၤကိးဂၤန့ၣ်မ့ၢ်ပှၤမၤလိတၢ် ဖိ - ပှၤကိးဂၤန့ၣ်မ့ၢ်ပှၤမၤနၢၤတၢ်ဖိ” တၢ်ပာ်သ့ၣ်ပာ်သးအံၤဒုးအိၣ်ထီၣ်တၢ်မၤအိၣ်ထီၣ်တၢ် အသိဒီးတၢ်န့ၣ်လီၤသးတဖၣ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်ပာ်သ့ၣ်ပာ်သးအံၤမၤဂ့ၢ်ထီၣ်စ့ၢ်ကိးတၢ်နီၤလီၤသ ကိးမူဒါတၢ်ဖဲးတၢ်မၤတဖၣ်န့ၣ်လီၤ.
၈. **ကိုတၢ်သိၣ်တၢ်သီတၢ်ဘျၢ, တၢ်ထံၣ်ဒီးလုာ်လၢတၢ်ဆဲးတၢ်လၢတဖၣ်** တၢ်လိာ်ဘၣ်အီၤလၢ တၢ်ကမၤဒိၣ်ထီၣ်ထီၣ်အီၤလၢ ILFE အသကဲာ်ပဝးခိၣ်သ့ၣ်တဖၣ်ဒ်တၢ်တၢ်ပိၣ်သကိး အီၤလၢလံာ်အဘၣ်တၢ်အံၤအပူၤအသိန့ၣ်လီၤ. ပှၤကိးဂၤဒဲး, သရၣ်, ပှၤပၤဆုာ်တၢ်, ဖိသၣ်, မိၢ်ပာ်ဒီးပှၤတဝါခိၣ်န့ၣ်တဖၣ်ကြးန့ၣ်လီၤမၤသကိးတၢ်လၢကိၣ်အတၢ်သိၣ်တၢ်သီဒီးအတၢ်ထံၣ် အံၤအဖိခိၣ်န့ၣ်လီၤ.
၉. **တၢ်ဆဲးကျၢဆဲးကျိး** ဒီးမိၢ်ပာ်, ပှၤတဝါခိၣ်န့ၣ်တပယုာ်ဃီအံၤတၢ်လိာ်ဘၣ်အီၤဒ်သီးအဝဲ သ့ၣ်ကမၤန့ၢ်အတၢ်န့ၢ်န့ၢ်လီၤအသးဒီးမၤလီၤတၢ်လၢဖိသ့ၣ်တဖၣ်ခဲလၢာ်ကအိၣ်ကိုဒီးမၤလိန့ၢ် တၢ်အဂ့ၢ်ကတၢၢ်ဒ်အဝဲသ့ၣ်အတၢ်သ့တၢ်ဘၣ်အိၣ်အသိဒီးမၤအါထီၣ်ပှၤတဝါအတၢ်တူၢ်ဘၣ် လၢကိၣ်အံၤမ့ၢ်အတၢ်, ကိၣ်အံၤဘၣ်ဃးဒီးအဝဲသ့ၣ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.

တ်ဟူးတ်ဂဲ : တ်မၤဘၣ်လိာ်တ်လၢအတြိဆၢတ်တဖၣ်

တမ့ၢ်လၢပုၤကိးဂၤဒဲးကအဲၣ်ဒီးလဲလိာ်အသးဘၣ်န့ၣ်လီၤ. ပုၤတနီၤနီၤကတြိဆၢတ်လဲလိာ်အတၢ်စူၢ် တ်နၢ်ဒီးတ်ဖံးတ်မၤလၢအအိၣ်ဆၢထၢၣ်တၢ်လံးဖးယံၣ်ဖးထၢသ့ၣ်သ့ၣ်န့ၣ်လီၤ. ဘၣ်မနုၤအယိၣ်ကွဲၣ် တဖၣ်ဒီးနကွဲၣ်လဲၣ်န့ၣ်ကအိၣ်ဒီးတ်တြိဆၢ အဂ့ၢ်ခိၣ်သ့ၣ်ဒ်သိး ILFE အသုတကဲထီၣ်အဂီၢ်အံၤ ကတိၤတၢ်ပီၣ်သကိးအီၤတက့ၢ်. ကွဲးရဲၣ်လီၤတၢ်ဂ့ၢ်ခိၣ်သ့ၣ်တဖၣ်အံၤလၢလၢတက့ၢ်. ကွဲးလီၤယုၣ် ဒီးကျဲတနီၤလၢကမၤန့ၢ်ကွဲၣ်တၢ်တြိဆၢတဖၣ်အံၤတက့ၢ်.

၁. တ်တြိဆၢတ်အခိၣ်ထံးတထံၣ် -----

ကျဲလၢကမၤန့ၢ်တၢ်တြိဆၢတ်အံၤအဂီၢ် -----

၂. တ်တြိဆၢတ်ခံထံၣ်တထံၣ် -----

ကျဲလၢကမၤန့ၢ် တ်တြိဆၢတ်အံၤအဂီၢ် -----

၃. တ်တြိဆၢတ်သၢထံၣ်တထံၣ် -----

ကျဲလၢကမၤန့ၢ် တ်တြိဆၢတ်အံၤအဂီၢ် -----

၄. တ်တြိဆၢတ်လွံၢ်ထံၣ်တထံၣ် -----

ကျဲလၢကမၤန့ၢ် တ်တြိဆၢတ်အံၤအဂီၢ် -----

၅. တ်တြိဆၢတ်ယံၣ်ထံၣ်တထံၣ် -----

ကျဲလၢကမၤန့ၢ် တ်တြိဆၢတ်အံၤအဂီၢ် -----

အဆၢဒိၣ် ၁.၃

တၢ်အပတီၢ်တဖၣ်လၢတၢ်ကဲထီၣ် ILFE အဂီၢ်

ဒ်သိ: ILFE အံၤကဲထီၣ်အဂီၢ်ပကရဲၣ်ကျဲအီၤနဲၣ်လဲၣ်.

သမံသမိးကွၢ်နက့ၢ်ကဲထီၣ် ILFE အပတီၢ်တဖၣ်လဲၣ်လံာ်လဲၣ်မ့ၢ်ဝံၤဒီးနနၢ်ပၢၢ်တၢ်လဲၣ်လိာ်စးထီၣ်မၤအသးလၢနက့ၢ်မ့ၢ်ဝံၤနဘၣ်မၤတၢ်ဆၢတၢ်လၢနကမၤတၢ်မနုၤဆူညါတပတီၢ်ဒ်သိးနက့ၢ်မ့ၢ်တဖၣ်အံၤကဲထီၣ်inclusive ဒီး learning-friendly environment အါထီၣ်အဂီၢ်န့ၣ်လဲၣ်လီၤ. တၢ်အပတီၢ်လၢလံာ်တဖၣ်အံၤမ့ၢ်တၢ်ဟ့ၣ်ကူၣ်တနီၤဒ်သိးတၢ်ကရဲၣ်ကျဲဒီးမၤဒ်သိး ILFE ကဲထီၣ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.^၂ တၢ်အပတီၢ်တဖၣ်တလိာ်အလဲၤအသးတပတီၢ်တပတီၢ်ဒ်အအိၣ်ကွဲးလီၤအသးအသိးဘၣ်. တၢ်ကဘၣ်ထံၣ်အီၤအမ့ၢ်တၢ်ဂ့ၢ်လၢအမၤစၢၤနတီၤမ့ၢ်တဖၣ်နက့ၢ်ဒ်သိးကဲထီၣ် ILFE အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. နကမၤပိာ်တၢ်အပတီၢ်တဖၣ်အံၤနထံၣ်လၢအကြၢးဒီးနတၢ်အိၣ်သးဒီးနတၢ်ဆၢကတီၢ်ဒ်နဲအသိးန့ၣ်လီၤ. ဒ်သိးကမၤလၢပုၤတၢ်အပတီၢ်တဖၣ်တပတီၢ်ဘၣ်တပတီၢ်အဂီၢ်ကျဲအိၣ်အါဘိးနကထံၣ်န့ၣ်ကျဲတနီၤစ့ၢ်ကိးဖဲနကျဲးစးမၤတၢ်အံၤအခါန့ၣ်လီၤ. တၢ်အကါဒိၣ်ကတၢ်တမံၤမ့ၢ်တၢ်ပာ်သ့ၣ်ပာ်သးလၢအဂ့ၢ်လၢတၢ်လဲၣ်လိာ်အဖီခိၣ်ဒီးအိၣ်ဒီးသးလၢအဒုးအိၣ်ထီၣ် ILFE အံၤအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.

အပတီၢ် (၁) ILFE အပုၤမၤသကိးတၢ်အကရူၢ်တဖု

ဒုးနဲၣ်ဖျါထီၣ်ပုၤလၢကရဲၣ်ကျဲဒီးဖံးမၤတၢ်လၢ ILFE အဂီၢ်ဝံၤဒီးသ့ၣ်ထီၣ်ပုၤလၢကတီၢ်ခိၣ်ရိၣ်မဲတၢ်အကရူၢ်

ပုၤတဖၣ်အံၤကဘၣ်မ့ၢ် ILFE အကရူၢ်န့ၣ်လီၤ. ကရူၢ်အံၤကအိၣ်ယုာ်ဒီးသရၣ်တဖၣ်, ကိၣ်ခိၣ်ဒီးမိာ်ပၢ်ခံၤမ့ၢ်တဖၣ်သၢၤမ့ၢ်တဖၣ်အါန့ၢ်အံၤသ့န့ၣ်လီၤ. ပုၤလၢကတီၢ်ခိၣ်ရိၣ်မဲတၢ်အကရူၢ်ကအိၣ်ယုာ်ဒီးသရၣ်, ပုၤပၤဆၢတၢ်ဒီးကိၣ်အပုၤမၤတၢ်ဖိအဂၤတဖၣ်, ပုၤကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့တဖၣ်ဒီးပုၤကွၢ်ထွဲတၢ်အိၣ်ဆူၣ်အိၣ်ချ့တဖၣ်, ပုၤလၢအဘၣ်တၢ်ဟံၣ်အီၤလၢတၢ်အချၢတဖၣ်, ပုၤလၢအကွၢ်အဂီၢ်တလၢတပုၤဒီးဟးဂီၤတဖၣ်, ပုၤကိၣ်ဖိလၢအသးပုၤထီၣ်တဖၣ်, မိာ်ပၢ်ဒီးပုၤတၢ်ဖိတဖၣ်ဒီးတၢ်ကရၢကရိလၢအအိၣ်လၢလိာ်ကဝီၤပုၤအံၤတဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

² တၢ်အပတီၢ်လၢလံာ်အဆၢဒိၣ်အံၤအပူၤဘၣ်တၢ်ဟံးန့ၢ်အီၤလၢလံာ် “The All Children Belong Project” အပူၤလီၤ. www.uni.edu/coe/inclusion/decision_making/planning_steps.html, and from Booth T, Ainscow M, et al. (2000) Index for Inclusion: Developing learning and participation in schools (Bristol, CSIE).

အပတီၢ် (၂) တာ်ဒုးန့ၣ်ဖျါထီၣ်တာ်အလိၣ်တဖၣ်

ဃုသ့ၣ်ညါတာ်မနုၤလၢပုၤတီၣ်ခိၣ်ရိၣ်မဲတာ်အကရူၢ်သ့ၣ်ညါတုၢ်လံၤဒီးတာ်မနုၤလၢအလိၣ်ဘၣ်ဒီးဝဲလၢကဘၣ်မၤလိအါထီၣ်ဝဲန့ၣ်လဲၣ်တက့ၢ်.

၁. ဃုသ့ၣ်ညါကွၢ်ပုၤလၢကတီၣ်ခိၣ်ရိၣ်မဲတာ်တဖၣ်အကရူၢ်အတာ်သ့ၣ်ညါန့ၢ်ပၢ်အပတီၢ်တဖၣ်တက့ၢ်. ILFE အကရူၢ်တဖၣ်သ့ၣ်ညါတုၢ်လံၤ ILFE အသကဲၣ်ပဝးဒီးအဘျုးအဖှိၣ်ထဲလဲၣ်. နၤဒီးအဝဲသ့ၣ်တဖၣ်လိၣ်ဘၣ်ဒီးမနုၤလၢကဘၣ်မၤလိဒီးပုၤကိးဂၤဒီးကမၤလိတာ်အံၤန့ၣ်လဲၣ်. (အဒိ, ကွဲမ့ၢ်ပုၤတဖၣ်လၢကဟဲကတီၣ်လီၤတာ်, လဲၤဟးအိၣ်သကိးပုၤလၢအသ့အဘၣ်တဖၣ် မ့တမ့ၢ် လဲၤဆူတာ်လီၤလၢနမၤန့ၢ်တာ်မၤစၢၤသ့အလီၤ)
၂. ဃုသ့ၣ်ညါပုၤကိၣ်ဖိ, ပုၤမၤတာ်ဖိ, မိၢ်ပၢ်ဒီးပုၤလၢအကွၢ်ဖိသၣ်ဒီးပုၤတဝါတဖၣ်အတာ်သ့ၣ်ညါန့ၢ်ပၢ်ဘၣ်ဃး ILFE အဂ့ၢ်တက့ၢ်. တုၤမ့ၢ်ပုၤတီၣ်ခိၣ်ရိၣ်မဲတာ်အကရူၢ်တဖၣ်န့ၢ်ပၢ်ဘၣ်ဃး ILFE အဂ့ၢ်လံၤန့ၣ်ဆၢတဲာ်လၢတာ်ကြးသံကွၢ်တာ်သံကွၢ်မနုၤဆူပုၤကိၣ်ဖိ, ပုၤမၤတာ်ဖိ, မိၢ်ပၢ်ဒီးပုၤတဝါတဖၣ်အအိၣ်တက့ၢ်. နမၤတာ်အံၤသ့ခိၣ်ဖျါသံကွၢ်ပုၤတဂၤဘၣ်တဂၤ မ့တမ့ၢ် တာ်သံကွၢ်စံးဆၢညီညီတဖၣ်လၢအကရူၢ် မ့တမ့ၢ် နကွဲးလီၤတာ်သံကွၢ်ဖျါဖျါတဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

တာ်မၤလိန့ၢ်တာ်ဘၣ်ဃးကွဲးဒီးပုၤဖိသၣ်လၢအအိၣ်လၢပုၤတဝါအပူၤတဖၣ်

၁. ကွၢ်ကဒါက့ၤ (မ့တမ့ၢ် မၤဝံၤမၤတဲာ်က့ၤ) ILFE အတာ်သမံသမိးအဂ့ၢ်အကျါလၢအအိၣ်ကွဲးအသးလၢလံာ်အံၤအပူၤတက့ၢ်. ခဲအံၤပအိၣ်ဖဲလဲၣ်. ကွဲးလီၤတာ်လၢနကွဲးမၤတုၢ်လံၤတဖၣ်ဒီးတာ်လၢအလိၣ်ဘၣ်ဒီးလၢကဘၣ်မၤတဖၣ်ဒ်သိးကွဲးအံၤကကဲထီၣ် ILFE အဂီၢ်တက့ၢ်.
၂. ဃုသ့ၣ်ညါဖိသၣ်မတၤလၢတအိၣ်ကွဲးတက့ၢ်. တာ်ကဘၣ်ဃုသ့ၣ်ညါတာ်အံၤန့ၣ်လဲၣ်အဂီၢ်န့ၣ်တာ်ဂ့ၢ်တာ်ကျါတဖၣ်အိၣ်ကွဲးအသးလၢလံာ်အဘျုးသၢလၢအမ့ၢ်, “ထုးန့ၣ်ဖိသၣ်ခဲလၢာ်ဆူကွဲးဒီးမၤလိန့ၢ်တာ်” အပူၤန့ၣ်လီၤ.
၃. ဒုးန့ၣ်ဖျါထီၣ်နပုၤကိၣ်ဖိတဖၣ်အတာ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့အတာ်လိၣ်တဖၣ်ဒီးညီန့ၢ်ပုၤလၢတဘၣ်တာ်ကံၢ်ဃုာ်အီၤလၢပုၤတဝါအပူၤတဖၣ်အတာ်လိၣ်တက့ၢ်. ပုၤမၤသကိးတာ်ဖိတဖၣ်လိၣ်ဘၣ်လၢကဘၣ်န့ၢ်ပၢ်ပုၤတဖၣ်အံၤအတာ်လိၣ်လီၤတာ်လီၤဆဲးတသ့ဖဲအသ့ဒ်သိးကဒုးအိၣ်ထီၣ်တီၤဒီးကွဲးအတာ်ရဲၣ်တာ်ကျါလၢကထုးန့ၣ်ဖိသၣ်အံၤအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. တာ်သမံသမိးဖိသၣ်အတာ်မၤလိန့ၢ်တာ်အလံာ်ကွဲးအံၤတာ်မ့ၢ်တမၤပုၤအီၤဒီးဘၣ်န့ၣ်ပုၤမၤသကိးတာ်အကရူၢ်တဖၣ်ကဘၣ်လၢပုၤတာ်သမံသမိးဖိသၣ်မၤလိန့ၢ်တာ်အတာ်လိၣ်အလံာ်ကွဲးအံၤန့ၣ်လီၤ. မိၢ်ပၢ်တဖၣ်မၤစၢၤ

ပှၤမၤတၢ်ဖိအကရူၢ်ခိဖျိဟ့ၣ်ထီၣ်တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤလၢအသ့ၣ်ညါဝဲဘၣ်ဃးဖိသၣ်တဖၣ်အံၤအဂီၢ်လၢအဘျုးအဖျိၣ်အိၣ်တဖၣ်သ့န့ၣ်လီၤ.

၄. ဒုးနဲၣ်ဖျါထီၣ်တၢ်မနုၤလၢအအိၣ်တၢ်လံာ်နဲၣ်ဒီးနပှၤတဝါအပူၤတဖၣ်တက့ၢ်. ကွဲးရဲၣ်လီၤတၢ်မၤစၢၤဆိၣ်ထွဲဒီးတၢ်ဖဲးတၢ်မၤလၢအလိၣ်ဘၣ်လၢဖိသၣ်လၢအဒိၣ်ထီၣ်အလီၢ်ခဲဒီးအတၢ်သ့တၢ်ဘၣ်အကလုာ်လၢအလီၤဆီလိာ်အသးတဖၣ်အံၤအဂီၢ်တက့ၢ်. တၢ်တဖၣ်အံၤကပၣ်ဃုာ်ပဒိၣ်အတၢ်ဖဲးတၢ်မၤ, ကမျၢၢ်သဘျုးအရၢအတၢ်ဖဲးတၢ်မၤ, တၢ်ကွၢ်ပှၤဆူးပှၤဆါအလီၢ်ဒီးတၢ်ဖဲးတၢ်မၤလၢအဘၣ်ဃးဒီးပှၤတဂၤဘၣ်တဂၤဒၣ်ဝဲတဖၣ်န့ၣ်လီၤ.
၅. တဲဖျါထီၣ်တၢ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့အတၢ်ဖဲးတၢ်မၤဒီးကွီအခိၣ်အဃၢၤအတၢ်အိၣ်သးလၢဆၢကတီၢ်ခဲအံၤအဂီၢ်တဖၣ်တက့ၢ်. တၢ်တဲဖျါထီၣ်တၢ်အံၤကဘၣ်မၤဖျါထီၣ်တၢ်ဒ်အမ့ၢ်တၢ်ပီးတၢ်လီၤလၢတၢ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့အဂီၢ်, လီၢ်ဆ့ၣ်နီၤပီးလီၤ, ဒီးတၢ်ဖိတၢ်လံာ်လၢအဘၣ်တၢ်စူးကါအီၤလၢဆၢကတီၢ်ခဲအံၤတဖၣ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်တဖၣ်အံၤမ့ၢ်ဖိသၣ်ကိးဂၤဒဲးစူးကါဘၣ်အီၤကစီဒီခါ. ဖိသၣ်ကိးဂၤမ့ၢ်တစူးကါဘၣ်ဒဲးအီၤတခါဒ်သိးဖိသၣ်ကိးဂၤဒဲးကစူးကါဘၣ်အီၤအဂီၢ်တၢ်ကဘၣ်မၤက့ၤဒ်လဲၣ်.
၆. ဒုးနဲၣ်ဖျါထီၣ်ဒီးတဲဖျါထီၣ်တၢ်သိၣ်လိဒီးတၢ်မၤလိအကျိၤအကျဲလၢတီၤပူၤအဂီၢ်တက့ၢ်. လဲၤဟးအိၣ်သကိးတီၤသရၣ်ဒီးတီၤလၢနထံၣ်အမၤတၢ်လၢနတဲဖျါထီၣ်အဂီၢ်အံၤတက့ၢ်. တီၤတဖၣ်အံၤမ့ၢ် inclusive ဒီး learning-friendly ကစီဒီခါ.

ဆိကမိၣ်ပဲာ်ထံနီၤဖးတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤတဖၣ်အံၤတက့ၢ်. တဲဖျါထီၣ်တၢ်လိၣ်ဘၣ်တၢ်လဲလိာ်မနုၤဒ်သိးတီၤပူၤကကဲထီၣ် inclusive ဒီး learning friendly အဂီၢ်န့ၣ်လဲၣ်တက့ၢ်. တၢ်လၢနကဘၣ်ဆိကမိၣ်တဖၣ်မ့ၢ်တီၤပူၤပှၤကွီဖိအိၣ်ပှၤဂၤ, တၢ်နဲၣ်လီၤတၢ်အကျိၤအကျဲတဖၣ်, တၢ်သိၣ်လိအကျိၤအကျဲတဖၣ်, သရၣ်ဒီးကွီဖိဒီးပှၤမၤစၢၤသရၣ်တဖၣ်အတၢ်ရူၤလိာ်မ့ၢ်လိာ်ဒီးတၢ်ပီးတၢ်လီၤလၢတၢ်စူးကါအီၤလၢတီၤပူၤတဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

ထၢဖျိၣ်ဟံၣ်ဖျိၣ်အါထီၣ်တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤတဖၣ်တက့ၢ်. တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤလၢနထၢဖျိၣ်ဟံၣ်ဖျိၣ်တဖၣ်ကဒုးအိၣ်ထီၣ်တၢ်သံကွၢ်အသိတဖၣ်န့ၣ်လီၤ. ဟံၣ်ဖျိၣ်အါထီၣ်တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤတဖၣ်ဒ်သိးနမၤတၢ်ဆၢတဲာ်လၢအဘၣ်လိာ်အသးဒီးတၢ်အိၣ်သးဒီးသုတမ့ၢ်ထဲတၢ်ဆိကမိၣ်အသိးတဂ့ၤ.

အပတ်ီ (၃) တာ်ဒုးအိန်ထိန်တာ်ထံင်စိ

တဲဖျါထိန်တီပူအတာ်အိန်သးတခါလၢနဘၣ်သးအီၤ မ့တမ့ၢ် တီပူတခါလၢအမ့ၢ်နတာ်မံမိာ်အသိးဒၣ်လဲာ်တက့ၢ်. ဖဲနၤဒီးနပူဖိသၣ်တဖၣ်ဟးသကိးလၢတီပူအခါတီအံၤကလီၤကိၣ်လဲာ်. လီၤဆုၣ်နီၤပီးလီၤမနုၤတဖၣ်အိန်လဲာ်. သရၣ်ကမၤတာ်မနုၤလဲာ်. တၢ်မနုၤအိန်လၢတာ်ဖျါအလီၤလဲာ်. ဆိကမိၣ်ယုာ်စ့ၢ်ကိးပိာ်မုာ်ပိာ်ခွါ, ပုၤလၢတကတီၤကျိာ်လၢအဘၣ်တာ်စူးကါအီၤအါအါလၢတီပူတဖၣ်, ပုၤလၢအအိန်ဒီးတာ်ထံင်, တၢ်နၢ်ဟူမ့တမ့ၢ်မၤလိန့ၢ်တာ်အတာ်ကီတာ်ခဲတဖၣ်, ဖိသၣ်လၢအတာ်ဘျီတာ်ဘါ, ကျိာ်, ကလုာ်ဖျါလီၤဆိတဖၣ်ဒီးပုၤဖိသၣ်ကိးဂၤဒီးအဂီၢ်တက့ၢ်. ဖိသၣ်ခဲလၢာ်တဖၣ်လၢအအိန်ကိသုးဒီးမ့ၢ်အိန်တုာ်လံာ်ကိးဒီးအဝဲသ့ၣ်အတာ်လိာ်ဘၣ်လီၤဆိမနုၤတဖၣ်အိန်ဒီးတာ်ကမၤလၢပုၤန့ၢ်အီၤလဲာ်. ကွဲးလီၤနတာ်ထံင်စိမ့တမ့ၢ်နတာ်မံမိာ်ဘၣ်ယးတီၤလၢနအိန်ဒီးအီၤတဖျါလၢလၢပုၤတသ့ဖဲအသ့တက့ၢ်. တၢ်အံၤကမ့ၢ်နတာ်ပညိာ်လၢတာ်ဒုးအိန်ထိန် ILFE အဂီၢ်န့ၢ်လီၤ.

အလီၤခံတပတ်ီတဲဖျါထိန်တာ်ကုာ်ဘၣ်ကုာ်သ့အရဲၣ်အကျဲၤဒီးကိသုးအိန်အလၢလၢနအိန်ဒီးအီၤအံၤတက့ၢ်. ဆိကမိၣ်ထံယုာ်စ့ၢ်ကိးဒီးလံာ်လဲာ်, တၢ်ပီးတာ်လီၤလၢအဘၣ်တာ်တဲဖျါထိန်အီၤလၢထးတဖၣ်တက့ၢ်. တၢ်မၤစၢၤဆိာ်ထွဲမနုၤလၢနလိာ်ဘၣ်အီၤလၢပုၤတဝါအပူၤ, ပဒိန်ဒီးကုာ်သ့ဆဲးလၢဝဲၤကျိာ်အအိန်န့ၢ်လဲာ်. နမၤန့ၢ်တာ်မၤစၢၤဆိာ်ထွဲတဖၣ်အံၤသ့လဲာ်. မတၤမၤစၢၤနၤသ့လဲာ်. ပုၤဖိသၣ်တဖၣ်ကနုာ်လီၤမၤယုာ်မၤသကိးတာ်အါထိန်သ့လဲာ်. ကွဲးလီၤတာ်ဟူးတာ်ဂဲၤတဖၣ်အံၤတက့ၢ်. တၢ်လၢနကွဲးလီၤတဖၣ်အံၤကမၤစၢၤနၤသိးကမၤလၢပုၤတီၤဒၤလၢနထံင်စိအီၤတဖျါန့ၢ်လီၤ.

အပတ်ီ (၄) ဒုးအိန်ထိန် ILFE ကိသုးအိန်တာ်ကျဲၤတခါ

ဒုးအိန်ထိန်တာ်ဟူးတာ်ဂဲၤတဖၣ်လၢကမၤအိန်ထိန်ဒီးမၤတာ်ဒ်သိး ILFE အံၤကကဲထိန်အဂီၢ်ဒီးကွဲးတာ်ရဲၣ်လီၤကျဲၤလီၤတဖၣ်တမံၤဘၣ်တမံၤတက့ၢ်. နကဘၣ်တဲဖျါထိန်တာ်လဲလိာ်လၢအလိာ်တဖၣ်အံၤလၢလၢပုၤဒီးတာ်ကစးထိန်မၤအီၤအဆၢကတီၢ်ဖဲလဲာ်ဒီးလဲာ်န့ၢ်လီၤ. နကြးကွဲးရဲၣ်လီၤစ့ၢ်ကိးတာ်ပီးတာ်လီၤဒီးတာ်ဖဲတာ်မၤတဖၣ်ဒီးပုၤလၢအဟံးန့ၢ်မူဒါလၢတာ်ဖဲတာ်မၤတဖၣ်အံၤအပူၤဒီးတာ်အဂုၤအဂၤတမံၤဂုၤတမံၤဂုၤအမ့ၢ်လံာ်လဲာ်တာ်ပီးတာ်လီၤလၢတာ်လိာ်ဘၣ်အီၤတဖၣ်န့ၢ်လီၤ. တၢ်ရဲၣ်တာ်ကျဲၤအံၤကဘၣ်မ့ၢ်တာ်လၢအကဲထိန်အသးသ့ဒီးကဘၣ်ဖျါဆှံဒီးကဘၣ်ဆိတလဲအသးသ့ဒ်အလီၤအိန်အသိးဒီးကဘၣ်မၤလၢပုၤတာ်လဲလိာ်အတာ်လိာ်ဒီးတာ်အိန်အသးတဖၣ်န့ၢ်လီၤ.

တာ်လိာ်အဂုၤအဂၤလၢတအိန်လၢနတာ်ရဲၣ်တာ်ကျဲၤအစရီၤအပူၤကအိန်ထိန်သ့ၣ်သ့ၣ်န့ၢ်လီၤ. ကတံာ်ကတီၤဆိဟံးစၢၤလၢကဟံးဖျါထိန်တာ်ဒ်အမ့ၢ် (ဘျီစ့ၤလၢပုၤမၤစၢၤတာ်သိာ်လိာ်တဖၣ်အဂီၢ် မ့တမ့ၢ် ဘျီစ့ၤလၢတာ်ဒုးအိန်ထိန်တာ်မၤလိသကိးတာ်လၢဖိသၣ်တဂၤဒီးတဂၤအအိန်အကျိာ်အကျဲ peer tutoring system, မ့တမ့ၢ် တၢ်ဆိလီၤမိာ်ပာ်, သရၣ်သမၤကမံးတံာ်တဖၣ်) အသိးတက့ၢ်.

ဆိကမိၣ်ထံဃုာ်စ့ၢ်ကိးသ့ၣ်သးလၢအအဲၣ်ဒီးမၤတၢ်တဖၣ်တက့ၢ်. တၢ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့လၢအဟ့ၣ်ဂံၢ်ဟ့ၣ်ဘၢဖိသၣ်ခဲလၢာ်မၤလိၣ်န့ၢ်တၢ်ဒီးန့ၢ်လီၤမၤသကိးတၢ်အဂီၢ်န့ၢ်ကဟံးန့ၢ်အလီၢ်လၢကျဲခဲဘိန့ၢ်လီၤ. ကျဲတၢ်တဘိမ့ၢ်တၢ်ဝဲၣ်ထံနီၤဖးဒီးတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤလီၤတၢ်န့ၢ်လီၤ. ကျဲခဲဘိတဘိမ့ၢ်တၢ်လဲလိာ်ပှၤဟီၣ်ခိၣ်ဖိအသ့ၣ်အသးလၢအအဲၣ်ဒီးမၤတၢ်န့ၢ်လီၤ. နစူးကါ ILFE နီၢ်ကစၢ်ဒဲၣ်အတၢ်သမံသမိးလီၤအသးအတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤတဖၣ်လၢတၢ်ဝဲၣ်ထံနီၤဖးဒီးတၢ်ရဲၣ်ကျဲၤလီၤတၢ်အဂီၢ်န့ၢ်လီၤ. ဘၣ်ဆၣ်ဒ်သိးပှၤဟီၣ်ခိၣ်ဖိတဖၣ်အသ့ၣ်အသးကလဲလိာ်အဂီၢ်တခါနကမၤဒ်လဲၣ်. နစးထီၣ်အီၤသ့ခိဖျိတၢ်မၤအါထီၣ်မိၢ်ပၢ်ပှၤတဝါဖိတဖၣ်အတၢ်န့ၢ်လီၤမၤသကိးတၢ်လၢတီၤအပူၤန့ၢ်လီၤ. လၢကျဲဒ်အံၤအယိၣ်န့ၢ်အဝဲသ့ၣ်ကမၤလိၣ်န့ၢ် ILFE အဘျုးအဖျိၣ်လၢအကစၢ်ဒဲၣ်ဒီးမၤစၢၤနၤကသ့အါထီၣ်လၢနတၢ်သိၣ်လိဒီးဖိသၣ်တဖၣ်အတၢ်မၤလိၣ်န့ၢ်တၢ်အပူၤန့ၢ်လီၤ. လံာ်ခဲဘၣ်တဘျီန့ၢ်ဘၣ်ဃးဒီး “တၢ်မၤသကိးဃုာ်တၢ်ဒီးဟံၣ်ဖိဃိဖိဒီးပှၤတဝါတဖၣ်လၢကဒုးအိၣ်ထီၣ် ILFE အဂီၢ်” အံၤကဟ့ၣ်အါထီၣ်နၤတၢ်ထံၣ်တၢ်ဆိကမိၣ်လၢနကကျဲးစးမၤကွၢ်တၢ်အံၤအဂီၢ်န့ၢ်လီၤ.

အပတီၢ် (၅) စးထီၣ်မၤလၢပှၤနတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤတဖၣ်

ဟ့ၣ်ပှၤမၤတၢ်ဖိတဖၣ်လၢတၢ်မၤလိၣ်အလီၢ်အိၣ်ဒီးလိာ်ဘၣ်ဝဲအသိးတက့ၢ်. နလိာ်ဘၣ်တၢ်သိၣ်လိလီၤဆိတမံမံၤ. အဒိတၢ်သိၣ်လိအမ့ၢ်ပှၤလၢအအိၣ်ဒီးတၢ်လဲၤခိဖျိတဖၣ်ဟဲဟ့ၣ်တၢ်မၤလိလၢတၢ်ဂ့ၢ်လီၤဆိတဖၣ်အဖိခိၣ်အသိးန့ၢ်လီၤ. နမ့ၢ်လိာ်ဘၣ်တၢ်မၤလိလီၤဆိတဖၣ်အံၤဒီးတၢ်မၤလိမနုၤတကလုာ်လၢအလိာ်ဘၣ်ဒီးမတၤကဟဲဟ့ၣ်အီၤန့ၢ်လဲၣ်. တၢ်မၤလိလၢအလိာ်တဖၣ်အံၤတၢ်ကဟ့ၣ်အီၤဒ်လဲၣ်ဒီးကဘၣ်ဟ့ၣ်အီၤတနံၣ်ပှၤဘျီလဲၣ်.

ဟ့ၣ်ပှၤမၤတၢ်ဖိတဖၣ်လၢတၢ်မၤလိလီၢ်တံၢ်လီၤဆဲး (ပှၤမၤတၢ်ဖိလၢအမ့ၢ်သရၣ်ဒီးတမ့ၢ်သရၣ်) ဒီးဟ့ၣ်စ့ၢ်ကိးပှၤကွံၤဖိတဖၣ်အတၢ်မၤလိၣ်အလိာ်ဘၣ်ဝဲအသိးတက့ၢ်. တၢ်သိၣ်လိအခိၣ်တီကဘၣ်မ့ၢ်ဖိသၣ်ခွဲးယာ်ဂ့ၢ်ဝီတဖၣ်ဒီးတၢ်ကီတၢ်ခဲလၢတၢ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့အပူၤတဖၣ်ဒ်အမ့ၢ်ပိာ်မုာ်ပိာ်ခွါအတၢ်ထဲသိးတုၤသိး, တၢ်ဆဲးတၢ်လၢဒီးကျိၣ်လၢအလီၤဆိလိာ်အသးတဖၣ်, တၢ်မၤလိဘၣ်ဃးဖိသၣ်လၢအအိၣ်ဒီးတၢ်ကီတၢ်ခဲအကလုာ်ကလုာ်တဖၣ်, တၢ်မၤဖျါမၤဆ့ထီၣ်ပှၤတဂၤဘၣ်တဂၤအမူအဒါဒီးတၢ်ဖံးဃုာ်မၤသကိးတၢ်အတၢ်သိၣ်လိအကျိၤအကျဲတဖၣ်ဒီးအဂၤတဖၣ်န့ၢ်လီၤ.

မၤဂ့ၢ်ထီၣ်မိၢ်ပၢ်အတၢ်န့ၢ်လီၤမၤသကိးတၢ်လၢကွံၤတက့ၢ်. ပှၤတီခိၣ်ရိၣ်မဲတၢ်အကရူၢ်ကြးဒုးအိၣ်ထီၣ်ကျဲသနုၤမိၢ်ပၢ်, သရၣ်တဖၣ်ကဘၣ်ဆဲးကျိးဆဲးကျဲၤလိာ်အသးဒ်လဲၣ်န့ၢ်လီၤ. တၢ်ဆဲးကျိးဆဲးကျဲၤဒီးမိၢ်ပၢ်ထီဘိအံၤမ့ၢ်မတၤအမူအဒါလဲၣ်. မိၢ်ပၢ်အတၢ်န့ၢ်လီၤမၤသကိးတၢ်လၢဖိသၣ်အတၢ်မၤလိန့ၢ်တၢ်အဂီၢ်အံၤတၢ်ကြးဟ့ၣ်ဂံၢ်ဟ့ၣ်ဘၢအီၤလၢတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤအပူၤဒီးတၢ်မၤလၢပှၤတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤအံၤအပူၤစ့ၢ်ကိးန့ၢ်လီၤ.

ပုၤတနီၤတအံၣ်ဒီးတၢ်လဲလိာ်မၤအသးဘၣ်န့ၣ်လီၤ. နဘၣ်အိၣ်ဒီးတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤလၢနကမၤနၤတၢ်တြီၤဆၢတၢ်လဲလိာ်တဖၣ်အံၣ်ဒီးလဲၣ်န့ၣ်လီၤ. လၢ (M) ကိုန့ၣ်ကိုခိၣ်ဟ့ၣ်ကိုသရၣ်တဖၣ်အစူးလၢကဆိတလဲအတၢ်ဖံးတၢ်မၤအချ့အယုၣ်ဒ်အကြးဒီးအဝဲသ့ၣ်အသိးန့ၣ်လီၤ. သရၣ်အါတက့ၢ်န့ၣ်မၤဘၣ်လိာ် learner-centred လၢအတၢ်သိၣ်လိအပူၤသ့ၣ်သးဘၣ်ဆၣ်သရၣ်တနီၤမၤဝဲတသ့ၣ်ချ့ချ့ဘၣ်န့ၣ်လီၤ. မိၢ်ပၢ်အါတက့ၢ်န့ၣ်ဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤကိုအတၢ်စံၣ်ညီၣ်ဆၢတၢ်လဲလိာ်ကကဲထီၣ် inclusive အါထီၣ်ဘၣ်ဆၣ်ပုၤတနီၤကိၢ်တၢ်လၢဖိသၣ်လၢအအိၣ်ဒီးက့ၢ်ဂီၤတလၢတပွဲၤဒီးဟးဂီၤတဖၣ်တၢ်ကတူၢ်လိာ်အိၣ်ပွဲၤဂၤန့ၣ်လဲၣ်လီၤ. အဝဲသ့ၣ်တအံၣ်ဒီးလၢကိုအံၣ်အမံၤအိၣ်ဖျါထီၣ်ဒ်အမ့ၢ်ကိုလၢပုၤက့ၢ်ဂီၤတလၢတပွဲၤဒီးဟးဂီၤတဖၣ်ဒီးဖိသၣ်လၢအအိၣ်ဒီးတၢ်လိာ်ဘၣ်လီၤဆိလၢအတၢ်မၤလိန့ၣ်တၢ်အဂီၢ်ဘၣ်န့ၣ်လီၤ. ကိုဘိဘၣ်တၢ်ဂ့ၢ်ကိအံၣ်ခိဖျါအဒူးအိၣ်ထီၣ်တၢ်ဘျုးလၢကတူၢ်လိာ်ပုၤကိုဖိလၢက့ၢ်ဂီၤဟးဂီၤဒီးအိၣ်ဒီးတၢ်လိာ်ဘၣ်လီၤဆိလၢအတၢ်မၤလိန့ၣ်တၢ်အဂီၢ်အမျးကယၤထဲလဲၣ်န့ၣ်လီၤ. စူးကါတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤလၢအအိၣ်လၢတၢ်ဂဲၤလိဖဲလံာ်အံၣ်အဆၢဒိၣ် (၁.၁) အကတၢ်န့ၣ်တက့ၢ်. စူးကါတၢ်ဂဲၤလိအခိၣ်တိလၢအမ့ၢ် (တၢ်ကိတၢ်ခဲဒ်သိးကကဲထီၣ် ILFE အဂီၢ်) အံၣ်ဒ်သိးတၢ်ကဒူးန့ၣ်ဖျါထီၣ်တၢ်တြီၤဆၢမနုၤတဖၣ်လၢအအိၣ်ထီၣ်သ့ၣ်ဒီးကျဲၤလၢတၢ်ကမၤနၤအိၣ်ဒ်လဲၣ်အဂီၢ်တက့ၢ်.

အပတီၢ် (၆) သမံသမိးက့ၢ်နတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤဒီးမၤလၢကပီၤက့ၢ်နတၢ်မၤနၤတဖၣ်

ပၤဆၢတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤအတၢ်လဲၤအသးတပတီၢ်ဘၣ်တပတီၢ်ဒီးမၤဂ့ၤထီၣ်နတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤတဖၣ်ဒ်အလိာ်အသိးတက့ၢ်. ILFE အကရူၢ်အံၣ်ကမ့ၢ်ပုၤတန့ၣ်လၢအကဲဘျုးလၢနဂီၢ်ဒီးနကလိာ်ဘၣ်ကရူၢ်အံၣ်လၢကိုအနံၣ်ဒိတန့ၣ်အပူၤန့ၣ်လီၤ. ကတဲာ်ကတီၤဟ်မုၢ်နံၤမုၢ်သီလၢ ILFE အကရူၢ်ကထံၣ်လိာ်အိၣ်ဖိၣ်သကိးလၢတန့ၣ်အတီၢ်ပူၤတက့ၢ်. ဆၢတၢ်လဲလိာ်ကပၤဆၢတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤအံၣ်ဒ်လဲၣ်ဒီးမတၤကမၤအီၤန့ၣ်လဲၣ်တက့ၢ်. ကွၢ်ထံကွၢ်ဆးတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤအံၣ်လဲၤအသးဒ်လဲၣ်ဒီးဆၢတၢ်လဲလိာ်မုၢ်နလိာ်ဘၣ်အါထီၣ်တၢ်မၤစၢၤဆိၣ်ထွဲမၤတမ့ၢ်တလိာ်လၢဘၣ်န့ၣ်လဲၣ်တက့ၢ်.

မၤလၢကပီၤက့ၢ်နတၢ်မၤနၤတဖၣ်တက့ၢ်. တၢ်မၤနၤတၢ်လဲလိာ်ဒိၣ်ဒိၣ်မုၢ်မုၢ်လၢတၢ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့အတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤအံၣ်န့ၣ်လိာ်ဘၣ်နီၢ်နီၢ်လၢတၢ်ဘၣ်မၤလၢကပီၤက့ၢ်နတၢ်အီၤန့ၣ်လီၤ. မုၢ်လၢနမၤသကိးတၢ်ဒီးပုၤတတၢ်တဖၣ်ကိးပတီၢ်ဒီးအယိန့ၣ်ကွဲမုၢ်ပုၤတတၢ်တဖၣ်လၢကဟဲမၤလၢကပီၤတၢ်လဲလိာ်လၢအမၤအသးလၢနကိုအံၣ်ဒ်အမ့ၢ်တၢ်သ့ၣ်ဖဲသးညီၣ်အမူးသးဖဲ မ့တမ့ၢ် တၢ်အိးထီၣ်ကိုအမူးသးဖဲအသိးတဖၣ်တက့ၢ်. လၢတၢ်အိးထီၣ်ကိုအမူးသးဖဲအပူၤအံၣ်မိၢ်ပၢ်သရၣ်သမါ, ပုၤတတၢ်တဖၣ်ဒီးပဒိၣ်ပပုၢ်တၢ်ကွဲမုၢ်အဝဲသ့ၣ်သ့န့ၣ်လီၤ. တၢ်ဖံးတၢ်မၤလၢအဘၣ်တၢ်မၤအီၤလၢပုၤကိုဖိကိးဂၤဒီးအံၣ်တၢ်ကဘျးလီၤအီၤလၢကိုအပူၤဒီးတၢ်သိၣ်လိပိးလိလၢအသိတဖၣ်န့ၣ်လီၤ. သရၣ်တဖၣ်ကဒူးန့ၣ်ဖျါထီၣ်အတၢ်သမံသမိးဖိသၣ်အကျိၤအကျဲၤဒီးတၢ်သိၣ်လိအကျိၤအကျဲၤအသိးဟ်ဖျါထီၣ်ဖိသၣ်ကိးဂၤဒီးအတၢ်သ့တၢ်ဘၣ်လၢတၢ်အိးထီၣ်ကိုအမူးအပူၤအံၣ်သ့န့ၣ်လီၤ.

ပကပၢဆူပတၢ်လဲၤထီၣ်လဲၤထီၣ်တဆိဘၣ်တဆိအံၤဒ်လဲၣ်.

ပမၤတၢ်မနုၤကသုးဒ်သိးတၢ်ကဆိတလဲအသးအဂီၢ်န့ၣ်လဲၣ်. ပတၢ်ဒုးဒီးကိတဖၣ်ကဲထီၣ် inclusive ဒီး learning-friendly အါထီၣ်စ့ၢ်ကိးဒါ. ဒ်သိးကယုထံၣ်န့ၢ်မ့ၢ်တၢ်ဒုးအိၣ်ထီၣ် inclusive ဒီး learning-friendly အံၤကဲထီၣ်တကဲထီၣ်အဂီၢ်န့ၣ်နကဘၣ်သံကွၢ်လီၤနသးလၢတၢ်သံကွၢ်မိၢ်ပှၢခံထံၣ်ဒ်လၢအသိးန့ၣ်လီၤ.

၁. ပမ့ၢ် inclusive ဒီး learning-friendly ဒ်ကျဲလၢပစးထီၣ်အါအသိးစ့ၢ်ကိးဒါ. (ပကမၤဂ့ၤထီၣ် တၢ် လၢပမၤတၢ်လံာ်အါတဖၣ်အံၤဒ်လဲၣ်.)

၂. ပလဲလိာ်ဖိသၣ်တဖၣ်အတၢ်မၤလိန့ၢ်တၢ်အကျဲအကပူၤသ့လၢကျဲဒ်လဲၣ်.

နသမံသမိးနတၢ်လဲၤထီၣ်လဲၤထီၣ်အကျါအကျဲသ့ခိဖျိသံကွၢ်လီၤနသးလၢတၢ်သံကွၢ်နီၣ်ဂံၢ်တၢ်လၢထးအံၤန့ၣ်လီၤ. ဒ်သိးနကသမံသမိးလၢနတၢ်ဖံးတၢ်မၤအသ့အသၣ်အိၣ်ဖျါထီၣ်ဒ်လဲၣ်အဂီၢ်တခါနသံကွၢ်လီၤနသးလၢတၢ်သံကွၢ်ခံထံၣ်တထံၣ်လၢအအိၣ်ကွဲးအသးလၢထးအံၤသ့န့ၣ်လီၤ. နဒီးနပုၤမၤသကိးတၢ်ဖိလၢကိတဖၣ်မၤတၢ်သမံသမိးကွၢ်က့ၤနကိတဖၣ်အတၢ်ဖံးတၢ်မၤဒ်နဲသ့န့ၣ်လီၤ. နမၤတၢ်သမံသမိးကွၢ်အံၤမ့ၢ်ဝံၤနစူးကါတၢ်တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤတဖၣ်အံၤဒ်သိးနကမၤတၢ်လဲၤလိာ်ဒီးမၤဖျါထီၣ် ILFE အက့ၢ်အဂီၢ်သ့န့ၣ်လီၤ. အမဲၣ်ညါမၤပုၤတဂၤလၢအအိၣ်လၢတၢ်ချၢဟဲသမံသမိးကွၢ်နတၢ်ဖံးတၢ်မၤတဖၣ်အံၤဂ့ၤဂ့ၤဘၣ်ဘၣ်စ့ၢ်ကိးတက့ၢ်. ခိဖျိနမၤပုၤလၢတၢ်ချၢတဂၤလၢဟဲသမံသမိးကွၢ်နကိတဖၣ်အံၤအလိကမၤစၢၤနလၢတၢ်လၢနတထံၣ်တဖၣ်အဝဲသ့ၣ်ကထံၣ်ဝဲဒီးပာ်ဖျါထီၣ်က့ၤဝဲဆူနအိၣ်န့ၣ်လီၤ. လၢ (M) ကိန့ၣ်ဖဲကိတဖၣ်အံၤမၤတၢ်အိးထီၣ်ကိတဖၣ်အမူးအခါမိၢ်ပာ်တဖၣ်မၤပုၤတၢ်သမံသမိးကွၢ်အတၢ်သံကွၢ်တဖၣ်လၢကိတဖၣ်အတၢ်ပီးတၢ်လီ, ကိတဖၣ်အိၣ်ဖျါထီၣ်ဒီးဖိသၣ်အတၢ်မၤလိန့ၢ်တၢ်တဖၣ်အဖိခိၣ်ဒီးဟ့ၣ်ထီၣ်တၢ်ကူၣ်တၢ်ဖးလၢတၢ်ကဂ့ၤထီၣ်အဂီၢ်သ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ. အဝဲသ့ၣ်မၤန့ၢ်တၢ်ကူၣ်တၢ်ဖးဒီးတၢ်ဆိကမိၣ်ဆိကမးအါမးလၢကျဲဒ်အံၤန့ၣ်လီၤ. သ့ၣ်နီၣ်ထီၣ်လၢအဘျုးအိၣ်စ့ၢ်ကိးလၢတၢ်သံကွၢ်ဖိသၣ်တဖၣ်ဘၣ်ဃးကိတဖၣ်အဂီၢ်အကျါတက့ၢ်.

ILFE နီၢ်ကစၢ်ဒ်ဝဲအတၢ်သမံသမိးလီၤက့ၤသးအတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤတထံၣ်ဘၣ်တထံၣ်တဖၣ်လၢအအိၣ်လၢလံာ်အံၤန့ၣ်တၢ်စူးကါအါဒ်တၢ်ပၢဆူထီၣ်ထံတၢ်ထံနကိတဖၣ်အတၢ်လဲၤထီၣ်လဲၤထီၣ်လၢကကဲထီၣ် ILFE လၢတနံၣ်အတီၢ်ပူၤ, ခံနံၣ်အတီၢ်ပူၤ, တဘျုးနံၣ်တဘျုးလၢအတီၢ်ပူၤမ့တမ့ၢ်လၢစီၤတစီၤဒ်လဲၣ် မ့တမ့ၢ် အါစီၤတစီၤဒ်လဲၣ်သ့န့ၣ်လီၤ.

လာ်တၢ်သမံသမိးလီၤကွၢ်သးတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤတဖၣ်အမဲၣ်ညါကျဲအဂၤအိၣ်စ့ၢ်ကိးယံၤဘိလာ်တၢ်ကထာ်
ဖှိၣ်ဟ်ဖှိၣ်တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤတဖၣ်ဒ်သိးကယုထံၣ်န့ၢ်မ့ၢ်ကွၢ်အံၤမ့ၢ်အဆိတလဲအသးဒ်သိးကကထိန်
ILFE စ့ၢ်ကိးခါန့ၣ်လီၤ.

၁. **ကွဲးနီၣ် (diary) ကိးနံၤ** နၤဒီးနသရၣ်လာ်အမၤသကိးတၢ်တဖၣ်ကဟ်တၢ်ကွဲးနီၣ်လာ်နမၤ
နၤတၢ်မနုၤလာ်တၢ်ဒုးအိၣ်ထီၣ် inclusive ဒီး learning-friendly environment အံၤအဖီ
ခိၣ်ဖှိၣ်ကိၣ်တလါဘၣ်တလါစုၣ်စုၣ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်ကွဲးနီၣ်အံၤကပၣ်ယုၣ်ဒီးတၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤဒီးတၢ်
အိၣ်ဖှိၣ်လာ်ကွၢ်ပူၤဒီးပုၤတတၢ်ပူၤတဖၣ်န့ၣ်လီၤ. ဖိသၣ်တဖၣ်ကွဲးတၢ်ကွဲးနီၣ်ဘၣ်ယးကွၢ်အဂ့ၢ်
လာ်တလါဘၣ်တလါအတီၢ်ပူၤသ့စ့ၢ်ကိးန့ၣ်လီၤ. ပုၤတတၢ် မ့တမ့ၢ် မိၢ်ပၢ်တဖၣ်လဲၤဟးအိၣ်သ
ကိးကွၢ်ထီၣ်ဘိးကွဲးနီၣ်ကွဲးယါတၢ်သ့စ့ၢ်ကိးန့ၣ်လီၤ.
၂. **ကတိၤသကိးတၢ်ဒီးပုၤအဂၤ** တၢ်မၤန့ၢ်တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤလာ်ပုၤဂၤအအိၣ်အံၤအါတက့ၢ်နမၤန့ၢ်
အီၤခိၣ်ဖှိၣ်နကတိၤတၢ်လာ်ပုၤအဂၤဒ်မ့ၢ်ဆုၣ်မ့ၢ်ဂီၤအတၢ်ကတိၤအသိးဘၣ်ဆၣ်တဘျီတခိၣ်နက
ဘၣ်ရဲၣ်ကျဲၤတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤလီၤဆိဒ်အမ့ၢ်တၢ်အိၣ်ဖှိၣ်ဒ်သိးနကမၤန့ၢ်တၢ်စံးဆၢတမံၤမံၤအဂီၢ်
န့ၣ်လီၤ. နမ့ၢ်ရဲၣ်ကျဲၤတၢ်အိၣ်ဖှိၣ်ဒ်သိးနကမၤန့ၢ်တၢ်စံးဆၢတမံၤမံၤန့ၣ်နမ့ၢ်ကွဲးလီၤဟ်စၢၤ
တၢ်လာ်နကသံကွၢ်တဖၣ်ဒီးဖဲနသံကွၢ်တၢ်သံကွၢ်အံၤအခါမၤနီၣ်မၤယါတၢ်စံးဆၢလာ်နမၤန့ၢ်
တဖၣ်တက့ၢ်. ကတိၤတၢ်ဒီးပုၤကွၢ်ဖိ, မိၢ်ပၢ်ဒီးသရၣ်အဂၤတဖၣ်လာ်တဂၤဘၣ်တဂၤစုၣ်စုၣ်
အဖီခိၣ် မ့တမ့ၢ် လၢအကရူၢ်အဖီခိၣ်သ့စ့ၢ်ကိးန့ၣ်လီၤ. တၢ်အကါဒိၣ်တမံၤန့ၣ်မ့ၢ်နကသံကွၢ်
တၢ်သံကွၢ်တဖၣ်ဒ်သိးနကမၤန့ၢ်တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤအဂီၢ်ဒီးတၢ်သံကွၢ်လာ်ကမၤဖျါထီၣ်ပုၤဂၤအ
တၢ်ဆိကမိၣ်ဆိကမးအါန့ၢ်တၢ်စံးဆၢလာ်ပုၤဆိကမိၣ်လာ်နအဲၣ်ဒီးတဖၣ်တက့ၢ်န့ၣ်လီၤ.
၃. **မၤကွၢ်တၢ်သ့ညါနံၤပၢ်ဒီးတၢ်သ့တၢ်ဘၣ်တဖၣ်ခိၣ်ဖှိၣ်ကွဲးလံာ်ဆီရဲၣ်** ယုထံၣ်ပုၤဂၤလာ်
တနံၤပၢ်ဘၣ်ယး ILFE ခိၣ်ဖှိၣ်ကွဲးလံာ်ဆီရဲၣ်တက့ၢ်. မၤသရၣ်ကွဲးလံာ်ဆီရဲၣ်ဘၣ်ယးကွၢ်ဖိ
ကိးဂၤဒီးလာ်အအိၣ်ကွဲးလံာ်အဂ့ၢ်တက့ၢ်. မၤသရၣ်တဖၣ်ကွဲးလီၤတၢ်သံကွၢ်တဖၣ်လာ်အဆိ
ကမိၣ်ဝဲလာ်အတသ့ညါဝဲတဖၣ်အဂ့ၢ်တက့ၢ်. နမၤကွၢ်အဂၤကွဲးလံာ်ဆီရဲၣ်ဘၣ်ယးပုၤကွၢ်ဖိ
လာ်လာ်အအိၣ်လာ်ကွၢ်ပူၤတဖၣ်အဂ့ၢ်သ့စ့ၢ်ကိးန့ၣ်လီၤ.
၄. **တၢ်ကွၢ်ထံကွၢ်ဆးတၢ်** မ့ၢ်ပကကွၢ်ထံကွၢ်ဆးတၢ်မနုၤဒီးမတၤတဖၣ်လဲၣ်. အလီၢ်အိၣ်လာ်ကွၢ်
ခိၣ်ကဘၣ်ကွၢ်ထံကွၢ်ဆးအသရၣ်တဖၣ်အတၢ်သိၣ်လိလာ်တီၤပူၤန့ၣ်လီၤ. (မၤတၢ်ကွဲးနီၣ်ကွဲး
ယါလာ်ကွၢ်ခိၣ်ကလဲၤဟးအိၣ်သကိးတီၤတနံၣ်ပုၤဘျီဒီးသရၣ်ကွၢ်ခိၣ်ကတိၤတၢ်ပိၣ်သကိး
တၢ်ဒီးတီၤသရၣ်လာ်မနုၤအဂ့ၢ်တဖၣ်အသိးတက့ၢ်.) အဘျုးအိၣ်စ့ၢ်ကိးလာ်တၢ်ကဟ့ၣ်အခွဲး
လာ်သရၣ်တဖၣ်ကလဲၤကွၢ်ထံကွၢ်ဆးသရၣ်အဂၤအတၢ်သိၣ်လိတဖၣ်လာ်တီၤပူၤန့ၣ်လီၤ.
ကွဲးနီၣ်ကွဲးယါတၢ်လာ်နထံၣ်လာ်ပုၤဂၤအတီၢ်ပူၤတဖၣ်တက့ၢ်. ကတိၤတၢ်ပိၣ်သကိးတၢ်ဒီး

ကွၢ်ခိၣ်ဒီးကွၢ်သရၣ်တဖၣ်ဘၣ်ယးတၢ်လၢနထံၣ်ဒီးနကွဲးနီၣ်တဖၣ်လၢအကရူၢ်တဘျီတဘျီတက့ၢ်.

ကွၢ်တၢ်သူၣ်ထီၣ်ဒီးတၢ်လၢအအိၣ်ဝးတရံးကွၢ်တဖၣ်အံၤတက့ၢ်. ILFE အတၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤမၤဂ့ၤထီၣ်ကွၢ်အတၢ်အိၣ်ဖျါထီၣ်တမံၤမံၤခါ. ပိာ်မုၢ်ပိာ်ခွါအိၣ်ဒီးအတၢ်ဟးလီၢ်လီၤဆီစ့ၢ်ခါ. မ့ၢ်ပုၤကွၢ်ဖိခဲလၢာ်န့ၣ်လီၤဂဲၤလၢတၢ်လိာ်ကွဲးအပျီပူၤသ့စ့ၢ်ကိးခါ.

ကွၢ်ထံကွၢ်ဆးပုၤဖိသၣ်တဖၣ်အသကဲာ်ပဝးဒီးအတၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤတဖၣ်တက့ၢ်. မ့ၢ်အဝဲသ့ၣ်မၤစၢၤလိာ်အသးတဂၤဒီးတဂၤဒီးလၢအပူၤကွၢ်တမၤဝဲနီၣ်တဘျီဘၣ်န့ၣ်အိၣ်ခါ.

၅. **တၢ်မၤနီၣ်မၤဃါတၢ်တဖၣ်** : သမံသမိးကွၢ်က့ၤကွၢ်အတၢ်ကွဲးနီၣ်ကွဲးဃါတဖၣ်ဒ်အမ့ၢ်တၢ်ကစီၣ်အတၢ်ပရၢပစၢ်, လံာ်ပရၢဆူမိၢ်ပာ်အအိၣ်, တၢ်လဲၤထီၣ်လဲၤထီၣ်အတၢ်ကွဲးဖျါ, တၢ်သိၣ်လိအရဲၣ်အကျဲၤဒီးတၢ်သိၣ်လိလံာ်အမိၢ်ပုၤတဖၣ်အသိးတက့ၢ်. တၢ်ကွဲးနီၣ်ကွဲးဃါတဖၣ်အံၤဒုးနဲာ်တၢ်လၢနကျဲးစးမၤဘၣ်ယး inclusive, learning-friendly environment အိၣ်တမံၤမံၤစ့ၢ်ကိးခါ. သရၣ်အတၢ်သိၣ်လိအရဲၣ်အကျဲၤဒီးတၢ်မၤလိမိၢ်ပုၤအံၤဒုးနဲာ်လၢနကွၢ်အံၤကဲထီၣ် inclusive, learning-friendly environment စ့ၢ်ကိးခါ.

အဆင့် ၁.၄ ပမာလိန့်တုလံတမနုတဖလံ.

ပတုယီလံဆုလံအံအကတင်လံ. ဘဉ်ဆဉ်ပအိဉ်ဒီးဒီးတင်ဂဲလိတခါလပကမအီအဂီနုဉ်လီ. ပကစးထိဉ်ယုသုဉ်ညါနမလိန့်တမနုတဖလံ Inclusive, learning-friendly environment အပူလဲဉ်ဒီးနစးဆမလပုတင်လလံတဖလံသုစါ.

၁. ILFE စံးတင်နုဉ်မုတင်မနုလဲဉ်. တဲဖျါထိဉ် ILFE အခီပညီဒီးမုတင်တတီလအလီဂင်ဒဲလဲဉ်. (အဒိ, ဒဲတင်ဆီလီကျဲလီလီဆုဉ်နီအရဲဉ်အကျဲတဖလံ, တင်မလိအပီးအလိတဖလံဒီးတင်ရဲလိဉ်မုတင်တဖလံအသီးနုဉ်လီ.)
၂. ကွဲးရဲဉ်လီ ILFE အသကင်ပဝးယံထံဉ်တကွဲ.
၃. ကွဲးရဲဉ်လီ ILFE အဘျူးအဖိဉ်ခံမံလကရူတကရူလံ ဖိသဉ်, သရဉ်, မိဂ်ဒီးပုလံအအိဉ်လပုတဝပူတဖလံစုဉ်စုဉ်တကွဲ.
၄. ဘဉ်မနုအယိကရူတနီကတြီဆတင်လဲလိအံနုဉ်လဲဉ်.
၅. ကွဲးရဲဉ်လီတင်အကါဒိဉ်ကတင်အပတီတဖလံတင်ကစးထိဉ် ILFE အဂီဒီးတင်ကဖိဉ်ဂင်တင်လဲလိအံဒဲလဲဉ်တကွဲ. တဲဖျါထိဉ်နထံဉ်တင်လဲလိမနုမအသးလကကွဲအံလဲဉ်တကွဲ.
၆. ဘဉ်မနုအယိတင်အပတီယံပတီအံမုတင်အကါဒိဉ်လတင်ဒုးအိဉ်ထိဉ် ILFE အံအတင်ရဲဉ်တင်ကျဲအဂီနုဉ်လဲဉ်. နကွဲအတင်လဲလိအိဉ်တုအတပတီဖဲလဲဉ်တပတီလဲဉ်. တင်မနုလကမတင်လံဒဲသီး ILFE ကကဲထိဉ်အဂီနုဉ်လဲဉ်. ဒဲ ILFE အံမုတင်ဖဲတင်မတခါလအကဘဉ်လဲအသးတပယုယီအသီးတင်မနုလအလိဉ်ဒီးမုတမုနအဲဉ်ဒီးမဒဲသီးနကွဲကကဲထိဉ် ILFE အံအဂီနုဉ်လဲဉ်.

တင်ဒုးအိဉ်ထိဉ် inclusive, learning-friendly environment အံမုတင်ဖဲတင်မလအဂုတမံနုဉ်လီ. ဒဲသီးပုကီးဂဲဒဲကမနုတင်ကုဉ်ဘဉ်ကုဉ်သုအဂီတင်အဆိကတင်တပတီနုဉ်ပဘဉ်ဒုးအိဉ်ထိဉ် ILFE နုဉ်လီ. တင်ဖဲတင်မအံလိဉ်ဘဉ်တင်ဟုဉ်လီသး, တင်မတင်သပုပုဆုဉ်ဆုဉ်ဒီးတင်

စီၣ်ထီၣ်မဲၣ်စီၣ်ထီၣ်နီၣ်လၢတၢ်မၤလိၣ်န့ၣ်တၢ်လၢကျဲအါဘိအပူၤန့ၣ်လီၤ. ဘၣ်ဆၣ်ပကမၤန့ၣ်တၢ်သ့ၣ်မ့ၢ်သးမ့ၢ်ဖဲပထံၣ်လၢပုၤဖိသၣ်ကိးဂၤဒဲးပၤန့ၣ်အမံၤလၢကိးမၤလိၣ်န့ၣ်တၢ်အခါဖိသၣ်လၢအအိၣ်တၢ်လံာ်လၢကိးတဖၣ်ကမၤလိၣ်န့ၣ်တၢ်ဒိးဖိသၣ်အပူၤကွၢ်တအိၣ်ကိးတဖၣ်ဟဲန့ၣ်လီၤက့ၤကိးတဖၣ်အခါန့ၣ်လီၤ. ဖိသၣ်လၢအပူၤကွၢ်တပၣ်ယုၣ်လၢပုၤကျိးဒိးတအိၣ်ကိးတဖၣ်ခဲအံၤအဝဲသ့ၣ်ကမၤန့ၣ်တၢ်သးမံၤလၢအမၤလိၣ်ဘၣ်တၢ်စ့ၢ်ကိးန့ၣ်လီၤ.

လံာ်တဘျီအံၤမၤနကဆိကမိၣ်ဘၣ်သးန့ၣ်မ့ၢ်တၢ်လံာ် inclusive, learning-friendly environment လၢကျဲဒ်လဲၣ်ဒိးမၤစၢၤနၢၤသိးနကယုသ့ၣ်ညါအါထီၣ်ကျဲတဖၣ်လၢနကိးကဲထီၣ် inclusive ဒိး learning-friendly အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. ခဲအံၤသံကွၢ်လီၤနသး, “ခဲမ့ၢ်ဆၣ်ယမၤတၢ်မနုၤကသ့ၣ်သိးတၢ်လဲလိာ်ကအိၣ်ထီၣ်လၢယတီၤပူၤ မ့တမ့ၢ် ယကိးပူၤန့ၣ်လဲၣ်.” ဟ့ၣ်ထီၣ်နတၢ်တိာ်ဟံၣ်သၢမံၤလၢနကစၢၤဒ်နဒိးထီၣ်သတြီၤအီၤဒိးကတိၤတၢ်ပိာ်သကိးအီၤဒိးနပုၤမၤတၢ်ဖိတဖၣ်တက့ၢ်. တနွံ မ့တမ့ၢ် ခံနွံဝံၤအလီၢ်ခံထီၣ်သတြီၤကွၢ်လၢနမၤလၢပုၤနတၢ်တိာ်ဟံၣ်အံၤလၢကျဲဒ်လဲၣ်တက့ၢ်.

နမၤလိၣ်န့ၣ်တၢ်အါထီၣ်သ့ဖဲလဲၣ်.

လံာ်လၢအဘၣ်တၢ်စဲးကျဲးအီၤဒိး Web sites လၢလံာ်တဖၣ်အံၤမ့ၢ်လံာ်တဖၣ်လၢအလုၢ်အပူၤဒိၣ်မးလၢနကဟံးန့ၣ်တၢ်ထံၣ်တၢ်ဆိကမိၣ်ဒိးတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤတဖၣ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.

လံာ်လၢအဘၣ်တၢ်စဲးကျဲးအီၤတဖၣ်.

Booth T, Ainscow M, Black-Hawkins K, Vaughan M and Shaw L. (2000) Index for Inclusion: Developing Learning and Participation in Schools. Bristol: Centre for Studies on Inclusive Education.

Dutcher N. (2001) Expanding Educational Opportunity in Linguistically Diverse Societies. Center for Applied Linguistics: Washington, DC.

Pijl SJ, Meijer CJW, and Hegarty S. (Eds.) (1997) Inclusive Education: A Global Agenda. London: Routledge.

Slavin RE, Madden NA, Dolan LJ and Wasik BA. (1996) Every Child, Every School: Success for All. Newbury Park, California: Corwin.

UNESCO (2001) Open File on Inclusive Education: Support Materials for Managers and Administrators. Paris.

UNESCO (1993) Teacher Education Resource Pack: Special Needs in the Classroom. Paris.

UNESCO (2000) *One School for All Children*. EFA 2000 Bulletin. Paris.

United Nations (1989) *Convention on the Rights of the Child*. Adopted and opened for signature, ratification and accession by General Assembly resolution 44/25 of 20 November 1989, entry into force 2 September 1990, in accordance with article 49.

Web Sites

Centre for Studies on Inclusive Education (CSIE).

<http://www.inclusion.uwe.ac.uk>

Enabling Education Network (EENET).

<http://www.eenet.org.uk>

International Labour Organization.

<http://www.ilo.org>